



## ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

### ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΚΔ' ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΣΕΙΡΑΣ «Κοσμάς Ψυχοπαίδης»<sup>1</sup>

#### ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

Γιάννης Αναγνώστου, Δάφνη Λεβαντή, Νίκη  
Μαχαίρα, Βασιλική Μουσακάτου, Αγγελική  
Μπουρμπούλη, Κώστας Παπαδημητρίου,  
Χαράλαμπος Πλατής, Αναστασία Τσαρτσάρα,  
Δημήτρης Τσιμάρας.

<sup>1</sup> Εγκριμένο από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΚΔΔΑ (συνεδρίαση της 28<sup>ης</sup> Μαρτίου 2016) σύμφωνα με τη θετική γνωμοδότηση του Επιστημονικού– Εκπαιδευτικού Συμβουλίου του ΕΚΔΔΑ (συνεδρίαση της 23<sup>ης</sup> Μαρτίου 2016) με την προϋπόθεση συμπερίληψης δύο (2) μαθημάτων που αφορούν το φύλο και τον πολιτισμό.

## Περιεχόμενα

Εισαγωγή .....	3
I. Φάσεις Σπουδών .....	6
1) Πρώτη Φάση: Κοινή Φάση Σπουδών .....	6
2) Δεύτερη Φάση: Ειδική Φάση Σπουδών .....	7
3) Τρίτη Φάση: Φάση Προετοιμασίας Διορισμού.....	7
II. Η δομή του Προγράμματος.....	9
α) Πρόγραμμα Υποδοχής στη Σχολή & Προσανατολισμού.....	9
β) Μαθήματα «Μεγαθεματικών Πεδίων».....	9
γ) Μαθήματα Ξένων Γλωσσών.....	18
δ) Διατμηματικά Μαθήματα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων .....	19
ε) Εκπαιδευτικές επισκέψεις/ διάλογοι.....	20
στ) Πρακτική Εκπαίδευση (στο εξωτερικό και στο εσωτερικό) .....	22
ζ) Τελικές Εργασίες.....	25
η) Δραστηριότητες προετοιμασίας για διορισμό .....	26
III. Matrix - Χρονολόγιο .....	27
IV. Αξιολόγηση/ βαθμολόγηση της επίδοσης.....	33
V. Συνοπτική περιγραφή των μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών .....	35
α) Πρόγραμμα Υποδοχής στη Σχολή & Προσανατολισμού.....	35
β) Μαθήματα Μεγαθεματικών .....	35
γ) Μαθήματα Ξένων Γλωσσών.....	83
δ) Διατμηματικά Μαθήματα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων .....	87
ε) Εκπαιδευτικές επισκέψεις/ Διάλογοι.....	93
στ) Δραστηριότητες φάσης προετοιμασίας για διορισμό .....	98

## Εισαγωγή

Το Πρόγραμμα Σπουδών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης αποτελεί καθοριστικό παράγοντα στην επίτευξη της **αποστολής** της, η οποία είναι η εκπαίδευση εξειδικευμένων στελεχών, με σύγχρονη διοικητική αντίληψη, ικανών να επιφορτιστούν με επιτελικού χαρακτήρα καθήκοντα και να συμμετάσχουν στη διαμόρφωση, παρακολούθηση υλοποίησης, αξιολόγηση και επανεκτίμηση δημόσιων πολιτικών.

Στην πορεία των 30 ετών λειτουργίας της Σχολής, γίνεται συνεχής προσπάθεια εξέλιξης των **Προγραμμάτων Σπουδών**, ώστε να ανταποκρίνονται κάθε φορά στις ανάγκες και τις προτεραιότητες της Διοίκησης, διατηρώντας την επιστημονική τους βαρύτητα. Στο πλαίσιο αυτό, σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν οι Υπεύθυνοι/ες Σπουδών και Έρευνας, οι οποίοι/ες επικουρούν το/τη Διευθυντή/τρια στο σχεδιασμό και την επιστημονική εποπτεία της υλοποίησης του Προγράμματος Σπουδών, καθώς και το διοικητικό προσωπικό της Σχολής που συνδράμει οργανωτικά στην υλοποίηση αυτού. Τέλος, μείζονος σπουδαιότητας είναι η συνεισφορά των διδασκόντων/σκουσών στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Οι σπουδαστές/στριες, κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους στη Σχολή, κρίνεται σημαντικό να γίνονται κοινωνικοί ορισμένων **βασικών αρχών**, οι οποίες προσδιορίζονται στο ίδιο το Σύνταγμα και διέπουν το Πρόγραμμα Σπουδών, ήτοι: η προσωπική ελευθερία, η ασφάλεια, η ισότητα, η κοινωνική αλληλεγγύη, το κράτος δικαίου και η νομιμότητα της δράσης της Διοίκησης, η διαφάνεια και η αναλογικότητα, η βιώσιμη ανάπτυξη, η αφοσίωση στην Πατρίδα και τη Δημοκρατία και το καθήκον υπηρεσίας του Λαού. Ωστόσο, ο διοικητικός μηχανισμός, στον οποίο οι σπουδαστές/στριες θα κληθούν να υπηρετήσουν ως απόφοιτοι της ΕΣΔΔΑ, οφείλει να διακρίνεται κι από άλλες, μη συνταγματικά κατοχυρωμένες, κοινωνικά κατασκευασμένες **αξίες** που δίνουν βαθύτερο, ουσιαστικότερο, πιο απτό, νόημα στη λειτουργία της Διοίκησης και τις οποίες το παρόν Πρόγραμμα Σπουδών, αλλά και το μαθησιακό υπόδειγμα προτάσσουν, όπως το κοινό όφελος, η ηθική συμπεριφορά, τα ελληνικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά και ο επαγγελματισμός ανοιχτών οριζόντων.

Συνεπώς, με το Πρόγραμμα Σπουδών της ΚΔ' Εκπαιδευτικής Σειράς «Κοσμάς Ψυχοπαίδης», προτάσσεται ένα πλαίσιο αξιών, έναντι μίας εργαλειακής θεώρησης, το οποίο έρχεται να νοηματοδοτήσει πληρέστερα τόσο το περιεχόμενο των σπουδών, όσο και γενικότερα την εκπαιδευτική διαδικασία στη Σχολή. Η επιλογή αυτή, καθορίζει και το **απώτερο όραμα της εκπαίδευσης** στην ΕΣΔΔΑ, το οποίο έγκειται στο να καλλιεργεί ταυτόχρονα τη συζήτηση και για τα μέσα-εργαλεία, αλλά και για τους σκοπούς που η χρήση των μέσων-εργαλείων υπηρετεί.

Είναι κοινώς αποδεκτό ότι οι ενήλικοι/ες σπουδαστές/στριες εισάγονται στη Σχολή διεπόμενοι από συγκεκριμένες αξίες και στάσεις ως απόρροια των προσλαμβανουσών τους. Επομένως, το **διακύβευμα για την ΕΣΔΔΑ** είναι, μέσα από την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και της αυτο-εκτίμησης των σπουδαστών/στριών, την ενθάρρυνση της ομαδικής εργασίας και την ανάμειξη μεγάλου μέρους της Δημόσιας Διοίκησης στις δραστηριότητες της ΕΣΔΔΑ, να μετασχηματιστούν δεδομένες αντιλήψεις και να καλλιεργηθεί μια στάση ζωής που να βασίζεται σε ένα σύστημα αξιών αποτέλεσμα μιας εκπαιδευτικής διεργασίας ανάπτυξης των ελεύθερων και συνειδητοποιημένων προσωπικοτήτων και όχι απλά παροχής υψηλού επιπέδου γνώσεων. Κάτι τέτοιο είναι μια αναπόφευκτη αναγκαιότητα για όσους αντιλαμβάνονται τη Δημόσια Διοίκηση όχι ως απλό επάγγελμα, αλλά ως πραγματική αποστολή και ευθύνη απέναντι στον κόσμο και τον άνθρωπο, στην κοινωνία και τον πολίτη.

Στο πλαίσιο αυτό, μέσω του Προγράμματος Σπουδών της ΚΔ' Σειράς της ΕΣΔΔΑ, καλλιεργείται το **επιδιωκόμενο προφίλ των αποφοίτων**, ως στελεχών με επαγγελματισμό, αξίες, ικανών να εργάζονται υπεύθυνα και αποδοτικά, με ειδικευμένη και σύγχρονη γνώση, συνεχή εγρήγορση και υψηλή προσαρμοστικότητα στα νέα δεδομένα του ελληνικού, διεθνούς και ψηφιακού περιβάλλοντος, με ικανότητες επίλυσης πολύπλοκων προβλημάτων, σχεδιασμού και άσκησης δημοσίων πολιτικών, καθώς και διοίκησης πόρων (ανθρώπινων και υλικών).

Παράλληλα, μέσω της ευρύτερης εκπαιδευτικής διαδικασίας, γίνεται προσπάθεια να καλλιεργηθεί μια διοικητική κουλτούρα ανοιχτών οριζόντων, οι σπουδαστές/στρίες να γίνονται κοινωνοί των σύγχρονων διοικητικών μεθόδων και πρακτικών και να διευρύνεται το πεδίο προβληματισμού τους, έτσι ώστε να μπορέσουν όχι μόνο να εφαρμόσουν στην πράξη τις γνώσεις-δεξιότητες που θα έχουν αποκτήσει, αλλά και να έχουν την ικανότητα ανάληψης πρωτοβουλιών και ευθυνών στη Δημόσια Διοίκηση και, εν τέλει, να συνεισφέρουν στη διοικητική μεταρρύθμιση.

Η μεγαλύτερη επιτυχία του Προγράμματος συνίσταται στη δημιουργία στελεχών επιτελικού χαρακτήρα, τα οποία, μετά την αποφοίτησή τους από τη Σχολή, απ' όποια θέση κι αν υπηρετήσουν, είτε μάντζερ, είτε εξειδικευμένου εμπειρογνώμονα, θα διακρίνονται για το ήθος και τον επαγγελματισμό τους, την ανιδιοτέλεια και την ακεραιότητά τους, υπηρετώντας μέσα από την εργασία τους το τρίπτυχο της αποτελεσματικότητας – αποδοτικότητας – ποιότητας.

Για την επίτευξη όλων των ανωτέρω, το Πρόγραμμα Σπουδών της ΚΔ' εκπαιδευτικής σειράς αξιοποιεί, κυρίως, μεθόδους και τεχνικές που χρησιμοποιούνται στην εκπαίδευση ενηλίκων, οι οποίες κρίνεται ότι ανταποκρίνονται καλύτερα στο προφίλ των σπουδαστών/στριών της Σχολής, όπως αυτό διαμορφώνεται κατά τα τελευταία έτη. Πιο συγκεκριμένα, το **μαθησιακό υπόδειγμα** που προάγεται περιλαμβάνει μία σειρά τρόπων/μορφών διδασκαλίας/εκπαίδευσης, εκπαιδευτικών μεθόδων/τεχνικών και μεθόδων αξιολόγησης και επίδοσης, προερχόμενων από τις αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων, και χρησιμοποιούνται ανά μάθημα αποκλειστικά ή συνδυαστικά. Υπό το ανωτέρω πρίσμα, μέσα από το παρόν Πρόγραμμα Σπουδών, επιδιώκεται οι σπουδαστές/στρίες της να γίνουν «κοινωνοί» και όχι απαραίτητα σε βάθος «γνώστες» πληθώρας θεματικών πεδίων. Με τον τρόπο αυτό, μέσα από μεθόδους ενεργητικής μάθησης, η γνώση αποκτάται από το μετασχηματισμό των εμπειριών, διατηρώντας ένα μέρος της ατομικής πρωτοβουλίας.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της καλλιέργειας μίας ολιστικής προσέγγισης σχετικά με τη Δημόσια Διοίκηση, τόσο σε θεωρητικό, όσο και εφαρμοσμένο επίπεδο -πάντα βάσει του αξιακού πλαισίου που προτάσσεται- όλες οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες εντάσσονται σε τέσσερις επιστημονικές ενότητες, τα **Μεγαθεματικά Πεδία**: 1) Διακυβέρνηση και Θεσμοί, 2) Οικονομία και Ανάπτυξη, 3) Δημόσιο Μάνατζμεντ και Δημόσια Διοίκηση, και 4) Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών, και επιχειρούν να καλύψουν το σύνολο των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των στάσεων που αντιστοιχούν σε αυτά.

Εν κατακλείδι, το παρόν Πρόγραμμα Σπουδών, θεωρούμε ότι σχηματίζει ένα νέο μοτίβο για τις σπουδές, αλλά και τη γενικότερη λειτουργία της ΕΣΔΔΑ, με:

- τον αξιακό προσανατολισμό της εκπαιδευτικής προσπάθειας,
- τη στενότερη σύνδεση του επιδιωκόμενου σκοπού (επιθυμητό προφίλ αποφοίτου) με την εκπαιδευτική διαδικασία,
- την ένταξη όλων των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, όλων των φάσεων σπουδών εντός μεθεματικών πεδίων με, συνακόλουθο, τον καλύτερο συντονισμό και την αλληλοσυμπλήρωσή τους,
- ένα μαθησιακό υπόδειγμα που καλλιεργεί την κριτική σκέψη και τη στοχαστικότητα,
- την καθιέρωση ευκαιριών «διαλόγων», επισκέψεων σε φορείς και συναντήσεων με κατάλληλους επαγγελματίες, ώστε να εμπλουτίζεται ο γνωστικός ορίζοντας των εκπαιδευομένων και να διευρύνονται οι εμπειρίες τους,
- μία διαδικασία αξιολόγησης με πολλές εργασίες, λίγες γραπτές εξετάσεις και αρκετές "επάρκειες",
- μία φανερή προσπάθεια καλλιέργειας πνεύματος συλλογικότητας, στην οποία η ίδια η Σχολή πρωτοστατεί, δίνοντας ήδη ένα απτό παράδειγμα με τον τρόπο σύνταξης του παρόντος Προγράμματος, και
- την επιλογή εκείνων των διδασκόντων που θα αναδείξουν τα δυνατά σημεία του Προγράμματος αυτού.

Το μοτίβο αυτό θα επιδιώξουμε να γίνει μοτίβο εργασίας των αποφοίτων της Σχολής στη Διοίκηση, ώστε όλοι/ες μαζί να συνεισφέρουμε στην προώθηση μεταρρυθμίσεων και, εν τέλει, την ωφέλιμη για την κοινωνία λειτουργία της Διοίκησης.

## I. Φάσεις Σπουδών

Το Πρόγραμμα Σπουδών διαρθρώνεται σε τρεις διαδοχικές Φάσεις, όπως αυτές ορίζονται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο<sup>2</sup> και εξειδικεύονται από τον οικείο Κανονισμό Σπουδών. Ειδικότερα, η εκπαίδευση στη Σχολή διαρκεί 20 μήνες (συμπεριλαμβανομένης της μηνιαίας κατ' έτος άδειας), είναι θεωρητική και πρακτική και κατανέμεται σε τρεις διαδοχικές φάσεις:

*«Η πρώτη φάση είναι κοινή για όλους και κατανέμεται σε μικρότερες εναλλασσόμενες περιόδους διδασκαλίας θεωρητικών γνώσεων και πρακτικής άσκησης / σύνθεσης / δοκιμασίας.*

*Στη δεύτερη φάση οι σπουδαστές/στριες παρακολουθούν τα τμήματα, στα οποία έχουν καταταγεί πριν από την εγγραφή τους στη Σχολή. Η φάση αυτή περιλαμβάνει περιόδους ειδικής εκπαίδευσης και περιόδους πρακτικής άσκησης καθώς και τις τελικές εξετάσεις.*

*Στην τρίτη φάση, το κάθε τμήμα προετοιμάζει τους σπουδαστές/στριες για τις θέσεις που προορίζονται».*

Η διάρκεια των ανωτέρω φάσεων είναι:

1. Κοινή Φάση Σπουδών: 4 μήνες
2. Ειδική Φάση Σπουδών: 13 μήνες
3. Φάση Προετοιμασίας Διορισμού: 1 μήνας

Η συμμετοχή σε όλες τις δραστηριότητες των φάσεων του Προγράμματος Σπουδών είναι υποχρεωτική.

### 1) Πρώτη Φάση: Κοινή Φάση Σπουδών

Η **Κοινή Φάση Σπουδών**, διάρκειας τεσσάρων (4) μηνών, απευθύνεται στο σύνολο των σπουδαστών/στριών, ανεξαρτήτως των επιστημονικών πεδίων από το οποίο προέρχονται. Δεδομένης της πρόκλησης της γνωστικής-συμπεριφορικής ποικιλομορφίας τους, η φάση αυτή αποσκοπεί στην απόκτηση ενός ενιαίου γνωστικού υπόβαθρου εκ των αντικειμένων που κρίνονται απαραίτητα για ένα διοικητικό στέλεχος, καθώς και στην δημιουργία μιας κοινής αντίληψης για τις σπουδές στη Σχολή και μιας κοινής γλώσσας επικοινωνίας.

Κατά την Κοινή Φάση Σπουδών, η εκπαίδευση περιλαμβάνει:

- Πρόγραμμα Υποδοχής & Προσανατολισμού στη Σχολή
- Μαθήματα Κορμού
- Διατμηματικά Μαθήματα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων
- Μαθήματα Ξένων Γλωσσών
- Εκπαιδευτικές επισκέψεις/ Διάλογοι

---

<sup>2</sup> Πρόκειται για το ΠΔ 57/2007 (ΦΕΚ 59/Α'/14.03.2007), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει από τους Ν. 4305/14 (ΦΕΚ 237/Α'/31.10.2014) και Ν. 4325/15 (ΦΕΚ 47/Α'/11.05.2015).

## 2) Δεύτερη Φάση: Ειδική Φάση Σπουδών

Η **Ειδική Φάση Σπουδών** αναπτύσσεται σε δεκατρείς (13) μήνες και αποσκοπεί στην καλλιέργεια επιστημονικών δεξιοτήτων και την υψηλού επιπέδου επαγγελματική κατάρτιση των σπουδαστών/στριών, εστιάζοντας στη θεματική περιοχή Εξειδίκευσης του κάθε Τμήματος.

Κατά την Ειδική Φάση Σπουδών, η εκπαίδευση περιλαμβάνει:

- Μαθήματα Κορμού
- Μαθήματα Τμημάτων Εξειδίκευσης
- Διατμηματικά Μαθήματα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων
- Μαθήματα Ξένων Γλωσσών
- Εκπαιδευτικές επισκέψεις/ Διάλογοι
- Τετράμηνη Πρακτική Εκπαίδευση στο εσωτερικό και το εξωτερικό
- Τελικές Εργασίες

Στην ΚΔ' Εκπαιδευτική Σειρά επανέρχονται τα Τμήματα Εξειδίκευσης. Ο σκοπός λειτουργίας και ο αριθμός των εισακτέων τους ορίζονται ως εξής:<sup>3</sup>

A/A	Τμήμα Εξειδίκευσης	Σκοπός	Αριθμός εισακτέων
1	Γενικής Διοίκησης	Η δημιουργία στελεχών υπηρεσιών μεταρρυθμιστικών πολιτικών όλων των υπουργείων	20
2	Αναπτυξιακών Περιφερειακών Πολιτικών	Η δημιουργία στελεχών υπηρεσιών με αρμοδιότητα στους τομείς αποκέντρωσης και τοπικής αυτοδιοίκησης του ΥΠΕΣΔΑ, των αποκεντρωμένων διοικήσεων, των περιφερειών και των δήμων	15
3	Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας	Η δημιουργία στελεχών οργανισμών με αρμοδιότητα παροχής Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας. Η εκπαίδευση στο τμήμα αυτό εξειδικεύεται στο Πρόγραμμα Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας και στο Πρόγραμμα Διοίκησης Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής	20
4	Εμπορικών – Οικονομικών Υποθέσεων	Η δημιουργία στελεχών του υφιστάμενου αντίστοιχου κλάδου του ΥΠΕΞ	15
5	Διεθνών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων	Η δημιουργία στελεχών υπηρεσιών αμιγώς ευρωπαϊκής αρμοδιότητας και υπηρεσιών που εμπλέκονται στην υλοποίηση των ευρωπαϊκών και διεθνών πολιτικών	10

Πίνακας 1: Σκοπός και αριθμός εισακτέων ανά Τμήμα

## 3) Τρίτη Φάση: Φάση Προετοιμασίας Διορισμού

Τέλος, η **Φάση Προετοιμασίας** για τις θέσεις προορισμού των σπουδαστών/στριών, διάρκειας ενός (1) μήνα, αποσκοπεί στην προετοιμασία της μετάβασης από την ιδιότητα του σπουδαστή/στριας σε εκείνη του αποφοίτου και στελέχους της διοίκησης, αλλά και την προετοιμασία/ωρίμανση των φορέων υποδοχής. Στη διάρκεια της φάσης αυτής θα διεξαχθούν εργαστήρια με τους φορείς υποδοχής των σπουδαστών/στριών, άμεσα συνυφασμένα με τον εργασιακό χώρο, τόσο διατμηματικά, όσο ανά τμήμα εξειδίκευσης, που θα περιλαμβάνουν και επί τόπου επισκέψεις σε αυτούς, διαλέξεις πάνω σε καίρια ζητήματα που πιθανόν, λόγω τρεχουσών εξελίξεων, να μην έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα της ΕΣΔΔΑ, και συμβουλευτική με την έννοια του mentoring για το πώς θα αντιμετωπίσουν τις πραγματικές συνθήκες εργασίας, τους προϊσταμένους και τους συναδέλφους τους, κ.ά.

<sup>3</sup> ΥΑ με αριθμ. ΔΙΠΑΑΔ/ΕΚΔΔΑ/Φ.8/2/οικ.21909 και ΔΙΠΑΑΔ/ΕΚΔΔΑ/Φ.8/3/26096.

	ΦΑΣΕΙΣ ΣΠΟΥΔΩΝ													
	ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ (Κοινή Φάση Σπουδών)	ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ (Ειδική Φάση Σπουδών)											ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΗ (Φάση Προετοιμασίας Διορισμού)	
		Πρώτος Κύκλος Μαθημάτων Εξειδίκευσης	Πρακτική Εκπαίδευση	Δεύτερος Κύκλος Μαθημάτων Εξειδίκευσης	Πρακτική Εκπαίδευση	Κύκλος Εκπόνησης και Αξιολόγησης Τελικών Εργασιών								
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	4 μήνες	4 μήνες			Έως 1 μήνα	3 μήνες			Έως 3 μήνες και 3 εβδομάδες	2 μήνες		1 μήνας		
Πρόγραμμα Υποδοχής & Προσανατολισμού														
Μαθήματα Κορμού														
Εκπαιδευτικές Επισκέψεις/Διάλογοι														
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών														
Διατηματικά Μαθήματα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων														
Μαθήματα Τμημάτων Εξειδίκευσης														
Πρακτική Εκπαίδευση εξωτερικού														
Πρακτική Εκπαίδευση εσωτερικού														
Τελικές Εργασίες														
Δραστηριότητες Προετοιμασίας για διορισμό														

Πίνακας 2: Εποπτική παρουσίαση του χρονισμού των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων ανά φάση σπουδών.



## II. Η δομή του Προγράμματος

Όλα τα Μαθήματα (Κορμού και Τμημάτων Εξειδίκευσης, Ξένων Γλωσσών, Διατμηματικά) λαμβάνουν χώρα στις αίθουσες της Σχολής τέσσερις φορές την εβδομάδα από τις 8.30 έως τις 15.30. Εντός του 7ώρου φυσικής παρουσίας των σπουδαστών/στριών στη Σχολή προβλέπεται και χρόνος διαλειμάτων και μελέτης στο αναγνωστήριο/ εργασίας ατομικά ή ομαδικά. Από τις πέντε εργάσιμες ημέρες της εβδομάδας, μία ημέρα αφιερώνεται σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες εντός και εκτός των χώρων του ΕΚΔΔΑ που περιλαμβάνουν ομιλίες/ διαλόγους/ επισκέψεις πεδίου, κ.λπ.

Στη διάρκεια κάθε μαθήματος (σε ώρες) προβλέπεται και επαρκής χρόνος για διοργάνωση εργαστηρίων πρακτικού προσανατολισμού, εξετάσεις, παρουσιάσεις εργασιών, αξιολόγηση και ανατροφοδότηση.

### **α) Πρόγραμμα Υποδοχής στη Σχολή & Προσανατολισμού**

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα, διήμερης διάρκειας για το σύνολο των σπουδαστών/στριών με στόχο μια πρώτη εξοικείωσή τους με τη Σχολή και το ΕΚΔΔΑ, καθώς και την αλληλογνωριμία τους. Κατά το πρόγραμμα αυτό οι σπουδαστές/στριες ενημερώνονται για τη δομή και τη λειτουργία της Σχολής (Κανονισμός Σπουδών), για το Πρόγραμμα Σπουδών και το πνεύμα που το διαπνέει, για τις επιμέρους εκπαιδευτικές δράσεις που περιλαμβάνει και τον τρόπο ενεργούς συμμετοχής τους σε αυτό. Επιπλέον, παρουσιάζεται η **πλατφόρμα ηλεκτρονικής τάξης** (e-class), ώστε οι σπουδαστές/στριες να εξοικειωθούν με τις λειτουργίες της και τις δυνατότητες που παρέχει. Τέλος, προβλέπεται μία «**ξενάγηση**» των σπουδαστών/στριών στους χώρους ενδιαφέροντός τους στο ΕΚΔΔΑ, όπως είναι η βιβλιοθήκη και οι αίθουσες μαθημάτων.

Σημειώνεται ότι δεν αξιολογείται η απόδοση στις δραστηριότητες αυτές.

### **β) Μαθήματα «Μεγαθεματικών Πεδίων»**

Με το παρόν Πρόγραμμα Σπουδών υιοθετείται μία νέα προσέγγιση, τόσο στην επιλογή όσο και την οργάνωση και την υλοποίηση των εκπαιδευτικών δράσεων της Σχολής. Πιο συγκεκριμένα, για τον καλύτερο σχεδιασμό των μαθημάτων και δραστηριοτήτων, τόσο «Κορμού», όσο και «Τμημάτων Εξειδίκευσης» επιλέχθηκε η ένταξή τους σε τέσσερα (4) «Μεγαθεματικά Πεδία», ως ακολούθως: **Διακυβέρνηση και Θεσμοί, Οικονομία και Ανάπτυξη, Δημόσιο Μάνατζμεντ και Δημόσια Διοίκηση και Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών**. Η επιλογή των συγκεκριμένων πεδίων έγινε δεδομένου ότι βασικό μέλημα του Προγράμματος Σπουδών της ΕΣΔΔΑ αποτελεί η καλλιέργεια μίας ολιστικής προσέγγισης των σπουδαστών/στριών σχετικά με τη δημόσια διοίκηση, τόσο σε θεωρητικό επίπεδο, όσο και εφαρμοσμένο επίπεδο, πάντα βάσει του αξιακού πλαισίου που προτάσσεται. Ως εκ τούτου, τα μαθήματα που εντάσσονται σε κάθε μεγαθεματικό πεδίο, επιχειρούν να καλύψουν το σύνολο των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των στάσεων, που αντιστοιχούν στις τέσσερις εν λόγω επιστημονικές/επιχειρησιακές θεματικές ενότητες. Σημειώνεται ότι η βασική καινοτομία έγκειται στο ότι τα Μεγαθεματικά Πεδία, εκτός από το ότι λειτουργούν ως μονάδες εσωτερικής ρύθμισης του Προγράμματος Σπουδών και ως γνωστικά σημαίνοντα, προς τους σπουδαστές/στριες, διέπουν το σύνολο του Προγράμματος Σπουδών. Πιο συγκεκριμένα, τόσο κατά την κοινή, όσο και κατά τη φάση εξειδίκευσης, όλα τα μαθήματα εντάσσονται στα ίδια μεγαθεματικά, ανεξαρτήτως Τμήματος Εξειδίκευσης.

Ειδικότερα:

### **1. Διακυβέρνηση και θεσμοί**

Το συγκεκριμένο Μεγαθεματικό πεδίο, αναδεικνύει την έννοια «Διακυβέρνηση» και ειδικότερα πως αυτή σχετίζεται με τον όρο «Κράτος» και τον κύριο θεσμό αυτού, το «Δίκαιο», τόσο στο γενικό, όσο και ειδικό κανονιστικό του πλαίσιο. Σκοπός του Μεγαθεματικού πεδίου είναι η απόκτηση των απαραίτητων γνώσεων και δεξιοτήτων προκειμένου τα μελλοντικά στελέχη (άντρες και γυναίκες) της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης να είναι σε θέση να διαδραματίσουν πρωτεύοντα ρόλο στον εκσυγχρονισμό του Κράτους και των μηχανισμών του, υπό το πρίσμα των σοβαρών εξελίξεων που διαδραματίζονται σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Έμφαση δίνεται στην κατανόηση της έννοιας της Διακυβέρνησης και, ιδίως, των αναδυόμενων μορφών της, καθώς και της επίδρασής της στη διαμόρφωση του περιβάλλοντος λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης. Συγκεκριμένα, ενώ ως όρος η «Διακυβέρνηση» χρησιμοποιείται σε μεγάλο βαθμό για να περιγράψει πολλές και ποικίλες μορφές διοικητικής δράσης (ιδιαίτερα στο πεδίο λήψης αποφάσεων και στην εφαρμογή τους)<sup>4</sup>, η εννοιολογική της προσέγγιση και κατ' επέκταση η σημασιοδότησή της παρουσιάζουν πολλές προσκλήσεις<sup>5</sup>. Είναι ουσιαστικό να μην συγχέεται η «Διακυβέρνηση» με το «Κράτος», ενώ παράλληλα είναι έννοια πολύ πιο ευρεία και από αυτήν της «Κυβέρνησης», παρότι μέσω των θεσμών της διακυβέρνησης οι εκάστοτε κυβερνήσεις αναδεικνύονται, λογοδοτούν και αντικαθίστανται. Ειδικότερα, μέσω των εκπαιδευτικών ενοτήτων αυτού του Μεγαθεματικού πεδίου, οι σπουδαστές/στριες θα μπορούν να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν τις πιο επικρατούσες μορφές «διακυβέρνησης» (έτσι όπως περιγράφονται από το τρίπτυχο «ιεραρχικά συστήματα - αγορές – δίκτυα») και θα είναι σε θέση να νοηματοδοτούν και να αναλύουν τις διάφορες διοικητικές δράσεις μέσω της διάκρισης των βασικών συνισταμένων του όρου, όπως: «Χρηστή Διακυβέρνηση» (good governance), «Λιτό Κράτος» (minimal state), «Εταιρική Διακυβέρνηση» (corporate governance), «Νέο Δημόσιο Μάνατζμεντ» (new public management), κ.ά. Τέλος, θα δοθεί έμφαση στην παρουσίαση και την ανάλυση του κανονιστικού πλαισίου της ελληνικής δημόσιας διοίκησης, ούτως ώστε οι σπουδαστές/στριες να εξοικειωθούν με το θεσμικό περιβάλλον, καθώς και με έννοιες και μηχανισμούς για διασφάλιση της νομιμότητας και τον έλεγχο της διοικητικής δράσης.

### **2. Οικονομία και ανάπτυξη**

Οι αναπτυξιακές και οικονομικές πολιτικές αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο των δημόσιων πολιτικών και, επομένως, οφείλουν να κατέχουν εξίσου κομβικό ρόλο στο ΠΣ της ΕΣΔΔΑ. Η ανάπτυξη αποτελεί για την Ελλάδα το μεγάλο στοίχημα και, μάλιστα, σε ένα ρευστό διεθνές περιβάλλον, ενώ πλήθος είναι και οι άλλες επίκαιρες προκλήσεις που το ΠΣ καλείται να αντιμετωπίσει μέσα από το Μεγαθεματικό Πεδίο «Οικονομία και ανάπτυξη». Στην κατεύθυνση αυτή, περιλαμβάνει ένα εύρος συναφών θεματικών ενοτήτων που ολοκληρωμένα και συνεκτικά αποσκοπούν στο να καταστήσουν τους σπουδαστές/στριες ικανούς/ες να υπηρετήσουν και προάγουν την οικονομική ανάκαμψη και την αναπτυξιακή πορεία της χώρας. Μέσα από τα μαθήματα του εν λόγω Μεγαθεματικού πεδίου επιδιώκεται η απόκτηση της απαραίτητης γνώσης του επιστημονικού και θεσμικού πλαισίου των δημόσιων οικονομικών, του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης και της χρηματοδότησης των δημοσίων επενδύσεων. Επιπλέον, οι σπουδαστές/στριες εξοπλίζονται με ικανότητες διαχείρισης

---

<sup>4</sup> United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, (2009), *What is Good Governance?*, (<http://www.unescap.org/resources/what-good-governance>, προσπέλαση 12/02/2016).

<sup>5</sup> Doornbos, M., (2003), *Good Governance: The Metamorphosis of a Policy Metaphor*, σε: *Global Forces and State Restructuring. International Political Economy Series*, σσ. 73-92, Sprienger, New York.

εργαλείων άσκησης δημοσιονομικής πολιτικής, ελέγχου και αξιολόγησης επενδύσεων, ολοκληρωμένης παρακολούθησης έργων και προγραμμάτων, καθώς και ορθολογικής οικονομικής διαχείρισης δημοσίων οργανώσεων. Έχοντας ως απώτερο σκοπό την απόδοση στη διοίκηση στελεχών που να προάγουν την πρωτοβουλία και την υπευθυνότητα, παράλληλα με την επιδίωξη της συνεχούς ατομικής και οργανωσιακής μάθησης, επιδιώκεται η εμφύσηση του σεβασμού απέναντι στους δημόσιους πόρους και του αισθήματος υψηλής ευθύνης κατά τη διαχείρισή τους. Ακόμη, η Σχολή αποσκοπεί στην καλλιέργεια στάσης ανοιχτών οριζόντων, παράλληλα με την κριτική αντιμετώπιση των διεθνών τάσεων, υπό το πρίσμα της εξυπηρέτησης εθνικών στρατηγικών και προτεραιοτήτων. Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι κοινός παρονομαστής όλων των παραπάνω θεωρείται η εξυπηρέτηση κοινωνικά ωφέλιμα δράσεων μέσα από την προώθηση ενός κυκλώματος διάδρασης της δημόσιας διοίκησης με την κοινωνία και την οικονομία.

### **3. Δημόσιο μάνατζμεντ και δημόσια διοίκηση**

Η διοικητική μεταρρύθμιση και ο εκσυγχρονισμός του Κράτους αποτελούν καίριο πρόταγμα και κατεύθυνση στρατηγικού χαρακτήρα. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΣΔΔΑ καλείται να αποδώσει στη δημόσια διοίκηση επιτελικά στελέχη, τα οποία να διέπονται από μια σύγχρονη διοικητική αντίληψη και να έχουν το ανάλογο αξιακό υπόβαθρο για τη υποστήριξη των ανωτέρω και δει σε ένα άκρως μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Προκειμένου λοιπόν οι απόφοιτοι της Σχολής να είναι σε θέση να διαδραματίσουν ενεργό και ουσιαστικό σχετικό ρόλο απαιτείται να εφοδιαστούν με γνώσεις, δεξιότητες και να καλλιεργήσουν στάσεις και συμπεριφορές σε ένα εύρος επιστημονικών/γνωστικών αντικειμένων. Ειδικότερα, επιδιώκεται η εξοικείωσή τους με τους σύγχρονους τρόπους στρατηγικής οργάνωσης και διοίκησης των δημοσίων οργανώσεων και του ανθρώπινου δυναμικού τους. Απαραίτητη για το ρόλο τους ως φορείς προώθησης αλλαγών και μεταρρυθμίσεων μέσα από την καθημερινή τους δράση, κρίνεται και η ανάπτυξη σχετικών με τα σύγχρονα εργαλεία και τις μεθόδους δημόσιου μάνατζμεντ δεξιοτήτων. Επιπρόσθετα, η κατανόηση του κύκλου των δημόσιων πολιτικών από τη διαμόρφωση έως την αξιολόγησή τους, αποτελεί βασικό εφόδιο προκειμένου να είναι σε θέση να λειτουργούν ολιστικά στη δημόσια διοίκηση, έχοντας υπόψη τους τις αλληλεξαρτήσεις μεταξύ διοίκησης και διακυβέρνησης και της δύναμει επίδρασης που η διοίκηση μπορεί να έχει στη λήψη των αποφάσεων και την προώθηση πολιτικών. Τέλος, η διαχείριση κρίσεων και κινδύνου δεν μπορεί παρά να αποτελεί ένα επιπλέον εφόδιο στη φαρέτρα των αποφοίτων της Σχολής, ιδίως δε στην εποχή των μεγάλων αλλαγών της μετανεωτερικότητας, σε μια κοινωνία που αποκαλείται και κοινωνία της διακινδύνευσης. Εν κατακλείδι, το παρόν μαθησιακό πεδίο, μέσα από έκθεση των σπουδαστών/στριών στο ανωτέρω ολοκληρωμένο και συνεκτικό σύνολο γνωστικών ενοτήτων, αποσκοπεί στη δημιουργία επιτελικών στελεχών, φορέων στοχασμού, καταλυτών εκσυγχρονισμού και πρωτοπόρων στην πορεία προς μια αποτελεσματική και σύγχρονη δημόσια διοίκηση.

### **4. Ηλεκτρονική διακυβέρνηση και Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)**

Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση λαμβάνοντας υπόψη την επιταγή του Συντάγματος της Ελλάδας (άρθρο 5<sup>Α</sup>) για το δικαίωμα της συμμετοχής των πολιτών στην Κοινωνία της Πληροφορίας, επιχειρεί να εκσυγχρονίσει το Κράτος και τη Δημόσια Διοίκηση εν γένει, έχοντας ως εργαλείο τις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στοχεύοντας στον μετασχηματισμό των υφιστάμενων διαδικασιών και της αναβάθμισης των παρεχομένων υπηρεσιών, σε υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, ώστε η Δ.Δ. να καταστεί αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη παρέχοντας αυξημένο βαθμό ικανοποίησης προς τους πολίτες, με την ταυτόχρονη ευαισθητοποίηση και συμμετοχή

των πολιτών στο όλο εγχείρημα. Σκοπός του εν λόγω μαθηματικού πεδίου είναι η ανάδειξη των εργαλείων Πληροφορικής και Επικοινωνιών ως μέσων υποστήριξης των διοικητικών εργασιών και η ανάδειξη μεθοδολογιών και τεχνολογιών για την επίτευξη της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ώστε να αποκτήσουν οι σπουδαστές/στρίες - μελλοντικά στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης - τις απαραίτητες γνώσεις και τα αναγκαία μεθοδολογικά εργαλεία που χρειάζονται για την αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων τους, συμβάλλοντας στην Ηλεκτρονική και όχι μόνο, αναβάθμιση του Δημόσιου Τομέα.

#### ***i) Τα Μαθήματα Κορμού:***

Θεωρούνται ως απαραίτητα για όλους/ες αφού, μέσω αυτών, οι θεμελιώδεις αξίες του Ελληνικού Κράτους συγκροτούνται σε «Λόγο» του Προγράμματος Σπουδών, όχι μόνο μέσω της γνώσης των διοικητικών διαδικασιών, αλλά και αξιακά. Αναφέρονται σε γνωστικά αντικείμενα και εργαλεία που καλλιεργούν τη διοικητική ικανότητα, διευρύνουν το πεδίο προβληματισμού ενός διοικητικού στελέχους και επιχειρούν τη μερική ομογενοποίηση των σπουδαστών/στριών που προέρχονται από διαφορετικά επιστημονικά πεδία και κατέχουν (ή όχι) διαφορετική επαγγελματική εμπειρία, ανεξάρτητα από το Τμήμα Εξειδίκευσης στο οποίο τοποθετούνται στη συνέχεια. Ως τέτοια διατρέχουν όλες τις Φάσεις Σπουδών και εκτός του εκπαιδευτικού τους χαρακτήρα, αποσκοπούν στην καλλιέργεια μίας κοινής κουλτούρας μεταξύ των σπουδαστών/στριών.

Τα Μαθήματα Κορμού εμφανίζουν μία πύκνωση κατά την Κοινή Φάση Σπουδών, πριν την έναρξη της Ειδικής Φάσης Σπουδών και των Μαθημάτων των Τμημάτων Εξειδίκευσης, σε θέματα γενικής παιδείας, οργάνωσης και λειτουργίας του κράτους, ήθους και υπηρετήσης δημοσίου συμφέροντος, κ.λπ. Προσφέρουν, ακόμη, δυνατότητα επαφής με τον πολιτισμό και την ιστορία, ως στοιχεία παιδείας των μελλοντικών στελεχών της δημόσιας διοίκησης. Κατά την εισαγωγή των Μαθημάτων Κορμού στην Κοινή Φάση Σπουδών, επιχειρείται η συμπλήρωση/ επικαιροποίηση γνώσεων που έχουν πιστοποιηθεί από την επιτυχία στον εισαγωγικό διαγωνισμό με την εξειδίκευσή τους στα χαρακτηριστικά και τις συνθήκες οργάνωσης και λειτουργίας της σύγχρονης ελληνικής δημόσιας διοίκησης και η ανταπόκρισή τους στις ανάγκες των μη ειδικών σπουδαστών, διατηρώντας παράλληλα το ενδιαφέρον για τους ειδικούς. Κατά τη διδασκαλία των εν λόγω μαθημάτων δύναται να αξιοποιηθούν από τον διδάσκοντα/ουσα, ως facilitators, οι πιο έμπειροι σε κάθε αντικείμενο σπουδαστές/στρίες, συμβάλλοντας στην εκπαιδευτική διαδικασία. Τα Μαθήματα Κορμού της Κοινής Φάσης επιχειρούν, με άλλα λόγια, αφενός να εμβαθύνουν κι να επεκτείνουν τις γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες που ήδη κατέχουν οι σπουδαστές/στρίες και αφετέρου να καλύψουν τις πραγματικές στελεχειακές ανάγκες της Δημόσιας Διοίκησης. Για παράδειγμα: ένας απόφοιτος της Νομικής με καλές γνώσεις ή μεταπτυχιακό ή και απλώς κλίση σε θέματα Διεθνούς Δικαίου, μέσα από ένα μάθημα τεχνικών διαπραγματεύσεων ή μεθόδων διαχείρισης κρίσεων θα αποκτήσει και αντίστοιχες σχετικές γνώσεις.

Τα Μαθήματα Κορμού στην Ειδική Φάση Σπουδών ξεκινούν με την ολοκλήρωση της Κοινής Φάσης Σπουδών. Τα μαθήματα αυτά είναι κοινά για όλα τα Τμήματα της Σχολής και κρίνονται απαραίτητα προκειμένου οι σπουδαστές/στρίες κατά την αποφοίτησή τους να έχουν αποκτήσει γνώσεις και δεξιότητες απαραίτητες για ένα σύγχρονο διοικητικό στέλεχος, ανεξάρτητα από τη θέση τοποθέτησής του.

Η κατανομή των σπουδαστών/στριών σε ομάδες για την παρακολούθηση των εν λόγω μαθημάτων γίνεται με βάση τα Τμήματα Εξειδίκευσης, ώστε να διασφαλίζεται η ισότιμη μεταχείριση αναφορικά με τη διδασκαλία και, κατ' επέκταση, την ατομική και συγκριτική αξιολόγηση και βαθμολογία των σπουδαστών/στριών ανά μάθημα.

Ως επί το πλείστον, ακολουθείται η εκθετική μέθοδος διδασκαλίας. Σε κάθε περίπτωση, όπως προαναφέρθηκε, προσδιορίζονται οι κατάλληλοι για κάθε μάθημα τρόποι και τεχνικές διδασκαλίας στον αναλυτικό σχεδιασμό του. Επιπλέον, ανάλογα με το περιεχόμενο του εκάστοτε μαθήματος δύναται να υπάρξει συνδιδασκαλία για την πραγματοποίησή του, ύστερα από σχετική απόφαση του Διευθυντή της ΕΣΔΔΑ.

Τα Μαθήματα Κορμού που εντάσσονται στα τέσσερα Μεγαθεματικά Πεδία, ανά Φάση Σπουδών, παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα 3.

	<b>ΚΟΙΝΗ ΦΑΣΗ</b>	<b>Ώρες</b>	<b>ΕΙΔΙΚΗ ΦΑΣΗ</b>	<b>Ώρες</b>
<b>1<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: Διακυβέρνηση και Θεσμοί</b>	Πολιτική Φιλοσοφία: Ο ρόλος της διοίκησης στο σύγχρονο κράτος	21	Μορφές Διακυβέρνησης στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση	18
	Η Εθνική Δημόσια Διοίκηση στο Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	32	Σύνταξη, έκδοση και διαχείριση δημοσίων εγγράφων	26
	Κανόνες-αρχές διοικητικής δράσης και διοικητική διαδικασία	34	Έλεγχος νομιμότητας διοικητικής δράσης	22
<b>2<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: Οικονομία και Ανάπτυξη</b>	Δημοσιονομική πολιτική και δημόσιο χρέος	26	Το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης και διοίκηση συγχρηματοδοτούμενων έργων	33
	Προϋπολογισμός και Οικονομική Διοίκηση Δημοσίων Οργανισμών	30	Χρηματοδότηση και Αξιολόγηση Δημοσίων Επενδύσεων	26
<b>3<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: Δημόσιο Μάνατζμεντ και Δημόσια Διοίκηση</b>	Στρατηγικό Μάνατζμεντ	34	Διαμόρφωση, υλοποίηση και αξιολόγηση δημοσίων πολιτικών	20
			Ανθρώπινο Δυναμικό στη Δημόσια Διοίκηση	42
			Διαχείριση κινδύνων	14
<b>4<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ΤΠΕ</b>	Στρατηγική και Εφαρμογές Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	32	Αποτύπωση, μοντελοποίηση και βελτιστοποίηση διοικητικών διαδικασιών	26
	Στατιστική ανάλυση δεδομένων και λήψη αποφάσεων στη δημόσια διοίκηση	30	Διαχείριση έργων στη δημόσια διοίκηση	26

## *ii) Τα Μαθήματα των Τμημάτων Εξειδίκευσης:*

Τα εν λόγω μαθήματα πραγματοποιούνται κατά τη δεύτερη (ειδική) φάση σπουδών, κατά την οποία επιδιώκεται η καλλιέργεια του κατάλληλου θεωρητικού υποβάθρου και η ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων ενός σύγχρονου εμπειρογνώμονα, ανά Τμήμα και πεδίο εξειδίκευσης. Ως εκ τούτου, οι σπουδαστές/στρίες έρχονται σε επαφή με εξειδικευμένες δημόσιες πολιτικές, που ανταποκρίνονται στο σκοπό κάθε Τμήματος και κατ' επέκταση στις θέσεις προορισμού τους.

Λόγω της φύσης τους, εκείνης της προσομοίωσης των πραγματικών συνθηκών και απαιτήσεων εργασίας, τα εν λόγω μαθήματα έχουν στην πλειονότητά τους τη μορφή εργαστηρίων, σεμιναρίων και εκπαιδευτικών επισκέψεων. Επιπλέον, στο πλαίσιο τους προωθούνται περισσότερο καινοτόμες προσεγγίσεις εκπαίδευσης και αξιολόγησης, με τις ομάδες εργασίας να αποτελούν το πλέον διαδεδομένο σχήμα συμμετοχής στην εκπαιδευτική διαδικασία. Κατά περίπτωση, ανάλογα με το περιεχόμενο της εκάστοτε εκπαιδευτικής δραστηριότητας δύναται να υπάρξει συνδιδασκαλία για την πραγματοποίησή της, ύστερα από σχετική απόφαση του Διευθυντή της ΕΣΔΔΑ.

Ειδικότερα, οι εκπαιδευτικές επισκέψεις συνιστούν ένα κατάλληλο μέσο εκπαίδευσης ενηλίκων και, συνδεδεμένες με τα μαθήματα, δίδουν ενεργητικό ρόλο στους σπουδαστές/στρίες (σύνταξη έκθεσης, ερωτηματολόγιο, κ.λπ.). Οι ανάγκες σε εκπαιδευτικές επισκέψεις αλλάζουν ανά Τμήμα. Για παράδειγμα, το Τμήμα Αναπτυξιακών Περιφερειακών Πολιτικών που οφείλει να έχει καλή γνώση της περιφέρειας και των φορέων που λειτουργούν εκεί, ίσως να απαιτήσει μεγαλύτερο αριθμό εκπαιδευτικών επισκέψεων εκτός Αθήνας.

Η κατανομή των σπουδαστών/στριών σε Τμήματα, κατά την παρακολούθηση των εν λόγω μαθημάτων, γίνεται με βάση τα Τμήματα Εξειδίκευσης.

Η αξιολόγηση και βαθμολογία των σπουδαστών/στριών είναι ατομική και συγκριτική ανά μάθημα.

Τα μαθήματα εξειδίκευσης που εντάσσονται στα τέσσερα μαθηματικά, ανά τμήμα εξειδίκευσης, είναι (ακόλουθοι Πίνακες 4-9):

<b>Τμήμα Γενικής Διοίκησης</b>		
<b>Μεγαθεματικό Πεδίο:</b>	<b>Μαθήματα ειδικής Φάσης Σπουδών</b>	<b>Ώρες</b>
Διακυβέρνηση και Θεσμοί	Έλεγχος Διοικητικής Δράσης: Εργαστήριο	21
	Προσομοίωση του ρόλου των Εθνικών Διοικήσεων στο πλαίσιο των Ενωσιακών διαβουλεύσεων, διαπραγματεύσεων και επιτροπολογίας	14
Οικονομία και Ανάπτυξη	Φορολογική Πολιτική και Εργαλεία Φορολογικού Ελέγχου	26
	Διοίκηση Κόστους Δημοσίων Οργανισμών	30
	Δημόσιες Συμβάσεις	26
Δημόσιο Μάνατζμεντ και Δημόσια Διοίκηση	Σύγχρονα εργαλεία δημόσιου management: εργαστήριο	28
	Διοίκηση Αλλαγών και Μεταρρυθμίσεων	32
	Διαμόρφωση, υλοποίηση και αξιολόγηση δημοσίων πολιτικών: εργαστήριο	14
	Οργανωτικός Σχεδιασμός	24
	Καλή νομοθέτηση	32
	Εσωτερικός Έλεγχος και Δημόσια Διοίκηση	23
Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και ΤΠΕ	Συνεργατικά εργαλεία ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση	23

Πίνακας 4

<b>Τμήμα Αναπτυξιακών Περιφερειακών Πολιτικών</b>		
<b>Μεγαθεματικό Πεδίο:</b>	<b>Μαθήματα ειδικής Φάσης Σπουδών</b>	<b>Ώρες</b>
Διακυβέρνηση και Θεσμοί	Αποκέντρωση και Αυτοδιοίκηση	30
	Έλεγχος Διοικητικής Δράσης των ΟΤΑ	26
	Κοινωνική ένταξη και μετανάστευση	26
	Περιβαλλοντικές και χωρικές πολιτικές	26
Οικονομία και Ανάπτυξη	Οικονομικά της τοπικής και της περιφερειακής αυτοδιοίκησης	45
	Περιφερειακή πολιτική και προγραμματισμός	22
	Περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη - προσέκλυση επενδύσεων	22
Δημόσιο Μάνατζμεντ και Δημόσια Διοίκηση	Σύγχρονα εργαλεία δημόσιου management: εργαστήριο	28
	Ανάλυση περιφερειακής και τοπικής πολιτικής: Εργαστήριο	7
	Οργανωτικός Σχεδιασμός	24
Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και ΤΠΕ	Γεωχωρική Πληροφορία & Υποστήριξη Αποφάσεων σε επίπεδο ΟΤΑ	18
	Συνεργατικά εργαλεία ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση	23

Πίνακας 5

<b>Τμήμα Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας</b> <b>Κατεύθυνση Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας</b>		
<b>Μεγαθεματικό Πεδίο:</b>	<b>Μαθήματα ειδικής Φάσης Σπουδών</b>	<b>Ώρες</b>
Διακυβέρνηση και Θεσμοί	Κοινωνική Ευρώπη: Θεμελιώδεις Αρχές, Θεσμοί και Οργανισμοί Υγείας	16
	Συστήματα και πολιτικές υγείας	30
Οικονομία και Ανάπτυξη	Οικονομική της Υγείας (Εννοιολογική προσέγγιση και εφαρμογές)	23
	Οι Αγορές Φαρμάκου και Βιοϊατρικής Τεχνολογίας (Χαρακτηριστικά, ιδιαιτερότητες και Πολιτικές διαχείρισης)	16
Δημόσιο Μάνατζμεντ και Δημόσια Διοίκηση	Οργάνωση και Διοίκηση Νοσοκομείων του ΕΣΥ	23
	Χρηματοοικονομικό Management Υγειονομικών Οργανισμών I: Διαδικασίες Κατάρτισης Προϋπολογισμού και υλοποίησης Προμηθειών	16
	Χρηματοοικονομικό Management Υγειονομικών Οργανισμών II: Συστήματα λογιστικής απεικόνισης και Κοστολόγηση υπηρεσιών και πράξεων	16
	Η Α΄θμια Περιθαλψη και οι Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας στην Ελλάδα	21
	Η Ποιότητα στις Υπηρεσίες Υγείας (Διοίκηση Ολικής Ποιότητας, Πιστοποίηση, Διαπίστευση Τμημάτων και Υπηρεσιών).	23
Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και ΤΠΕ	Συστήματα Πληροφορικής Υπηρεσιών Υγείας	22

Πίνακας 6

<b>Τμήμα Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας</b> <b>Κατεύθυνση Διοίκησης Υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας</b>		
<b>Μεγαθεματικό Πεδίο:</b>	<b>Μαθήματα ειδικής Φάσης Σπουδών</b>	<b>Ώρες</b>
Διακυβέρνηση και Θεσμοί	Κοινωνική Ευρώπη: Θεμελιώδεις αρχές, Θεσμοί και μοντέλα Κοινωνικής Πολιτικής	16
	Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης	23
	Θεσμοί και Πολιτικές Κοινωνικής Ασφάλισης	23
	Ευρωπαϊκές και Εθνικές Πολιτικές Απασχόλησης	23
	Στοιχεία Εργατικού Δικαίου, εργασιακές σχέσεις και εξελίξεις στην οργάνωση της εργασίας	16
Οικονομία και Ανάπτυξη	Οικονομικά της Κοινωνικής Προστασίας και της Αγοράς Εργασίας	16
	Διαχείριση Ευρωπαϊκού Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME).	16
Δημόσιο Μάνατζμεντ και Δημόσια Διοίκηση	Διαχείριση μικτών και προσφυγικών μεταναστευτικών ροών	23
	Εφαρμογή εργατικής νομοθεσίας – Ελεγκτική & Συμβουλευτική διαδικασία	16
	Ασφάλεια & υγιεινή στους εργασιακούς χώρους – Ελεγκτική & Συμβουλευτική διαδικασία	16
Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και ΤΠΕ	Συστήματα Πληροφορικής Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής	22

Πίνακας 7



<b>Τμήμα Εμπορικών – Οικονομικών Υποθέσεων</b>		
<b>Μεγαθεματικό Πεδίο:</b>	<b>Μαθήματα ειδικής Φάσης Σπουδών</b>	<b>Ώρες</b>
Διακυβέρνηση και Θεσμοί	Δίκαιο Διεθνών Εμπορικών Συναλλαγών	26
	Νομική Προστασία Ξένων Επενδύσεων	7
Οικονομία και Ανάπτυξη	Διεθνής Πολιτική Οικονομία και Οικονομική Διπλωματία της Ελλάδας	32
	Ε.Ε.: Εσωτερική Αγορά – Συνοδευτικές Πολιτικές και Κοινή Εμπορική Πολιτική	30
	Διεθνές Εμπορικό & Χρηματοοικονομικό Σύστημα	30
	Προσέλκυση & Αξιολόγηση Επενδυτικών Σχεδίων	22
	Θέματα Αναπτυξιακής Συνεργασίας	17
	Ενεργειακή Διπλωματία	20
	Αρχές Διεθνούς Μάρκετινγκ – Εξαγωγικό Μάρκετινγκ Ελληνικών Προϊόντων	24
Δημόσιο Μάνατζμεντ και Δημόσια Διοίκηση	Εφαρμοσμένες Δημόσιες Σχέσεις	17
Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και ΤΠΕ	Συνεργατικά Εργαλεία ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση	23

Πίνακας 8

<b>Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων</b>		
<b>Μεγαθεματικό Πεδίο:</b>	<b>Μαθήματα ειδικής Φάσης Σπουδών</b>	<b>Ώρες</b>
Διακυβέρνηση και Θεσμοί	Οικονομική, Θεσμική & Πολιτική συγκρότηση της Ε.Ε.	30
	Διεθνείς και Ευρωπαϊκοί Θεσμοί	26
	Διεθνείς, ευρωπαϊκοί και εθνικοί Μ.Κ.Ο	17
	Σύγχρονη ελληνική Εξωτερική πολιτική	26
	Προσομοίωση του ρόλου των εθνικών διοικήσεων στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών διαβουλεύσεων, διαπραγματεύσεων και επιτροπολογία	14
Οικονομία και Ανάπτυξη	Διεθνείς & Ευρωπαϊκές Οικονομικές Σχέσεις	26
Δημόσιο Μάνατζμεντ και Δημόσια Διοίκηση	Καλή Νομοθέτηση	32
	Ενδο- διοργανωσιακός συντονισμός: Εργαστήριο	21
	Εφαρμοσμένες Δημόσιες Σχέσεις	17
Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και ΤΠΕ	Συνεργατικά Εργαλεία ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση	23
	Αξιοποίηση Δικτύων της ΕΕ	14

Πίνακας 9

Επισημαίνεται ότι τόσο τα Μαθήματα Κορμού, όσο και τα Μαθήματα των Τμημάτων Εξειδίκευσης λαμβάνουν χώρα στις αίθουσες της Σχολής εντός του προβλεπόμενου χρόνου.

### γ) Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

Σκοπός του εν λόγω μαθημάτων είναι η βελτίωση και διεύρυνση των δεξιοτήτων που εξασφαλίζουν την επιχειρησιακή χρήση της γλώσσας, τόσο στον προφορικό όσο και στο γραπτό λόγο, προκειμένου τα μελλοντικά στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης να καταστούν ικανά να επικοινωνούν με ευχέρεια μέσα στο σύγχρονο ευρωπαϊκό, αλλά και διεθνές περιβάλλον.

Η κατανομή των σπουδαστών/στριών σε τμήματα κατά την παρακολούθηση των αγγλικών γίνεται με βάση τα Τμήματα Εξειδίκευσης, ώστε να διασφαλίζεται η ισότιμη μεταχείριση αναφορικά με τη διδασκαλία και, κατ' επέκταση, την ατομική και συγκριτική αξιολόγηση και βαθμολογία των σπουδαστών/στριών ανά μάθημα. Η κατανομή των σπουδαστών/στριών για τη δεύτερη ξένη γλώσσα, γίνεται σύμφωνα με δήλωση προτίμησης που καταθέτουν με την προσκόμιση των δικαιολογητικών τους, πριν την έναρξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Η διδασκαλία δύο ξένων γλωσσών είναι υποχρεωτική. Ωστόσο, η αξιολόγηση της δεύτερης ξένης γλώσσας προσμετρείται στη διαμόρφωση της τελικής βαθμολογίας μόνο για τους σπουδαστές/στρίες των Τμημάτων *Εμπορικών – Οικονομικών Υποθέσεων και Διεθνών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων*.

<b>ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ</b> Για τα τμήματα: Γενικής Διοίκησης Αναπτυξιακών Περιφερειακών Πολιτικών Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας	<b>Ώρες</b>	
	<b>ΚΟΙΝΗ ΦΑΣΗ</b>	<b>ΕΙΔΙΚΗ ΦΑΣΗ</b>
Αγγλικά	29	49
Γαλλικά-Γερμανικά-Ισπανικά-Ιταλικά	29	49
<b>ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ</b> ΓΙΑ ΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ: Εμπορικών – Οικονομικών Υποθέσεων Διεθνών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων	<b>Ώρες</b>	
	<b>ΚΟΙΝΗ ΦΑΣΗ</b>	<b>ΕΙΔΙΚΗ ΦΑΣΗ</b>
Αγγλικά	29	73
Γαλλικά-Γερμανικά-Ισπανικά-Ιταλικά	29	73

Πίνακας 10

Τα Μαθήματα Ξένων Γλωσσών λαμβάνουν χώρα στις αίθουσες της Σχολής εντός του προβλεπόμενου 7ώρου.

### δ) Διατμηματικά Μαθήματα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων

Τα μαθήματα αυτά έρχονται να δώσουν κίνητρα στους σπουδαστές/στριες της ΕΣΔΔΑ να ακολουθήσουν τα βήματα της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού με οργανωτικά και διαπροσωπικά οφέλη για το άτομο και την υπηρεσία στην οποία θα τοποθετηθούν, μέσα από εφαρμόσιμα εργαλεία/μοντέλα για την ελληνική δημόσια διοίκηση. Είναι σημαντικό οι απόφοιτοι να μπορούν να σκέφτονται μη συμβατικά, πρωτότυπα, «out of the box», καθώς, επίσης, να μπορούν να επιχειρηματολογήσουν. Μέσα από αυτά τα σεμιναριακού/εργαστηριακού τύπου μαθήματα βελτιώνεται η ικανότητα κριτικής σκέψης και ανάλυσης, η ικανότητα επικοινωνίας (παρουσιάσεις, προφορικός, γραπτός λόγος) και προσαρμογής, η πρωτοβουλία, η δημιουργικότητα και η αυτοπεποίθηση. Προωθείται η σωστή διαχείριση του χρόνου και του στρες, η ομαδικότητα, η δεοντολογία και διάθεση για μάθηση. Τέλος, η αυτοδιαχείριση μέσα στα πλαίσια μιας ομάδας και η προσαρμοστικότητα με την ανάδειξη των ηγετικών προσόντων των σπουδαστών/στριων μέσα από την επίλυση μη δομημένων προβλημάτων οδηγούν τους σπουδαστές/στριες στην κατάκτηση της γνώσης του να μαθαίνουν τον τρόπο να μαθαίνουν, κάτι που διέπει όλη τη φιλοσοφία της ΕΣΔΔΑ.

Τα εν λόγω μαθήματα απευθύνονται σε όλους τους σπουδαστές/στριες, ανεξάρτητα από την εξειδίκευση που λαμβάνει ο καθένας/μία στη Σχολή, και υλοποιούνται σε όλες τις φάσεις σπουδών.

Τα Διατμηματικά Μαθήματα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων που λαμβάνουν χώρα ανά Φάση Σπουδών, είναι τα ακόλουθα:

Φάσεις Σπουδών	Μαθήματα	Ώρες
Κοινή Φάση Σπουδών	Κτίζοντας την Αποτελεσματική Ομάδα	21
	Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Παρουσίασης	7
	Εργαλεία Παρουσίασης	7
	Επεξεργασία κειμένου	14
	Λογιστικά Φύλλα	7
	Τεχνικές διαπραγματεύσεων	18
Ειδική Φάση Σπουδών	Βελτίωση δεξιοτήτων επικοινωνίας, συνεργασίας, διαχείρισης συγκρούσεων και κρίσεων	24
	Τεχνικές δημοσίων ομιλιών	7
Φάση προετοιμασίας για την τοποθέτηση	Αποτελεσματικές μέθοδοι βελτίωσης ενδοϋπηρεσιακών σχέσεων	7
	Το coaching για συνεργασία και αποτελεσματικότητα στο δημόσιο τομέα	70

Πίνακας 11

Σημειώνεται ότι τα πέντε πρώτα από τα ανωτέρω μαθήματα της Κοινής Φάσης γίνονται αμέσως μετά το Πρόγραμμα Υποδοχής και Προσανατολισμού, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη κατάκτησης από τους σπουδαστές/στριες ενός ελάχιστου επιπέδου γνώσεων και δεξιοτήτων -κοινό για όλους- ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις μετέπειτα απαιτήσεις εντός της Σχολής.

Η κατανομή των σπουδαστών/στριών στα ανωτέρω μαθήματα γίνεται με κριτήρια κατάλληλα ώστε να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη από την συμμετοχή τους σε αυτά. Για την κατανομή λαμβάνονται υπόψη τόσο το εκπαιδευτικό υπόβαθρο και επίπεδο εκπαίδευσης, όσο και η ηλικία και η εκπροσώπηση των δύο φύλων.

Η επιτυχής ή όχι ανταπόκριση του σπουδαστή/στριας στα εν λόγω μαθήματα σχετίζεται άμεσα με την ανταπόκρισή του/της στις υποχρεώσεις που απορρέουν από το Πρόγραμμα Σπουδών. Για το λόγο αυτό προβλέπεται αξιολόγηση που οδηγεί στην απόκτηση ή μη Επάρκειας.

Τα Διατμηματικά Μαθήματα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων λαμβάνουν χώρα στις αίθουσες της Σχολής εντός του προβλεπόμενου 7ώρου.

### **ε) Εκπαιδευτικές επισκέψεις/ διάλογοι**

**Εκπαιδευτικές επισκέψεις γενικού/ειδικού ενδιαφέροντος και πεδίου:** Οι εκπαιδευτικές επισκέψεις γενικού/ειδικού ενδιαφέροντος και πεδίου εντάσσονται στην εκπαιδευτική διαδικασία και υπηρετούν διδακτικούς και παιδαγωγικούς σκοπούς του προγράμματος σπουδών της ΕΣΔΔΑ. Αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του σχεδιασμού του εκπαιδευτικού έργου, σε επίπεδο τμήματος και εκπαιδευτικής σειράς στο σύνολό της, και δεσμεύουν για τη συμμετοχή όλους τους σπουδαστές/τριες. Η επιλογή των επισκέψιμων χώρων από τους υπεύθυνους/ες των τμημάτων και των μεγαθεματικών δεν γίνονται κατά τρόπο τυχαίο και αποσπασματικό, αλλά με προγραμματισμένες δράσεις που συνάδουν με την εκπαιδευτική διαδικασία. «Εκπαιδευτικές επισκέψεις» γενικότερου ενδιαφέροντος πραγματοποιούνται με σκοπό την πρόσβαση των σπουδαστών/στριών σε φορείς ενδιαφέροντος και με εξειδικευμένο πρόγραμμα που ως μεμονωμένα άτομα δεν θα είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν. Οι «επισκέψεις πεδίου», από την άλλη, προάγουν τη γνωριμία με φορείς άσκησης υφιστάμενων πολιτικών.

**Διάλογοι:** Πρόκειται για συναντήσεις επιστημόνων και ειδικών, κυρίως, της Δημόσιας Διοίκησης, κατά τη διάρκεια των οποίων γίνεται παρουσίαση καίριων θεμάτων που οι σπουδαστές/τριες πρέπει να γνωρίζουν στην δεκαοκτάμηνη πορεία τους στην ΕΣΔΔΑ. Στόχος των διαλόγων αυτών είναι έκφραση του πλουραλισμού, της πολυφωνίας και της πολυγλωμίας που υπάρχει σε μια ενεργή κοινωνία πολιτών και η οποία επηρεάζει τη Δημόσια Διοίκηση. Οι «διάλογοι» ακολουθούνται από εκτενή και ευρεία συζήτηση και ελεύθερη ανταλλαγή απόψεων και πρωτότυπων ιδεών μεταξύ των σπουδαστών/τριών και των ομιλητών/τριών. Οι διάλογοι/ ομιλίες/ διαλέξεις εμπλουτίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία στην ΕΣΔΔΑ, μέσα από την παρουσίαση ζητημάτων της τρέχουσας επικαιρότητας, γενικού/ειδικού ενδιαφέροντος, αιχμής, πολιτισμού. Επιδιώκεται η ταυτόχρονη παρουσίαση περισσότερων της μίας απόψεων στα ζητήματα επιλογής και η ανάπτυξη διαλόγου, με τελικό στόχο την ανάδειξη ειδικότερων θεμάτων για περαιτέρω ευαισθητοποίηση και προβληματισμό εκ μέρους των σπουδαστών/στριών. Στους «διαλόγους» δύναται να συμμετέχουν εκτός των σπουδαστών/στριών και των εισηγητών και στελέχη της δημόσιας διοίκησης, ειδικοί και προσωπικότητες του χώρου με δυνατότητα παρέμβασης.

Οι διάφορες εκπαιδευτικές δραστηριότητες (εκπαιδευτικές επισκέψεις/ διάλογοι) λαμβάνουν χώρα εντός ή εκτός των χώρων του ΕΚΔΔΑ και πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης από το παρόν Πρόγραμμα Σπουδών ημέρας δραστηριοτήτων καθ' όλη τη διάρκεια σπουδών.

Δεν αξιολογείται η απόδοση στις δραστηριότητες αυτές, ωστόσο η συμμετοχή είναι υποχρεωτική.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται ενδεικτικά οι διάλογοι και οι εκπαιδευτικές επισκέψεις που προκρίνονται για την ΚΔ' Εκπαιδευτική Σειρά «Κοσμάς Ψυχοπαίδης». Με την πρόοδο της υλοποίησης του Προγράμματος Σπουδών, οι θεματικές ενότητες θα οριστικοποιηθούν και δύναται να μεταβληθούν ή εμπλουτισθούν.

ΦΑΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εκπαιδευτικές Επισκέψεις/ Διάλογοι	Ώρες
ΚΦ	Διάλογοι (θέματα τρέχοντος ενδιαφέροντος, όπως Μετανάστευση, Πολιτισμός)	14
	Σχετικές εκπαιδευτικές επισκέψεις (π.χ. στο Κέντρο Υποδοχής Μεταναστών –Ρουφ, Βουλή των Ελλήνων, Γενικά Αρχεία του Κράτους)	28
ΕΦ	Διάλογοι (θέματα δημοσίων πολιτικών, όπως ανοιχτή διακυβέρνηση, καινοτομία και έρευνα, ανάλυση διοικητικών βαρών και καλή νομοθέτηση, κοινωνική επιχειρηματικότητα, εταιρική κοινωνική υπευθυνότητα, αποκρατικοποιήσεις, δημόσιο χρέος, τουρισμό, περιβαλλοντική διαχείριση, Κοινή Αγροτική Πολιτική)	63
	Σχετικές εκπαιδευτικές επισκέψεις (π.χ. στο «Δημόκριτο», σε Δήμους/Οργανώσεις/Φορείς, στο Επιχειρησιακό Κέντρο Πολιτικής Προστασίας)	49
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις ανά Τμήμα Εξειδίκευσης (π.χ. στη Δ/νση Φορολογικής Συμμόρφωσης για το Τμήμα Γενικής Διοίκησης, στο Τελωνείο Πειραιά για το Τμήμα των ΟΕΥ κ.ο.κ.	14
	Τριήμερη επίσκεψη στη Θεσσαλονίκη	35

Πίνακας 12

Στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών επισκέψεων γενικότερου ενδιαφέροντος, προβλέπεται, επίσης, μία επίσκεψη εκτός Αθηνών κοινή για όλους που θα περιλαμβάνει φορείς που δραστηριοποιούνται σε υπερεθνικό, εθνικό και τοπικό επίπεδο, ώστε να έχουν όλοι/ες οι σπουδαστές/στριες την ευκαιρία να μάθουν για τη λειτουργία αυτών και τη συμβολή τους στη διοίκηση.

Κατά αυτή τη λογική προβλέπεται μία τριήμερη επίσκεψη στη **Θεσσαλονίκη** για το σύνολο των σπουδαστών/στριών κατά την ειδική φάση σπουδών σε υπηρεσίες και φορείς τόσο γενικού, όσο ειδικού/τοπικού ενδιαφέροντος, όπως η CEDEFOP, ο Δήμος Θεσσαλονίκης, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το Μουσείο Λευκού Πύργου και το Φεστιβάλ Κινηματογράφου για τη διατήρηση, αλλά και ενίσχυση της διεπαφής και επικοινωνίας των σπουδαστών/στριών μεταξύ των Τμημάτων Εξειδίκευσης.

Περαιτέρω, προβλέπεται για τα Τμήματα Εξειδίκευσης η πραγματοποίηση επιμέρους εκπαιδευτικών επισκέψεων ανά τμήμα εξειδίκευσης που να συνδέονται με το αντικείμενο εξειδίκευσης του κάθε τμήματος, όπως αναλυτικά περιγράφεται στο Κεφάλαιο V. *Συνοπτική περιγραφή των μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών.*

### **στ) Πρακτική Εκπαίδευση (στο εξωτερικό και στο εσωτερικό)**

Η πρακτική εκπαίδευση των σπουδαστών/στριών, στοχεύει, κυρίως, στην αποκόμιση άμεσης εμπειρίας από τη διοίκηση (εθνική και ευρωπαϊκή), αλλά και σε μία πρώτη επαφή με τον πιθανό μελλοντικό χώρο εργασίας. Πιο συγκεκριμένα, ενισχύεται η μαθησιακή διαδικασία με την εμπειρία της εφαρμογής στο μελλοντικό εργασιακό χώρο εργασίας των θεωριών και των γνώσεων που έχουν διδαχθεί οι σπουδαστές/στριες, κατά το προηγούμενο διάστημα θεωρητικής εκπαίδευσης στη Σχολή. Ως ακολούθως, μέσω της πρακτικής εκπαίδευσης ο σπουδαστής/στρια καλείται να εξάγει περαιτέρω συμπεράσματα που να ενισχύουν και να επανατροφοδοτούν το θεωρητικό προβληματισμό του, ενισχύοντας τόσο την επιστημονική, όσο και την επαγγελματική-συμπεριφορική φαρέτρα γνώσεων και δεξιοτήτων του.

#### Πρακτική στο εξωτερικό

Για την οργάνωση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια της πρακτικής στο εξωτερικό, δίνεται έμφαση στους ευρωπαϊκούς θεσμούς και φορείς, με επίκεντρο την πρωτεύουσα του βελγικού κράτους, κυρίως, λαμβάνοντας υπόψη:

- τη σημασία των ευρωπαϊκών πολιτικών για το σύνολο της ελληνικής δημόσιας διοίκησης,
- την αλληλεξάρτηση των κρατών-μελών της Ε.Ε. σε έναν ολοένα αυξανόμενο αριθμό αντικειμένων, που καθορίζονται κεντρικά από τα όργανα λήψης αποφάσεων στις Βρυξέλλες,
- την ύπαρξη πληθώρας φορέων που ασχολούνται με κάθε αντικείμενο της δημόσιας διοίκησης, με έδρα τους τις Βρυξέλλες,
- τη λειτουργία της Μόνιμης Ελληνικής Αντιπροσωπείας (ΜΕΑ) στις Βρυξέλλες, ως σταθερού σημείου επικοινωνίας με τις υπηρεσίες στην Ελλάδα.

Η διάρκεια της εν λόγω πρακτικής ορίζεται **έως ένα μήνα**, στον οποίο το σύνολο των σπουδαστών/στριών δύναται να χωρίζεται σε **ομάδες** ανά Τμήμα Εξειδίκευσης. Η πρακτική εκπαίδευση των τμημάτων δύναται να πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα ή εκ περιτροπής. Το εν λόγω διάστημα κρίνεται ικανοποιητικό για την κατανόηση της λειτουργίας των ευρωπαϊκών φορέων υποδοχής τους, καθώς και για μια στοιχειώδη ένταξή τους στο εργασιακό περιβάλλον. Επιπρόσθετα, το διάστημα αυτό επιτρέπει την απόκτηση εμπειρίας εργασίας σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον στο πλαίσιο ενός υπερεθνικού οργανισμού, που θα μετουσιωθεί, μελλοντικά, σε στάση και θέση απέναντι στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι και την ευρωπαϊκή γραφειοκρατία.

Η πρακτική εκπαίδευση των σπουδαστών/στριών ανά Τμήμα δεν είναι αναγκαίο να περιοριστεί είτε αποκλειστικά σε φορείς της Ε.Ε., είτε σε φορείς με έδρα τις Βρυξέλλες. Το τελικό πρόγραμμα θα καθοριστεί και με κριτήρια διαχειριστικής πολυπλοκότητας και κόστους, εξασφαλίζοντας ωστόσο την ανεπηρέαστη εκτέλεση της άσκησης ως προς τους βασικούς σκοπούς της.

Μετά το πέρας της πρακτικής εκπαιδευτικής οι συμμετέχοντες θα εκπονήσουν έκθεση που δεν βαθμολογείται, ωστόσο πληροί συγκεκριμένες προδιαγραφές ώστε να εξασφαλίζεται:

- 1) η μεταφορά τεχνογνωσίας με εργαλεία και προτάσεις για παρεμβάσεις σε θεσμικό/επιχειρησιακό επίπεδο,
- 2) η μετατροπή των σπουδαστών/στριών από παρατηρητές και ξενιστές των εξελίξεων σε εισηγητές/τριες και μεταφορείς των αλλαγών με αντίστοιχη ενίσχυση του κύρους της ΕΣΔΔΑ.

### Πρακτική στο εσωτερικό

Η πρακτική εκπαίδευση σε φορείς του εσωτερικού θα διακριθεί σε δύο περιόδους, η διάρκεια των οποίων καθορίζεται σε συνάρτηση με την αντίστοιχη διάρκεια της πρακτικής εκπαίδευσης στο εξωτερικό, ώστε να εξυπηρετηθεί ο διττός σκοπός της εκπαίδευσης:

- να εξοικειώσει τους σπουδαστές/στριες με το περιβάλλον εργασίας υπηρεσιών «πρώτης γραμμής» που εξυπηρετούν τους πολίτες (πρακτική σε φορείς που αλληλεπιδρούν με τον κεντρικό μελλοντικό φορέα διορισμού του σπουδαστή/στριας),
- να παράσχει στους σπουδαστές/στριες τη δυνατότητα απόκτησης μίας συνολικής εικόνας των μελλοντικών φορέων τοποθέτησης – διορισμού τους (πρακτική σε ένα φάσμα φορέων που καλύπτουν σφαιρικά το εκάστοτε πεδίο πολιτικής, σύμφωνα με το Τμήμα Εξειδίκευσης του καθενός/μιάς).

Σημειώνεται ότι οι φορείς πρώτης γραμμής, στους οποίους οι σπουδαστές/στριες θα τοποθετηθούν κατά την πρώτη φάση της πρακτικής τους άσκησης, σχετίζονται με το εκάστοτε Τμήμα Εξειδίκευσης, με την έννοια ότι επιτελούν σχετικές αρμοδιότητες σε εκτελεστικό επίπεδο και δύναται να είναι:

- Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών ή Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών για το Τμήμα Γενικής Διοίκησης,
- Τμήματα Εσόδων Δήμων και Δ/νσεις Αλλοδαπών και Μετανάστευσης ή Ιθαγένειας Αποκεντρωμένων Διοικήσεων για το Τμήμα Αναπτυξιακών – Περιφερειακών Πολιτικών,
- Νοσοκομεία και Κέντρα Υποδοχής Προσφύγων για το Τμήμα Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας,
- Επαγγελματικό Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αθηνών, Οργανισμός Προώθησης Εξαγωγών και Τελωνεία για το Τμήμα Εμπορικών – Οικονομικών Υποθέσεων και
- Γενική Γραμματεία Κοινοτικών Υποθέσεων Υπουργείου Εξωτερικών, Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων ΕΣΠΑ, Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού για το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων.

Κατά το δεύτερο στάδιο της πρακτικής στο εσωτερικό, οι σπουδαστές/στριες θα τοποθετηθούν σε φορείς ίδιους ή συναφείς με αυτούς των θέσεων τοποθέτησης του εκάστοτε Τμήματος Εξειδίκευσης.

Η επιλογή των φορέων πραγματοποιείται κατόπιν πρόσκλησης φορέων ενδιαφέροντος της ΕΣΔΔΑ. Οι σπουδαστές/στριες τοποθετούνται σύμφωνα με δήλωση προτίμησής τους, από τον διαθέσιμο σε αυτούς πίνακα υποψήφιων φορέων και ορίζεται για κάθε σπουδαστή/στρια υπεύθυνος Εκπαιδευτής/τρια Πρακτικής Εκπαίδευσης στον φορέα πρακτικής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Σπουδών.

Κατά την υλοποίηση της πρακτικής εκπαίδευσης, οι σπουδαστές/στριες επικουρούνται τόσο οργανωτικά όσο και επιστημονικά από την ενδιάμεση αξιολόγηση κατά την οποία πραγματοποιούνται επισκέψεις στους φορείς πρακτικής εκπαίδευσής τους για την απόκτηση ίδιας αντίληψης από το προσωπικό της ΕΣΔΔΑ για την εξέλιξη της πρακτικής των σπουδαστών/στριών και την παροχή οποιασδήποτε αρωγής σχετικής με τη βελτίωση της εν λόγω πρακτικής.

Η αξιολόγηση των σπουδαστών/στριών για την πρακτική τους εκπαίδευση διαφοροποιείται ανάλογα με την κάθε φάση της.

- Κατά το διάστημα της τοποθέτησης σε φορείς «πρώτης γραμμής», οι σπουδαστές/στριες καταθέτουν ατομικές εκθέσεις, στις οποίες περιγράφουν τη συνολική εμπειρία, αλλά και αναδεικνύουν επίκαιρα ζητήματα προβληματισμού για τον φορέα πρακτικής και προτείνουν λύσεις.
- Κατά το διάστημα της τοποθέτησης σε φορείς που σχετίζονται με το πεδίο πολιτικής κάθε Τμήματος Εξειδίκευσης, ο σπουδαστής/στρια καλείται να συντάξει έκθεση εργασιών που τους ανατέθηκαν, προβλημάτων/ζητημάτων που αντιμετωπίστηκαν/επιλύθηκαν, προτάσεων που κατατέθηκαν, κ.λπ., στην οποία, επιπλέον, αναδεικνύονται και τα ζητήματα συνεργασίας/συντονισμού μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων.

Οι ανωτέρω εκθέσεις παρουσιάζονται, μετά το τέλος της Πρακτικής Εκπαίδευσης, ενώπιον των σπουδαστών/στριών του εκάστοτε Τμήματος Εξειδίκευσης και διμελών επιτροπών αξιολόγησης που απαρτίζονται από το επιστημονικό και διοικητικό προσωπικό της ΕΣΔΔΑ.

Ο Κανονισμός σπουδών και οι ειδικές αποφάσεις του Διευθυντή της Σχολής, καθορίζουν το ποσοστό συμμετοχής στη τελική βαθμολογία Πρακτικής Εκπαίδευσης των ανωτέρω εκθέσεων και της παρουσιάσής τους, καθώς και της ατομικής αξιολόγησης του σπουδαστή/στριας από τον Εκπαιδευτή του. Η εν λόγω αξιολόγηση καλύπτεται από επάρκεια.

Στο πλαίσιο της πρακτικής τους εκπαίδευσης οι σπουδαστές/στριες δύναται να συμμετέχουν σε συλλογική ερευνητική/ μελετητική εργασία γενικότερου ενδιαφέροντος και εκτεταμένου πεδίου εφαρμογής στο σύνολο της δημόσιας διοίκησης. Η θεματική προσδιορίζεται από τη σχολή και υλοποιείται από τους/τις σπουδαστές/στριες σε συνεργασία με τους Υπεύθυνους των Τμημάτων και τους Φορείς Υποδοχής. Η εργασία αυτή δύναται να αξιολογείται και να παρουσιάζεται κατά την Τρίτη Φάση Προετοιμασίας για διορισμό» ενώπιον και των αντίστοιχων φορέων πρακτικής.

Τέλος, σημειώνεται ότι οι σπουδαστές/στριες δύναται να συμμετέχουν σε προγράμματα διοικητικής μεταρρύθμισης ευρύτερου χαρακτήρα, σύμφωνα με τις υφιστάμενες απαιτήσεις ή ανάγκες, όπως αυτές συνεκτιμώνται από τον αρμόδιο φορέα και τη Δ/ση της ΕΣΔΔΑ.



### **ζ) Τελικές Εργασίες**

Οι τελικές εργασίες ανατίθενται στους σπουδαστές/στριες μετά την ολοκλήρωση της ειδικής φάσης σπουδών και ο συνολικός χρόνος που διατίθεται για την εκπόνησή τους είναι δύο μήνες. Η ανάληψη εκ μέρους των σπουδαστών/στριών τελικής εργασίας αποσκοπεί στην ολοκλήρωση των σπουδών με τον πλέον γόνιμο τρόπο, μέσα από την άρτια και ολοκληρωμένη προσέγγιση ενός σημαντικού ζητήματος για τη δημόσια διοίκηση.

Έχοντας υπόψη ότι πρακτικά αναζητούμε για τις τελικές εργασίες των σπουδαστών/στριών στην ΕΣΔΔΑ, μία θεματική κειμένων όχι αμιγώς θεωρητικών, αλλά και στραμμένων προς την ελληνική δημόσια διοίκηση - με διατύπωση προτάσεων επίλυσης προβλήματος, επαναδιαμόρφωσης δημόσιας πολιτικής ή εισαγωγής μίας νέας διοικητικής πρακτικής-κατηγοριοποιούμε ειδολογικά τις επιζητούμενες τελικές εργασίες σε τρεις μεγαθεματικές ενότητες (που μπορούν να λειτουργήσουν και συνδυαστικά):

- 1) Εργασίες - μελέτες περιπτώσεων που εξετάζουν με τρόπο κριτικό/αναλυτικό τα δεδομένα ενός πρακτικού ζητήματος/ προβλήματος ή/και μελέτες περιπτώσεων συγκεκριμένων υπηρεσιών δομικά/ οργανωτικά/ λειτουργικά ή/και μελέτες υλοποίησης συγκεκριμένων δημόσιων πολιτικών, μεταρρυθμίσεων, κ.ά.
- 2) Εργασίες ποσοτικής ανάλυσης εφαρμοζόμενων δημόσιων πολιτικών στρατηγικού ή εξειδικευμένου χαρακτήρα.
- 3) Εργασίες βιβλιογραφικής επισκόπησης ενός μοντέλου/ σταθερότυπου άσκησης συγκεκριμένης πολιτικής ή διοικητικής πρακτικής.

Η αξιολόγηση-βαθμολόγηση των Τελικών Εργασιών υπακούει στις αρχές αξιοκρατίας-αντικειμενικότητας και αμεροληψίας, ενώ τα σταθμισμένα κριτήρια αξιολόγησης-βαθμολόγησης προσδιορίζονται με σαφήνεια σε οδηγίες που δίνονται σε όλους τους εμπλεκόμενους στη διαδικασία.

Επιπλέον, η Σχολή δεσμεύεται με μία σειρά γενικών αρχών και κριτηρίων όσον αφορά την επιλογή των μελών των τριμελών επιτροπών αξιολόγησης Τελικών Εργασιών τόσο σε επίπεδο προτάσεων, όσο και στο τελικό στάδιο λειτουργίας αυτών των επιτροπών.

### **η) Δραστηριότητες προετοιμασίας για διορισμό**

Κατά τη Φάση προετοιμασίας των σπουδαστών/στριών για διορισμό, προβλέπονται μία σειρά δραστηριοτήτων, όπως:

Α. Σειρά ενημερωτικών ημερίδων με τους εκπροσώπους διοικητικού των υπηρεσιών προορισμού. Με τη συμβολή των υπηρεσιών προορισμού των σπουδαστών/στριών επιχειρείται η διασφάλιση της ομαλούς μετάβασης των τελευταίων από το καθεστώς του σπουδαστή σε εκείνο του υπαλλήλου που θα υπηρετήσει σε συγκεκριμένη θέση σε μία συγκεκριμένη υπηρεσία.

Σε αυτές τις ημερίδες καλούνται να συμμετάσχουν τόσο οι επικεφαλής των Δ/νσεων Διοικητικού των υπηρεσιών διορισμού, όσο και οι επικεφαλής των επιμέρους Δ/νσεων τοποθέτησης.

*Διάρκεια:* 14 ώρες

Β. Σειρά ενημερωτικών ημερίδων με τους αποφοίτους των υπηρεσιών προορισμού. Στο ίδιο πλαίσιο τοποθετείται χρονικά η ενημέρωση των σπουδαστών/στριών σχετικά με τις θέσεις προορισμού τους από απόφοιτους παλαιότερων σειρών που υπηρετούν ήδη σε αυτές, η οποία πραγματοποιείται σε συνεργασία με την Ένωση Αποφοίτων (ΕΝΑΠ).

*Διάρκεια:* 14 ώρες

Γ. Επιπλέον, στη φάση αυτή μπορούν να πραγματοποιηθούν και εξειδικευμένα εργαστήρια, όπως για παράδειγμα, τα ειδικά εργαστήρια για τους σπουδαστές/στριες του Τμήματος Εμπορικών Οικονομικών Υποθέσεων «**Οργάνωση και Λειτουργία Γραφείων ΟΕΥ**» (διάρκειας 14 ωρών), «**Διπλωματική πρακτική και Εθιμοτυπία**» (διάρκειας 21 ωρών) για τα Τμήματα των ΟΕΥ και ΔΕΥ και το εργαστήριο «**Σύνθεση/επεξεργασία φακέλου**» για τα Τμήματα Γενικής Διοίκησης, Αναπτυξιακών – Περιφερειακών Πολιτικών και ΔΕΥ.

### III. Matrix - Χρονολόγιο

Στον παρακάτω Πίνακα 13 αποτυπώνεται το σύνολο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων ανά φάση σπουδών για κάθε σπουδαστή, ανάλογα με το τμήμα στο οποίο έχει ενταχθεί, με τη χρονική τους διάρκεια και τον τρόπο αξιολόγησής τους ή μη.

ΤΜΗΜΑΤΑ					
Γενικής Διοίκησης	Αναπτυξιακών Περιφερειακών Πολιτικών	Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας		Εμπορικών – Οικονομικών Υποθέσεων	Διεθνών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
		Κατεύθυνση: «Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας»	Κατεύθυνση: «Διοίκησης Υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας»		
<b>ΚΟΙΝΗ ΦΑΣΗ</b>					
<b>Πρόγραμμα Υποδοχής στη Σχολή &amp; Προσανατολισμού (2 ημέρες)</b>					
<b>Διατμηματικά Μαθήματα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)</b>					
Κτίζοντας την Αποτελεσματική Ομάδα (21 ώρες)					
Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Παρουσίασης (7 ώρες)					
Εργαλεία Παρουσίασης (7 ώρες)					
Επεξεργασία κειμένου (14 ώρες)					
Λογιστικά Φύλλα (7 ώρες)					
Τεχνικές διαπραγματεύσεων (18 ώρες)					
<b>Μαθήματα Κορμού</b>					
Πολιτική Φιλοσοφία: ο ρόλος της διοίκησης στο σύγχρονο κράτος (21 ώρες) (ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)					
Η εθνική δημόσια διοίκηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση (32 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)					
Κανόνες-αρχές διοικητικής δράσης και διοικητική διαδικασία (34 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)					
Δημοσιονομική πολιτική και δημόσιο χρέος (26 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)					
Προϋπολογισμός και Οικονομική Διοίκηση Δημοσίων Οργανισμών (30 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)					
Στρατηγικό Μάνατζμεντ (34 ώρες) (ΑΤΟΜΙΚΗ Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)					
Στρατηγική και Εφαρμογές Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (32 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)					
Στατιστική ανάλυση δεδομένων και λήψη αποφάσεων στη δημόσια διοίκηση (30 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)					
<b>Μαθήματα Ξένων Γλωσσών</b>					
Αγγλικά (29)	Αγγλικά (29)	Αγγλικά (29)	Αγγλικά (29)	Αγγλικά (29)	Αγγλικά (29)
Γαλλικά-Γερμανικά-Ισπανικά-Ιταλικά (29)	Γαλλικά-Γερμανικά-Ισπανικά-Ιταλικά (29)	Γαλλικά-Γερμανικά-Ισπανικά-Ιταλικά (29)	Γαλλικά-Γερμανικά-Ισπανικά-Ιταλικά (29)	Γαλλικά-Γερμανικά-Ισπανικά-Ιταλικά (29)	Γαλλικά-Γερμανικά-Ισπανικά-Ιταλικά (29)
<b>Εκπαιδευτικές επισκέψεις/Διάλογοι</b>					
Σειρά διαλόγων και εκπαιδευτικών επισκέψεων στην Αθήνα (84 ώρες)					

## ΕΙΔΙΚΗ ΦΑΣΗ

### Διατμηματικά Μαθήματα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)

Βελτίωση δεξιοτήτων επικοινωνίας, συνεργασίας και διαχείρισης συγκρούσεων & κρίσεων (24 ώρες)

Τεχνικές δημοσίων ομιλιών (7 ώρες)

### Μαθήματα Κορμού

Μορφές διακυβέρνησης στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (18 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)

Σύνταξη, έκδοση και διαχείριση δημοσίων εγγράφων (26 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)

Έλεγχος νομιμότητας διοικητικής δράσης (22 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)

Το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης και διοίκηση συγχρηματοδοτούμενων έργων (33 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)

Χρηματοδότηση και αξιολόγηση δημοσίων επενδύσεων (26 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)

Διαμόρφωση, υλοποίηση και αξιολόγηση δημοσίων πολιτικών (20 ώρες) (ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)

Ανθρώπινο Δυναμικό στη Δημόσια Διοίκηση (42 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)

Αποτύπωση, μοντελοποίηση και βελτιστοποίηση διοικητικών διαδικασιών (26 ώρες) (ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)

Διαχείριση κινδύνων (14 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)

Διαχείριση έργων στη δημόσια διοίκηση (26 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)

### Μαθήματα Τμημάτων Εξειδίκευσης

Έλεγχος διοικητικής δράσης: Εργαστήριο (21 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)	Αποκέντρωση και Αυτοδιοίκηση (30 ώρες) (ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)	Κοινωνική Ευρώπη: Θεμελιώδεις Αρχές, Θεσμοί και Οργανισμοί Υγείας (16 ώρες) (ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)	Κοινωνική Ευρώπη: Θεμελιώδεις Αρχές, Θεσμοί και μοντέλα Κοινωνικής Πολιτικής (16 ώρες) (ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)	Δίκαιο Διεθνών Εμπορικών Συναλλαγών (26 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)	Οικονομική, Θεσμική & Πολιτική συγκρότηση της Ε.Ε. (30 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)
Προσομοίωση του ρόλου των Εθνικών Διοικήσεων στο πλαίσιο των Ενωσιακών διαβουλεύσεων διαπραγματεύσεων και επιτροπολογίας (14 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)	Έλεγχος Διοικητικής Δράσης ΟΤΑ (26 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)	Συστήματα και Πολιτικές Υγείας (30 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)	Διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο κοινωνικής ασφάλισης (23 ώρες) (ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)	Νομική Προστασία Ξένων Επενδύσεων (7 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)	Διεθνείς και Ευρωπαϊκοί Θεσμοί (26 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)
	Κοινωνική Ένταξη και Μετανάστευση (26 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)		Θεσμοί και Πολιτικές Κοινωνικής Ασφάλισης (23 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)	Διεθνής Πολιτική Οικονομία και Οικονομική Διπλωματία της Ελλάδας (32 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)	Διεθνείς, Ευρωπαϊκοί & Εθνικοί ΜΚΟ (17 ώρες) (ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)
	Περιβαλλοντικές και χωρικές πολιτικές (26 ώρες) (ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)		Ευρωπαϊκές και Εθνικές Πολιτικές Απασχόλησης (23 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)	Ε.Ε.: Εσωτερική Αγορά – Συνοδευτικές Πολιτικές και Κοινή Εμπορική Πολιτική (30 ώρες) (ΑΤΟΜΙΚΗ Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)	Σύγχρονη ελληνική Εξωτερική πολιτική (26 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)

			Στοιχεία Εργατικού Δικαίου, εργασιακές σχέσεις και εξελίξεις στην οργάνωση της εργασίας (16 ώρες) (ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ).		Προσομοίωση του ρόλου των εθνικών διοικήσεων στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών διαβουλεύσεων και επιτροπολογίας (14 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)
Φορολογική Πολιτική και Εργαλεία Φορολογικού Ελέγχου (26 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)	Οικονομικά της τοπικής και της περιφερειακής αυτοδιοίκησης (45 ώρες) (ΤΕΣΤ & ΑΣΚΗΣΗ)	Οικονομική της Υγείας (Εννοιολογική προσέγγιση και εφαρμογές) (23 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)	Οικονομικά της Κοινωνικής Προστασίας και της Αγοράς Εργασίας (16 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)	Διεθνές Εμπορικό & Χρηματοοικονομικό Σύστημα (30 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)	Διεθνείς και ευρωπαϊκές οικονομικές σχέσεις (26 ώρες) (ΕΡΓΑΣΙΑ)
Διοίκηση Κόστους Δημοσίων Οργανισμών (30 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)	Περιφερειακή πολιτική και προγραμματισμός (22 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)	Οι αγορές Φαρμάκου και Βιοϊατρικής Τεχνολογίας (16 ώρες) (ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)	Διαχείριση Ευρωπαϊκού Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑΜΕ) (16 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)	Προσέλκυση & Αξιολόγηση Επενδυτικών Σχεδίων (22 ώρες) (ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)	
Δημόσιες Συμβάσεις (26 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)	Περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη - προσέκλυση επενδύσεων (22 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)			Θέματα Αναπτυξιακής Συνεργασίας (17 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)	
				Ενεργειακή Διπλωματία (20 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)	
				Αρχές Διεθνούς Μάρκετινγκ – Εξαγωγικό Μάρκετινγκ Ελληνικών Προϊόντων (24 ώρες) (ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)	
Σύγχρονα εργαλεία δημόσιου management: εργαστήριο (28 ώρες) (ΑΤΟΜΙΚΗ Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)	Σύγχρονα εργαλεία δημόσιου management: εργαστήριο (28 ώρες) (ΑΤΟΜΙΚΗ Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)	Οργάνωση και Διοίκηση Νοσοκομείων του ΕΣΥ (23 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)	Διαχείριση μικτών και προσφυγικών μεταναστευτικών ροών (23 ώρες) (ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)	Εφαρμοσμένες Δημόσιες Σχέσεις (17 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)	Καλή Νομοθέτηση (32 ώρες) (ΑΤΟΜΙΚΗ Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)
Διοίκηση Αλλαγών και Μεταρρυθμίσεων (32 ώρες) (ΑΤΟΜΙΚΗ Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)	Ανάλυση περιφερειακής και τοπικής πολιτικής: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ (7 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)	Χρηματοοικονομικό Management Υγειονομικών Οργανισμών Ι: Διαδικασίες κατάρτισης Προϋπολογισμού και υλοποίησης	Εφαρμογή εργατικής νομοθεσίας – Ελεγκτική & Συμβουλευτική διαδικασία (16 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)		Ενδο – διοργανωσιακός συντονισμός: Εργαστήριο (21 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)

		Προμηθειών (16 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)			
Διαμόρφωση, υλοποίηση και αξιολόγηση δημοσίων πολιτικών: Εργαστήριο (14 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)	Οργανωτικός Σχεδιασμός (24 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)	Χρηματοοικονομικό Management Υγειονομικών Οργανισμών II: Συστήματα Λογιστικής και απεικόνισης και Κοστολόγηση υπηρεσιών και πράξεων (16 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)	Ασφάλεια & Υγιεινή στους εργασιακούς χώρους – Ελεγκτική & Συμβουλευτική διαδικασία (16 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)		Εφαρμοσμένες Δημόσιες Σχέσεις (17 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)
Οργανωτικός Σχεδιασμός (24 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)		Η Α'θμια Περίθαλψη και οι Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας στην Ελλάδα (21 ώρες) (ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)			
Καλή νομοθέτηση (32 ώρες) (ΑΤΟΜΙΚΗ Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)		Η Ποιότητα στις Υπηρεσίες Υγείας (Διοίκηση Ολικής Ποιότητας, Πιστοποίηση, Διαπίστευση Τμημάτων και Υπηρεσιών). (23 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)			
Εσωτερικός έλεγχος και δημόσια διοίκηση (23 ώρες) (ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ)					
Συνεργατικά Εργαλεία ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση (23 ώρες) (ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)	Γεωχωρική πληροφορία & υποστήριξη αποφάσεων σε επίπεδο ΟΤΑ (18 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)	Συστήματα Πληροφορικής Υπηρεσιών Υγείας (22 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ).	Συστήματα Πληροφορικής Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής (22 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)	Συνεργατικά Εργαλεία ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση (23 ώρες) (ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)	Συνεργατικά Εργαλεία ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση (23 ώρες) (ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)
	Συνεργατικά Εργαλεία ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση (23 ώρες) (ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)				Αξιοποίηση Δικτύων της ΕΕ (14 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)

<b>Μαθήματα Ξένων Γλωσσών</b>					
Αγγλικά (49)	Αγγλικά (49)	Αγγλικά (49)	Αγγλικά (49)	Αγγλικά(73)	Αγγλικά (73)
Γαλλικά-Γερμανικά-Ισπανικά-Ιταλικά (49)	Γαλλικά-Γερμανικά-Ισπανικά-Ιταλικά (49)	Γαλλικά-Γερμανικά-Ισπανικά-Ιταλικά (49)	Γαλλικά-Γερμανικά-Ισπανικά-Ιταλικά (49)	Γαλλικά-Γερμανικά-Ισπανικά-Ιταλικά (73)	Γαλλικά-Γερμανικά-Ισπανικά-Ιταλικά (73)
<b>Εκπαιδευτικές επισκέψεις/Διάλογοι</b>					
Σειρά διαλόγων, εκπαιδευτικών επισκέψεων, διαλέξεων στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη (168 ώρες)					
<b>Ειδικές εκπαιδευτικές επισκέψεις ανά τμήμα εξειδίκευσης (φορείς)</b>					
Δ/ση Φορολογικής Συμμόρφωσης (7 ώρες)	«Τεχνόπολις» του Δήμου Αθηναίων (7 ώρες)	A) Διοίκηση 2ης Υγειονομικής Περιφέρειας (ΥΠε.) Πειραιώς & Αιγαίου και Β) Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο (ΩΚΚ) (7 ώρες)	Δημόσια Εταιρεία Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Κοινωνικής Ασφάλισης (ΗΔΙΚΑ) ΑΕ (7 ώρες)	Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών (7 ώρες)	γραφεία Ενημέρωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα (7 ώρες)
		Διοίκηση 3ης Υγειονομικής Περιφέρειας (ΥΠε.) Κεντρικής Μακεδονίας (21 ώρες)	Εθνικός Οργανισμός Παροχών Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) – Κεντρική Υπηρεσία (7 ώρες)	Τελωνείο Πειραιά (7 ώρες)	Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (7 ώρες)
		Εθνικός Οργανισμός Παροχών Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) – Κεντρική Υπηρεσία (7 ώρες)	Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (ΠΕΔΥ) – Κεντρικό παράρτημα (7 ώρες)		
		Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων (ΕΟΦ) (7 ώρες)	Hot Spot για Πρόσφυγες και Μετανάστες (νησιωτικού χώρου) (28 ώρες)		
		A) Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων Υγείας (ΕΚΕΠΥ) και Β) Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ) (7 ώρες)	Κέντρο φιλοξενίας, μετεγκατάστασης και επαναπροώθησης Προσφύγων και μεταναστών (28 ώρες)		
		Εθνικό Κέντρο Αμέσου Βοηθείας (ΕΚΑΒ) (7 ώρες)			
		Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης (ΗΔΙΚΑ ΑΕ) (7 ώρες)			

<b>Πρακτική εκπαίδευση στο εξωτερικό και στο εσωτερικό (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)</b>					
Παρουσίαση παραδοτέων πρακτικής (20 ώρες)	Παρουσίαση παραδοτέων πρακτικής (15 ώρες)	Παρουσίαση παραδοτέων πρακτικής (10 ώρες)	Παρουσίαση παραδοτέων πρακτικής (10 ώρες)	Παρουσίαση παραδοτέων πρακτικής (15 ώρες)	Παρουσίαση παραδοτέων πρακτικής (10 ώρες)
<b>Τελικές εργασίες</b>					
Παρουσίαση τελικών εργασιών (1 ώρα ανά σπουδαστή)	Παρουσίαση τελικών εργασιών (1 ώρα ανά σπουδαστή)	Παρουσίαση τελικών εργασιών (1 ώρα ανά σπουδαστή)	Παρουσίαση τελικών εργασιών (1 ώρα ανά σπουδαστή)	Παρουσίαση τελικών εργασιών (1 ώρα ανά σπουδαστή)	Παρουσίαση τελικών εργασιών (1 ώρα ανά σπουδαστή)
<b>ΦΑΣΗ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ</b>					
<b>Διατμηματικά Μαθήματα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)</b>					
Αποτελεσματικές μέθοδοι βελτίωσης ενδοϋπηρεσιακών σχέσεων (7 ώρες)					
Το coaching για συνεργασία και αποτελεσματικότητα στο δημόσιο τομέα (70 ώρες)					
<b>Ειδικές δραστηριότητες ανά τμήμα εξειδίκευσης</b>					
Σύνθεση/επεξεργασία φακέλου (28 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)	Σύνθεση/επεξεργασία φακέλου (28 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)	Σύνθεση/επεξεργασία φακέλου (28 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)	Σύνθεση/επεξεργασία φακέλου (28 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)	Διπλωματική πρακτική και Εθιμοτυπία (21 ώρες)	Σύνθεση/επεξεργασία φακέλου (28 ώρες) (ΕΠΑΡΚΕΙΑ)
				Οργάνωση και Λειτουργία Γραφείων ΟΕΥ (14 ώρες)	Διπλωματική πρακτική και Εθιμοτυπία (21 ώρες)
<b>Ενημερωτικές ημερίδες</b>					
Ενημέρωση από απόφοιτους υπηρεσιών τους (14 ώρες)					
Ενημέρωση από διευθύνσεις διοικητικού υπηρεσιών τους (14 ώρες)					

Πίνακας 13: Εκπαιδευτικές δραστηριότητες ανά Φάση Σπουδών και Τμήμα Εξειδίκευσης

### **Σημείωση:**

Στις ώρες των μαθημάτων-εργαστηρίων δεν περιλαμβάνονται οι ώρες της διόρθωσης/βαθμολόγησής τους καθώς και των γραπτών εργασιών. Επιπλέον, για τις τελικές εργασίες, δεν περιλαμβάνονται οι ώρες των συναντήσεων επιβλέποντα/ουσας-σπουδαστή/στριας και οι ώρες υποστήριξης της αξιολόγησής τους. Τα νωτέρω διαμορφώνονται ανάλογα με τις ανάγκες του Προγράμματος.



## IV. Αξιολόγηση/ βαθμολόγηση της επίδοσης

Αν και η ανατροφοδότηση αποτελεί καθημερινή πρακτική τόσο από τη μεριά των διδασκόντων/σκουσών, όσο και από τη μεριά των σπουδαστών /στριών ώστε να προάγει την ενεργή συμμετοχή τους στη διαδικασία της μάθησης<sup>6</sup>, η αξιολόγηση στη Σχολή γίνεται, κυρίως, με το πέρασ της μαθησιακής διεργασίας (απολογιστική).

Σ' αυτήν τη λογική, οι **τεχνικές αξιολόγησης** που ακολουθούνται στη Σχολή περιλαμβάνουν<sup>7</sup>:

- **Γραπτή εξέταση (με ερωτήσεις ανοιχτού τύπου ή πολλαπλών επιλογών)** (απολογιστική αξιολόγηση) που τεκμηριώνει το επίπεδο γνώσεων ή δεξιοτήτων και μπορεί να λάβει χώρα είτε με «ανοικτά» είτε με «κλειστά» βιβλία.
- **Τεστ** (διαγνωστική αξιολόγηση) με σκοπό την εξακρίβωση των υφιστάμενων γνώσεων και δεξιοτήτων και σε δεύτερο επίπεδο την πληροφόρηση των σπουδαστών/στριών για το τρέχον επίπεδο τους.
- **Κουίζ** (διαμορφωτική αξιολόγηση) για την εξακρίβωση των γνώσεων ή δεξιοτήτων των σπουδαστών/στριών με σκοπό την παροχή ανατροφοδότησης
- **Εργασίες** (απολογιστική αξιολόγηση) που πραγματοποιεί ο σπουδαστής/στρια ατομικά ή σε ομάδα (συνεργατικές δραστηριότητες που περιλαμβάνουν σχέδια δράσης και έρευνες και ποικίλες γραπτές δραστηριότητες), αλλά και προφορικές παρουσιάσεις.
- **Συμμετοχή στην τάξη** (διαμορφωτική αξιολόγηση) που σχετίζεται με το ενδιαφέρον και το σεβασμό των σπουδαστών/στριών για την εκπαιδευτική διαδικασία και βασίζεται σε κριτήρια, όπως, η ενεργός συμμετοχή τους, η ανάληψη πρωτοβουλιών, η έκφραση των απόψεών τους, ο σεβασμός των διδασκόντων και συναδέλφων τους, η διατύπωση ερωτήσεων και προτάσεων για περαιτέρω επεξεργασία θεμάτων, η συμβολή σε ομαδικές συζητήσεις, η ικανότητας οργάνωσης, η κατάλληλη προετοιμασία που η κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα απαιτεί, ο σεβασμός των διαφορετικών εμπειριών, ρυθμών, προσεγγίσεων και αναλύσεων, η συνεργασία σε ομάδες και ο κριτικός στοχασμός.

Επιπλέον, κυρίως στη φάση εξειδίκευσης και ανάλογα με τα θεματικά πεδία, μπορούν να ακολουθηθούν και ειδικότερες αξιολογητικές διαδικασίες, όπως η «αξιολόγηση από συνεκπαιδευόμενους» (peer assessment) (για παράδειγμα, στο πλαίσιο του μαθήματος Στρατηγική και Εφαρμογές Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης).

Σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία μιας ευρύτερης αξιολόγησης των σπουδαστών/στριών που διενεργείται καθόλη τη διάρκεια των σπουδών από τα όργανα της σχολής, δεν εξαντλείται στις ανωτέρω τεχνικές, αλλά μπορεί να περιλαμβάνει εξίσου κριτήρια, όπως η τήρηση του κανόνων λειτουργίας της Σχολής, η συνέπεια, η υπευθυνότητα, η σχέση με διδάσκοντες/ουσες και σπουδαστές/στριες.

Όλα τα μαθήματα και οι άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την υλοποίηση του παρόντος Προγράμματος Σπουδών είναι υποχρεωτικά και εμπεριέχουν το στοιχείο της αξιολόγησης των σπουδαστών/στριών.

---

<sup>6</sup> Σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση που έχει κάνει ο Alan Rogers (1999) στο βιβλίο του «Η Εκπαίδευση Ενηλίκων» (Μεταίχμιο, Αθήνα).

<sup>7</sup> Shepherd, E. & Godwin, J. (2004), Assessments through the Learning Process, στο *Questionmark Whitepaper*, Norwalk/CT.

Ανάλογα με το είδος του μαθήματος/ δραστηριότητας μπορεί να επιλεγεί ένας ή και παραπάνω τρόποι αξιολόγησης, με ορισμό της ποσόστωσης συμμετοχής στην τελική βαθμολογία. Σε κάθε μάθημα/ εκπαιδευτική δραστηριότητα ορίζεται με το παρόν Πρόγραμμα Σπουδών ο τρόπος αξιολόγησης/ βαθμολόγησής του/της<sup>8</sup>.

Η Κλίμακα Βαθμολόγησης σπουδαστών/στριών της ΚΔ' Εκπαιδευτικής Σειράς ορίζεται από 0 έως και 10, για κάθε μία από τις μεθόδους αξιολόγησης που θα χρησιμοποιηθούν (εργασία, διαγώνισμα, κ.λπ.). Επιτυχών/ούσα θεωρείται ο σπουδαστής/τρια που βαθμολογείται τουλάχιστον με πέντε (5). Σε περίπτωση που οι σπουδαστές/στριες αξιολογηθούν με βαθμό μικρότερο του 5 σε περισσότερα από 4 μαθήματα θεωρούνται ως μη αποφοιτήσαντες επιτυχώς από τη Σχολή.

Σημειώνεται ότι υπάρχει η δυνατότητα για κάποιες δραστηριότητες, αν και αξιολογούμενες, να μην συμμετέχουν στη διαμόρφωση του τελικού βαθμού αποφοίτησης του σπουδαστή/σπουδάστριας (κάθε τέτοια περίπτωση χαρακτηρίζεται ως «επάρκεια»). Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι για όσα μαθήματα δεν προσμετρούνται στην τελική βαθμολογία, η αξιολόγηση είναι: Επαρκής/ Μη επαρκής. Επαρκής εφόσον έχουν περάσει τη βάση της ανωτέρω κλίμακας, δηλαδή, το πέντε (5) και Μη επαρκής για βαθμολόγηση κάτω από τη βάση. Σε περίπτωση που οι σπουδαστές/στριες είναι «Μη επαρκείς» σε περισσότερα από 4 μαθήματα θεωρούνται ως μη αποφοιτήσαντες επιτυχώς από τη Σχολή<sup>9</sup>.

Με το σχέδιο του μαθήματος και το εκπαιδευτικό υλικό που διανέμονται πριν την έναρξη του μαθήματος, παρέχονται όλες οι σχετικές πληροφορίες. Συνεπώς, κατά την έναρξη υλοποίησης της εκάστοτε δραστηριότητας, οι σπουδαστές/στριες είναι ενημερωμένοι/ες σχετικά με τους τρόπους αξιολόγησης/βαθμολόγησης και την ακριβή συμμετοχή των ποσοστών αυτών για την διαμόρφωση της τελικής βαθμολογίας της δραστηριότητας (π.χ., 40% ομαδικές εργασίες, 60% γραπτές εξετάσεις).

Οι βαθμοί ανακοινώνονται μετά το τέλος της αξιολόγησης της επίδοσης του σπουδαστή/στρια σε κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα (όπου αυτή προβλέπεται), σε εύλογο χρονικό διάστημα, κατά τα οριζόμενα στον Κανονισμό Σπουδών της ΕΣΔΔΑ. Ο κάθε σπουδαστής/στρια ενημερώνεται για την επίδοσή του, λαμβάνοντας ανατροφοδότηση από τον κάθε διδάσκοντα/ουσα, δια μέσου του/της Υπεύθυνου του Τμήματός του/της<sup>10</sup>.

---

<sup>8</sup> Για την αξιολόγηση των εκπαιδευομένων - αποφοίτηση και τις συνέπειες μη εκπλήρωσης των προβλεπόμενων υποχρεώσεων των σπουδαστών/στριών, ισχύουν τα οριζόμενα στον Κανονισμό Σπουδών (άρ. 10 και 11).

<sup>9</sup> Σύμφωνα με το άρ. 24 του πδ. 57/2007, όσοι εκ των εκπαιδευομένων ολοκλήρωσαν το πλήρες πρόγραμμα σπουδών της ΕΔΔΑ χωρίς να αποφοιτήσουν επιτυχώς από αυτή, σύμφωνα με τα όσα εκάστοτε ορίζει ο οικείος Κανονισμός Σπουδών, διορίζονται σε οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις δημοσίων υπηρεσιών.

<sup>10</sup> Το ρόλο αυτό αναλαμβάνουν οι «Υπεύθυνοι των Τμημάτων» για τους αντίστοιχους σπουδαστές/στριες.

## V. Συνοπτική περιγραφή των μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών

### *α) Πρόγραμμα Υποδοχής στη Σχολή & Προσανατολισμού*

- Συγκρότηση και εξέλιξη της ΕΣΔΔΑ (1985 -2016)
- Ο σχεδιασμός της νέας ΕΣΔΔΑ: Φιλοσοφία και στόχοι
- Δομή της ΕΣΔΔΑ - Παρουσίαση επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού
- Πρόγραμμα Σπουδών:
  - Γενική θεώρηση- Διάρθρωση- Μαθησιακό Υπόδειγμα
  - Μεγαθεματικά πεδία
  - Μαθήματα Κορμού και Τμημάτων Εξειδίκευσης/ Λοιπές δραστηριότητες
  - Πρακτική Εκπαίδευση
  - Τελικές Εργασίες
- Κανονισμός Σπουδών:
  - Αρχές και στόχοι
  - Γενικό διοικητικό και θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της ΕΣΔΔΑ
  - Υποχρεώσεις των σπουδαστών/στριών
  - Θέματα παρακολούθησης, ανακοινώσεων της βαθμολόγησης και διοικητικής μέριμνας
- Θεσμικό/ οικονομικό/ κοινωνικό περιβάλλον (μεταρρυθμίσεις, μνημόνια, ΕΕ) και ΕΣΔΔΑ

### *β) Μαθήματα Μεγαθεματικών*

#### *α) Μαθήματα Κορμού*

#### 1ο Μεγαθεματικό Πεδίο «Διακυβέρνηση και Θεσμοί»

**ΜΑΘΗΜΑ: Πολιτική Φιλοσοφία: Ο ρόλος της Διοίκησης στο σύγχρονο Κράτος (Κοινή Φάση)**

Με δεδομένο το επίπεδο γνώσεων των σπουδαστών/στριών περί της οργάνωσης και λειτουργίας του κράτους, γνωστικό πεδίο στο οποίο εξετάστηκαν κατά τον εισαγωγικό διαγωνισμό της Σχολής, το μάθημα της Πολιτικής Φιλοσοφίας αποσκοπεί στο να προβληματιστούν, να εμβαθύνουν και εν τέλει να κατανοήσουν οι σπουδαστές/στρίες τους απώτερους σκοπούς του κράτους, τις αξίες στις οποίες θεμελιώνεται και συγκροτείται, τους λόγους ύπαρξης και τη διαχρονική εξέλιξή του. Αυτό επιδιώκεται να γίνει μέσα από την κριτική εξέταση της κρατικής οργάνωσης και λειτουργίας, υπό το ερμηνευτικό φως των κλασικών όσο και των σύγχρονων θεωριών περί του ρόλου και της σημασίας του. Στο επίκεντρο του μαθήματος βρίσκεται η ανάπτυξη του στοχασμού και η εμβάθυνση των προβληματισμών, ιδίως, περί του ρόλου του σημερινού κράτους και των σχέσεων που αυτό οφείλει να έχει με τους άλλους μείζονες χώρους της Αγοράς και της Κοινωνίας των Πολιτών, δεδομένων των υφιστάμενων -ασαφών και μεταβαλλόμενων- ορίων μεταξύ πολιτικής-διοικητικής, κοινωνικής και οικονομικής σφαίρας. Το μάθημα διαρθρώνεται στις εξής ενότητες:

- Το κράτος μέσα από την Ιστορία (Αρχαιότητα, Μεσαίωνας, το κράτος της νεωτερικότητας)
- Το κράτος μέσα από τις τυπολογίες του (κράτος-νυχτοφύλακας, κράτος-πρόνοιας, ρυθμιστικό κράτος, κοινωνικό κράτος δικαίου κλπ.)
- Το κράτος μέσα από τις θεωρίες (Κονσταντ, Ντυγκουί, Γέλινεκ, Μαρξ, Βέμπερ, Σμιτ, Χάγιεκ, Πόπερ, Πουλαντζάς, Χάμπερμας, Ντάουνς κλπ)
- Η «ηθική» που διέπει τη συγκρότηση του κράτους

Διδακτικές ώρες: 21

Τρόπος αξιολόγησης: Ατομική εργασία

### **ΜΑΘΗΜΑ: Η εθνική δημόσια διοίκηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Κοινή Φάση)**

Επιχειρείται η ανάλυση της ενωσιακής πολιτικής διαδικασίας σε όλες τις φάσεις και τα στάδια ανάπτυξής της (διαμόρφωση, υλοποίηση), στο σύνολο των επιπέδων διοίκησης που συγκροτούν τον ευρωπαϊκό δημόσιο χώρο (υπερεθνικό, εθνικό, τοπικό) καθώς και των παραγόντων (δημόσιων και ιδιωτικών), εθνικών και διεθνικών.

Η εμπάθυνση αυτή στοχεύει στην αναζήτηση των οργανικών αρμών και λειτουργικών διαδράσεων μεταξύ επιπέδων και δρώντων, με επίκεντρο τόσο τις τυπικές όσο και τις άτυπες σχέσεις και διαδικασίες. Έμφαση δίνεται στο ζήτημα της οργάνωσης των εθνικών διοικήσεων για τη διαχείριση της «ευρωπαϊκής» τους πολιτικής σε όλα τα στάδια του πολιτικού κύκλου, των προβλημάτων προσαρμογής και των αλληλεπιδράσεων των ποικίλων διοικητικών παραδόσεων.

Το μάθημα διαρθρώνεται στις εξής ενότητες:

- Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Όργανα και Θεσμοί (πηγές, αρχές και ένδικη προστασία)
- Η ενωσιακή πολιτική διαδικασία και ο ρόλος των εθνικών διοικήσεων
- Η διαμόρφωση της πολιτικής: οργάνωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η προνομοθετική φάση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο ρόλος των εθνικών Κοινοβουλίων, η νομοθετική φάση
- Το έλλειμμα υλοποίησης των πολιτικών (Ενωσιακό επίπεδο και «επιτροπολογία», κοινές συνισταμένες και στόχοι των εθνικών οργανωτικών διευθετήσεων

Διδακτικές ώρες: 32

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ανοιχτές ερωτήσεις

### **ΜΑΘΗΜΑ: Κανόνες-αρχές διοικητικής δράσης και διοικητική διαδικασία (Κοινή Φάση)**

Σκοπό του μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με τις αρχές και τους κανόνες διοικητικής δράσης, τόσο σε θεωρητικό επίπεδο, όσο μέσω πρακτικών παραδειγμάτων. Επιδιώκεται η ανάπτυξη δεξιοτήτων εφαρμογής των κανόνων δικαίου, ώστε οι απόφοιτοι της Σχολής, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, να λειτουργούν αποτελεσματικά και αποδοτικά, διευκολύνοντας παράλληλα την εδραίωση μιας σχέσης αμοιβαίας συνεργασίας και εμπιστοσύνης μεταξύ κράτους και πολιτών. Το μάθημα καλύπτει τις ακόλουθες ενότητες:

- Έννοια διοικητικής δράσης (ορισμός και περιεχόμενο)
- Πηγές Διοικητικού Δικαίου
- Βασικές Αρχές διοικητικής δράσης:
  - νομιμότητα/δημόσιο συμφέρον
  - διαφάνεια
  - αναλογικότητα
  - ισότητα
  - χρηστή διοίκηση
  - καλή πίστη
  - προστατευόμενη εμπιστοσύνη του διοικούμενου
  - επιείκεια
  - αμεροληψία
- Έννοια της κακοδιοίκησης
- Διοικητικά όργανα
- Αρμοδιότητα διοικητικών οργάνων:
  - μορφές και είδη
  - μεταβίβαση
  - εξουσιοδότηση υπογραφής
  - αναπλήρωση

- Διοικητική πράξη:
  - έννοια και χαρακτηριστικά
  - διακρίσεις και είδη
  - έκδοση και τύπος
  - αιτιολογία
  - ισχύς (κοινοποίηση, δημοσίευση, ανάκληση, κατάργηση και τροποποίηση)
- Διοικητική διαδικασία:
  - διεκπεραίωση υποθέσεων
  - προηγούμενη ακρόαση
  - συμμετοχή του διοικούμενου
  - αυτεπάγγελτη ενέργεια
  - πρόσβαση στα έγγραφα/χρήρηση αντιγράφων
  - συλλογικά όργανα
- Μελέτες περίπτωσης διοικητικής δράσης και διοικητικής διαδικασίας

Διδακτικές ώρες: 34

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ανοιχτές ερωτήσεις πρακτικού προσανατολισμού

### **ΜΑΘΗΜΑ: Μορφές Διακυβέρνησης στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ειδική Φάση)**

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι σπουδαστές/στριες πώς λειτουργεί η διαδικασία άσκησης δημόσιας πολιτικής και διακυβέρνησης στον «πραγματικό κόσμο»: δηλαδή σε ένα πραγματικό περιβάλλον πολιτικών σκοπιμοτήτων, κοινωνικοοικονομικών συμφερόντων, οικονομικών και δομικών περιορισμών και διεθνών επιδράσεων.

Το μάθημα εστιάζει στην αλληλεπίδραση πολιτικής και δημόσιας πολιτικής. Εξηγεί σε τι διαφέρει η Κυβέρνηση από την Διακυβέρνηση. Εξετάζει το ρόλο των θεσμών στη δημόσια πολιτική. Δείχνει, με παραδείγματα από τον πραγματικό κόσμο, ποια είναι η διαδικασία και τα στάδια της δημόσιας πολιτικής. Χρησιμοποιεί εννοιολογικά πρότυπα δημόσιας πολιτικής (ορθολογικό μοντέλο, προσαυξητικό, «κάδος απορριμμάτων») για να εξηγήσει γιατί οι κυβερνητικές πολιτικές πολύ συχνά δεν είναι ορθολογικές. Εξηγεί τη λειτουργία της δημόσιας πολιτικής σε ένα περιβάλλον βαθιάς ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, αλληλεξάρτησης και παγκοσμιοποίησης.

Στη συνέχεια εξετάζει τις πρόσφατες θεωρητικές αναζητήσεις νέων διαδικασιών και μέσω διαμόρφωσης και υλοποίησης δημόσιων πολιτικών, με στόχο τη βελτίωση της αποδοτικότητας, αποδοτικότητας και νομιμοποίησής τους σε εθνικό, υποεθνικό και υπερεθνικό επίπεδο. Μέσω των αποκαλούμενων νέων μορφών διακυβέρνησης επιχειρείται η υπέρβαση παραδοσιακών μέσω υλοποίησης δημόσιων πολιτικών μέσω δεσμευτικών νόμων και η αναζήτηση πιο ευέλικτων, μη ιεραρχικών δομών και διαδικασιών πολυεπίπεδης διαχείρισης των δημοσίων προβλημάτων με τη συστηματική συμμετοχή ιδιωτικών μη κυβερνητικών φορέων (επιχειρήσεις, εργοδοτικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, ενώσεις πολιτών). Οι νέες αυτές μορφές διακυβέρνησης συμπεριλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα συχνά ετερόκλητων πρακτικών, όπως η αυτορρύθμιση, η συρρύθμιση μέσω συμμετοχικών δικτύων πολιτικής, η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων σε ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές, η ανοικτή μέθοδος του συντονισμού και η ρύθμιση μέσω της διάχυσης και συστηματικής σύγκρισης πληροφοριών σχετικά με την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα στην προσέγγιση προκαθορισμένων στόχων.

Σε αυτό το πλαίσιο, το Μάθημα επιχειρεί να αναδείξει τη σχετική προβληματική μέσα από το πρίσμα της πολιτικής και διοικητικής επιστήμης. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη συστηματική ανάλυση των συνθηκών που οδηγούν στην εμφάνιση των νέων μορφών διακυβέρνησης και στην αναζήτηση μέσων μείωσης του πολιτικού, κοινωνικού, οικονομικού και διοικητικού κόστους των δημόσιων πολιτικών. Επιπλέον, αναλύονται συγκεκριμένα παραδείγματα από διάφορες τομεακές πολιτικές της ΕΕ (περιβαλλοντική, περιφερειακής ανάπτυξης, έρευνας και τεχνολογίας, απασχόλησης, εκπαίδευσης και κοινωνικού αποκλεισμού), με έμφαση στις επιπτώσεις τους στις αντίστοιχες διαδικασίες διαμόρφωσης και υλοποίησης πολιτικών σε εθνικό και υποεθνικό επίπεδο.

Περιλαμβάνει τρίωρη εισαγωγική ενότητα για τη δομή του ελληνικού κράτους, εν είδει επανάληψης του αντίστοιχου μαθήματος του εισαγωγικού διαγωνισμού.

Διδακτικές ώρες: 18

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Ατομική εργασία]

### **ΜΑΘΗΜΑ: Σύνταξη, έκδοση και διαχείριση δημοσίων εγγράφων (Ειδική Φάση)**

Σκοπό του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση του βασικού θεσμικού πλαισίου που διέπει τα δημόσια έγγραφα και η ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων σύνταξης, έκδοσης και διαχείρισης έγκυρων και τεχνικά άρτιων διοικητικών εγγράφων και κανονιστικών πράξεων. Επιδιώκεται, επίσης, η ανάπτυξη δεξιοτήτων σχετικά με την ηλεκτρονική διακίνηση των διοικητικών εγγράφων εντός της ροής εργασιών μίας ή μεταξύ περισσότερων οργανώσεων.

Το μάθημα καλύπτει τις ακόλουθες ενότητες:

- Μορφές και χαρακτηριστικά διοικητικής επικοινωνίας
- Νομικό πλαίσιο διοικητικής επικοινωνίας
- Είδη και διακρίσεις δημοσίων εγγράφων
- Νομικό πλαίσιο σύνταξης δημοσίων εγγράφων
- Κανονισμός επικοινωνίας δημοσίων υπαλλήλων
- Κανόνες και προϋποθέσεις εγκυρότητας δημοσίων εγγράφων
- Τύπος διοικητικών εγγράφων
- Διεκπεραίωση δημοσίων εγγράφων
- Πρωτοκόλληση δημοσίων εγγράφων
- Παραδοσιακή διακίνηση δημοσίων εγγράφων
- Ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων (ψηφιακά πιστοποιητικά, ψηφιακές υπογραφές, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)
- Δημοσίευση/ανάρτηση δημοσίων εγγράφων
- Αρχαιοθέτηση δημοσίων εγγράφων
- Εκκαθάριση δημοσίων εγγράφων
- Επικύρωση δημοσίων εγγράφων
- Βεβαίωση γνήσιου της υπογραφής
- Βασικές αρχές σύνταξης στην γραπτή επικοινωνία
- Πρακτικές εφαρμογές κατάρτισης σχεδίου εγγράφων, εγκυκλίων και υπουργικής απόφασης
- Ισότητα των φύλων στη γλώσσα των διοικητικών εγγράφων - Οδηγός χρήσης μη σεξιστικής γλώσσας στα διοικητικά έγγραφα

Διδακτικές ώρες: 26

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ανοιχτές ερωτήσεις πρακτικού προσανατολισμού

### **ΜΑΘΗΜΑ: Έλεγχος νομιμότητας διοικητικής δράσης (Ειδική Φάση)**

Σκοπό του μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με τη διαδικασία ελέγχου νομιμότητας και επιθεώρησης της διοικητικής δράσης, που διεξάγεται προκειμένου να διασφαλιστεί η εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της δημόσιας διοίκησης. Ειδικότερα, επιδιώκεται η κατανόηση του πλαισίου άσκησης ελέγχου, μέσω της παρουσίασης των μορφών, των ειδών, των αρχών και των μηχανισμών ελέγχου, καθώς και της εκπόνηση σχετικών μελετών περίπτωσης.

Το μάθημα καλύπτει τις ακόλουθες ενότητες:

- Έλεγχος διοικητικής δράσης
- Μορφές ελέγχου:
  - Κοινοβουλευτικός
  - Δικαστικός (Διοικητικά δικαστήρια, ΣτΕ, Ελεγκτικό Συνέδριο)
  - Διοικητικός (ιεραρχικός έλεγχος, διοικητική εποπτεία, διοικητικές προσφυγές, αναφορές)
  - Ενδιάμεσος
- Είδη ελέγχου:
  - Νομιμότητας
  - Σκοπιμότητας
  - Προληπτικός
  - Κατασταλτικός
  - Προσωπικός
  - Λειτουργικός
- Αρχές και ελεγκτικοί μηχανισμοί διοικητικού ελέγχου:
  - Εθνικός Συντονιστής κατά της Διαφθοράς
  - Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές
  - ΣΕΕΔ
  - Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης
  - Υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου
  - Ιδιαίτερα σώματα και υπηρεσίες επιθεώρησης και ελέγχου
  - Ελεγκτής νομιμότητας/Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
- Καταπολέμηση της διαφθοράς
- Μελέτες περίπτωσης ελέγχου διοικητικής δράσης

Διδακτικές ώρες: 22

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις βασισμένες σε μελέτη περίπτωσης

## 2ο Μεγαθεματικό Πεδίο «Οικονομία και Ανάπτυξη»

### **ΜΑΘΗΜΑ: Δημοσιονομική Πολιτική και δημόσιο χρέος (Κοινή Φάση)**

Μέσα από το μάθημα επιδιώκεται η θεωρητική και εφαρμοσμένη ανάλυση της δημοσιονομικής πολιτικής στην Ελλάδα. Ειδικότερα, εξετάζεται το θεσμικό πλαίσιο της δημοσιονομικής πολιτικής, τα όργανα και οι διαδικασίες υλοποίησής της καθώς και το πλαίσιο της δημοσιονομικής πολυμερούς εποπτείας. Υπό το ανωτέρω πρίσμα σημαντική αναδεικνύεται η ανάλυση της έννοιας του Δημόσιου Τομέα στην Ελλάδα, ιδιαιτέρως σε σχέση με το μέγεθος και τη δομή των δημοσίων δαπανών και εσόδων.

Στο ίδιο πλαίσιο αναλύεται ο ιδιαίτερος ρόλος των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού. Εξετάζονται επίσης, ζητήματα σχετικά με το έλλειμμα και το χρέος του Δημοσίου και προσεγγίζονται πτυχές του θέματος της δημοσιονομικής βιωσιμότητας.

Διδακτικές ώρες: 26

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ανοιχτές ερωτήσεις

### **ΜΑΘΗΜΑ: Προϋπολογισμός και Οικονομική Διοίκηση Δημοσίων Οργανισμών (Κοινή Φάση)**

Επιδιώκεται η κατανόηση των μηχανισμών αποτελεσματικής διοίκησης των χρηματοοικονομικών στοιχείων και της διαδικασίας και τεχνικής κατάρτισης του προϋπολογισμού των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης. Σε πρώτη φάση, θα παρασχεθεί το τεχνικό υπόβαθρο που χρειάζεται προκειμένου να είναι εφικτή α) η ανάγνωση και μελέτη ενός προϋπολογισμού και β) η κατάρτιση και η παρακολούθηση της εκτέλεσης αυτού (λογιστικά συστήματα, αναγνώριση εσόδων, εξόδων, υποχρεώσεων).

Στη συνέχεια, θα αναλυθούν το θεωρητικό πλαίσιο, οι ταξινομήσεις και οι τεχνικές κατάρτισης προϋπολογισμού όπως αυτά συναντώνται στη βιβλιογραφία.

Σε επόμενο στάδιο, θα αναλυθούν οι ισχύοντες δημοσιονομικοί κανόνες σε επίπεδο γενικής κυβέρνησης με έμφαση στη Μεσοπρόθεσμη Δημοσιονομική Στρατηγική και στην κατάρτιση και παρακολούθηση των ετήσιων προϋπολογισμών και στην επικαιροποίηση των μεσοπρόθεσμων εκτιμήσεων δίνοντας έμφαση στην ακολουθούμενη μεθοδολογία με την χρήση παραδειγμάτων.

Διδακτικές ώρες: 30

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών και μελέτη περίπτωσης

### **ΜΑΘΗΜΑ: Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης και διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων έργων (Ειδική Φάση)**

Το εν λόγω μάθημα στοχεύει πρωτίστως στην κατανόηση της σημασίας του «Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020» ως κινητήριου μοχλού της ανάπτυξης στην χώρα, μέσα από τη συνδρομή πόρων που προέρχονται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης παράλληλα με την επιδίωξη των εθνικών στόχων έναντι της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Στους σπουδαστές/στριες παρουσιάζεται το αναπτυξιακό στρατηγικό σχέδιο της χώρας μέσα από τα επιμέρους τομεακά και περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα που το απαρτίζουν, παράλληλα με το σύνολο των φορέων και των κανόνων που εμπλέκονται και αφορούν στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθησή του. Περαιτέρω, το μάθημα εξειδικεύεται στη διαχείριση των συγχρηματοδοτούμενων έργων, αποσκοπώντας στην κατανόηση όλων των σταδίων του κύκλου ζωής τους, προκειμένου οι σπουδαστές/στριες να είναι σε θέση να αξιοποιήσουν τη γνώση αυτή μελλοντικά προς όφελος των ίδιων των φορέων τους.

Διδακτικές ώρες: 33

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών και μελέτη περίπτωσης



### **ΜΑΘΗΜΑ: Χρηματοδότηση και Αξιολόγηση Δημοσίων Επενδύσεων (Ειδική Φάση)**

Το μάθημα αφορά στην επενδυτική λειτουργία του κράτους και σκοπός του είναι να παρέχει στους σπουδαστές/στριες μία ολοκληρωμένη αντίληψη σχετικά με το ρόλο των δημοσίων επενδύσεων ως εργαλείου οικονομικής ανάπτυξης. Ειδικότερα, προσεγγίζονται αναλυτικά οι Δημόσιες Επενδύσεις, μέσα από την παρουσίαση αφενός του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων - μέσω του οποίου χρηματοδοτούνται έργα δημοσίου ενδιαφέροντος - και αφετέρου του αναπτυξιακού νόμου, που αξιοποιείται για τη συγχρηματοδότηση ιδιωτικών επενδύσεων από το δημόσιο. Στο ίδιο πλαίσιο, οι σπουδαστές/στριες θα εξοικειωθούν με τα χρηματοοικονομικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται στην αξιολόγηση επενδυτικών σχεδίων τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, με ιδιαίτερη έμφαση να δίνεται στη μεθοδολογία της ανάλυσης κόστους - οφέλους.

Διδακτικές ώρες: 26

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Ομαδική εργασία αξιολόγησης μίας επένδυσης]

### 3ο Μεγαθεματικό Πεδίο «Δημόσιο Μάνατζμεντ και Δημόσια Διοίκηση»

#### **ΜΑΘΗΜΑ: Στρατηγικό Μάνατζμεντ (Κοινή Φάση)**

Σκοπό του μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με τις αρχές και τις διαδικασίες της στρατηγικής διοίκησης στις δημόσιες οργανώσεις. Το μάθημα αποσκοπεί, επίσης, στο να αποκτηθεί τεχνογνωσία σχετικά με την εφαρμογή συγκεκριμένων σύγχρονων εργαλείων στρατηγικής διοίκησης, ώστε οι απόφοιτοι της Σχολής να είναι σε θέση να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις απαιτήσεις του σχεδιασμού, της εφαρμογής και της αξιολόγησης των ενεργειών που είναι απαραίτητες να αναληφθούν για την υλοποίηση πολιτικών και διοικητικών αποφάσεων.

Το μάθημα καλύπτει τις ακόλουθες ενότητες:

- Βασικές Θεωρίες και Αρχές του Δημόσιου Management
- Εξέλιξη του δημόσιου management
- Βασικές λειτουργίες του management
- Προσδιορισμός του Έργου και του Ρόλου του Δημόσιου Υπαλλήλου: Οι Διαστάσεις της Αποδοτικότητας και της Αποτελεσματικότητας στο Δημόσιο Τομέα
- Νέο Δημόσιο Management και η Συμβολή της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας
- Η Καινοτομία και η Διοίκηση των Αλλαγών στη Δημόσια Διοίκηση: Θεωρητικές και Πρακτικές Διαστάσεις
- Η Συστηματική Διαχείριση της Γνώσης (Knowledge Management): Οι Μέθοδοι και Πρακτικές Ένταξης της στο Δημόσιο Τομέα
- Η Διάσταση της Στρατηγικής Διαχείρισης στη Δημόσια Διοίκηση: Θεωρητικές και «Πραγματιστικές» Διαστάσεις
- Στρατηγική Διοίκηση: σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση
- Το Ελληνικό Κανονιστικό Πλαίσιο Ένταξης της Στρατηγικής Διοίκησης στη Δημόσια Διοίκηση (Ν.3230/2004)
- Χρηστικά Στρατηγικά Εργαλεία (Pestel και SWOT Analysis, Benchmarking, Balance Scorecard)
- Σύστημα Διοίκησης Απόδοσης σε δημόσιες οργανώσεις
- Δείκτες μέτρησης αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των δημοσίων οργανώσεων
- Εκθέσεις απόδοσης (performance reporting) και λογοδοσία (accountability) στη δημόσια διοίκηση
- Μοντέλα αριστείας και διοίκησης απόδοσης (ΚΠΑ, EFQM, M. Baldrige)
- Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης ως εργαλείο αξιολόγησης της λειτουργίας των δημοσίων οργανώσεων
- Συστήματα Αξιολόγησης της Αποτελεσματικής Λειτουργίας των Δημοσίων Υπηρεσιών

Διδακτικές ώρες: 34

Τρόπος αξιολόγησης: Ατομική ή ομαδική εργασία

#### **ΜΑΘΗΜΑ: Διαμόρφωση, υλοποίηση και αξιολόγηση δημοσίων πολιτικών (Ειδική Φάση)**

Σκοπός του Μαθήματος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με τη διαμόρφωση, υλοποίηση και αξιολόγηση δημοσίων πολιτικών.

Αντικείμενο αποτελεί η έννοια και οι βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις της δημόσιας πολιτικής, οι διαδικασίες για τη διαμόρφωση, υλοποίηση και αξιολόγηση των αποφάσεων καθώς και οι δράσεις με τις οποίες η κυβέρνηση επηρεάζει την υλική και άυλη υπόσταση συλλογικών και ατομικών υποκείμενων που δρουν στα όρια της δικαιοδοσίας της. Έμφαση δίδεται στην κατανόηση του φαινομένου της αλλαγής στο πεδίο των δημοσίων πολιτικών.

Στα ζητήματα που θα συζητηθούν περιλαμβάνονται: Γιατί και κάτω από ποιες συνθήκες κάποια ζητήματα καταφέρνουν να γίνουν θέματα προτεραιότητας προς αντιμετώπιση και κάποια όχι; Γιατί κάποιες εναλλακτικές επίλυσης των ζητημάτων προτιμώνται από τις

κυβερνήσεις σε σχέση με άλλες που αγνοούνται; Τι χαρακτηρίζεται ως δημόσιο πρόβλημα και πώς συγκροτείται η κυβερνητική ατζέντα; Ποιοί είναι οι φορείς της δημόσιας πολιτικής; Γιατί οι νέες πολιτικές σπάνια υλοποιούνται όπως σχεδιάστηκαν; Με ποιο τρόπο αξιολογούνται στόχοι και αποτελέσματα; Με ποιο τρόπο οι μεταρρυθμίσεις, ως εμπρόθετη κυβερνητική δράση, έχουν περισσότερες πιθανότητες επιτυχούς έκβασης; Ποιες συνιστώσες συγκροτούν το σύγχρονο περιβάλλον της δημόσιας πολιτικής; Οι απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά αναζητούνται μέσα από την εξέταση του τρόπου με τον οποίο αλληλεπιδρούν συμφέροντα, εναλλακτικές προτάσεις και θεσμικοί παίκτες (εγχώριοι και υπερεθνικοί), μέσα στο δομημένο πλαίσιο κανόνων (εγχώριων, ευρωπαϊκών, διεθνών) του ελληνικού πολιτικού συστήματος.

Το Μάθημα διαρθρώνεται στις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή στην ανάλυση της δημόσιας πολιτικής
- Δόμηση προβλήματος και διαμόρφωση κυβερνητικής ατζέντας
- Διαμόρφωση πολιτικής και λήψη πολιτικών αποφάσεων
- Υλοποίηση δημόσιων πολιτικών
- Αξιολόγηση δημόσιας πολιτικής, εκμάθηση πολιτικής και αλλαγή

Διδακτικές ώρες: 20

Τρόπος αξιολόγησης: Ομαδική Εργασία

### **ΜΑΘΗΜΑ: Ανθρώπινο Δυναμικό στη Δημόσια Διοίκηση (Ειδική Φάση)**

Ο σκοπός του εν λόγω μαθήματος είναι διττός. Από τη μία, επιδιώκεται η εξοικείωση με τις σύγχρονες μεθόδους, εργαλεία και τεχνικές που αφορούν στη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού (ΔΑΔ) του ιδιωτικού τομέα, την Οργανωσιακή Κουλτούρα και Συμπεριφορά. Από την άλλη, παρουσιάζεται το υπό μεταρρύθμιση πλαίσιο, καθώς και οι δυνατότητες και οι περιορισμοί που απορρέουν από αυτό και διέπουν τη λειτουργία των υπαλλήλων της δημόσιας διοίκησης. Ως εκ τούτου, οι σπουδαστές/στριες καλούνται να αξιολογήσουν κριτικά τις δυνατότητες εφαρμογής σύγχρονων τεχνικών ΔΑΔ στη δημόσια διοίκηση, να κατανοήσουν τα πιθανά εμπόδια και τις ευκαιρίες, που ενδεχομένως υπάρχουν, και να προτείνουν τρόπους βελτίωσης του κανονιστικού πλαισίου, καθώς και του τρόπου εφαρμογής του. Καλλιεργείται, με τον τρόπο αυτό, μία ολιστική προσέγγιση της ΔΑΔ και επιδιώκεται η κατανόηση της μεγάλης σημασίας και του ρόλου του ανθρώπινου παράγοντα στην ύπαρξη, λειτουργία και αποτελεσματικότητα μιας οργάνωσης.

Το μάθημα καλύπτει τις ακόλουθες ενότητες:

- Ισχύον σύστημα προσλήψεων στο δημόσιο, τρόποι προσέλκυσης και επιλογής προσωπικού του ιδιωτικού τομέα
- Ανάλυση εργασίας, περιγραφή και προδιαγραφές θέσης εργασίας σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα
- Ρόλος της εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού
- Συστήματα αξιολόγησης απόδοσης ανθρώπινου δυναμικού του ιδιωτικού τομέα και κανονιστικό πλαίσιο αξιολόγησης του δημοσίου
- Προαγωγές και επιλογή προϊσταμένων οργανικών μονάδων του δημοσίου τομέα
- Παρακίνηση, μέτρηση ικανοποίησης, ανταμοιβή και ενδυνάμωση ανθρώπινου δυναμικού
- Ηγεσία
- Οργανωσιακή κουλτούρα και συμπεριφορά
- Κινητικότητα των δημοσίων υπαλλήλων: τοποθέτηση, μετακίνηση, μετάθεση, απόσπαση και μετάταξη
- Πειθαρχικό Δίκαιο των δημοσίων υπαλλήλων
- Οδηγός ορθής διοικητικής συμπεριφοράς
- Πρακτικές εφαρμογές εργαλείων τεχνικών διοίκησης προσωπικού

Οι περισσότερες ενότητες του μαθήματος διδάσκονται με «συνδιδασκαλία», ώστε να έχουμε τη σύγκριση μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού σε κάθε θεματική, π.χ. τρόποι αξιολόγησης ιδιωτικού τομέα-δυνατότητες/περιορισμοί/προστιθέμενη αξία εφαρμογής τους στο δημόσιο. Οι συν-διδάσκοντες/ουσες καλύπτουν τη ΔΑΔ που αφορά στον ιδιωτικό τομέα (π.χ. καθηγητής ή υπάλληλος Δ/νσης Προσωπικού Επιχείρησης) και το ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει τους δημοσίους υπαλλήλους, προκειμένου να γίνεται διάλογος και να καλλιεργείται το κριτικό πνεύμα των σπουδαστών/στριών περί των εν λόγω ζητημάτων.

Διδακτικές ώρες: 42

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ανοιχτές ερωτήσεις

### **ΜΑΘΗΜΑ: Διαχείριση κινδύνων (Ειδική Φάση)**

Η παγκοσμιοποιημένη οικονομία και οι νέες τεχνολογίες, σε συνδυασμό μ' ένα ρευστό και πολυκεντρικό διεθνές πολιτικό σύστημα, δημιουργούν ένα ασταθές σύγχρονο περιβάλλον. Υπό τέτοιες συνθήκες, όλοι -η κοινωνία, οι οργανισμοί, και τα άτομα- είναι εκτεθειμένοι σε κινδύνους και κρίσεις. Είναι σκόπιμο, επομένως, οι οργανισμοί, δημόσιοι και ιδιωτικοί, να συνεκτιμούν τον κίνδυνο στη στρατηγική τους και να αναπτύσσουν την ανθεκτικότητα και προσαρμοστικότητά τους. Σκοπός του Μαθήματος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με την έννοια και τις κατηγοριοποιήσεις του κινδύνου, τις μεθόδους και τα εργαλεία συστηματικής εξέτασής του, καθώς και τα μέσα διαχείρισης και διακυβέρνησης των κινδύνων. Στο πλαίσιο αυτό, επιδίωξη του μαθήματος «Διαχείριση Κινδύνων» ή “risk management”, είναι εν τέλει, η προετοιμασία των δημοσίων οργανισμών ώστε να συμβάλουν στη διαχείριση κρίσεων και κινδύνων, διασφαλίζοντας πρωτίστως τη λειτουργία τους σε περίπτωση διαταραχών.

Το μάθημα διαρθρώνεται στις εξής ενότητες:

- Βασικές έννοιες (όπως κίνδυνος, κρίση, καταστροφή, διαχείριση κινδύνων, διακυβέρνηση των κινδύνων, προσαρμοστικότητα) και προσεγγίσεις, μέθοδοι και εργαλεία πρόγνωσης, ανάλυσης και διαχείρισης κινδύνων.
- Μέθοδοι και εργαλεία μείωσης της πιθανότητας εκδήλωσης αρνητικού γεγονότος και εξασφάλισης της επιχειρησιακής συνέχειας σε περίπτωση εκδήλωσης του : Παρουσίαση δύο σχετικών προτύπων (ISO 31000 - Risk Management και ISO 22301 - Business Continuity).
- Διαχείριση και διακυβέρνηση κινδύνων: Ο ρόλος του κράτους, του ιδιωτικού τομέα και του κοινωνικού τομέα και οι σχέσεις μεταξύ τους.

Διδακτικές ώρες: 14

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής]

#### 4ο Μεγαθεματικό Πεδίο «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και ΤΠΕ»

##### **ΜΑΘΗΜΑ: Στρατηγική και Εφαρμογές Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Κοινή Φάση)**

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η δομημένη παράθεση των βασικών εννοιών και των υποστηρικτικών τεχνολογιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η παρουσίαση των πολιτικών για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση μέσα από την παρουσίαση περιπτώσεων οι οποίες συμβάλλουν στη βελτίωση τόσο των εσωτερικών λειτουργιών της Δημόσιας Διοίκησης (ΔΔ), όσο και των συναλλαγών και της όλης επικοινωνίας της ΔΔ με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις με χρήση των Τεχνολογιών της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Οι ενότητες που θα καλυφθούν θα αφορούν α) Πολιτικές και παραδείγματα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης σε Ευρωπαϊκό και Ελληνικό Επίπεδο β) Διαδικτυακούς τόπους Δημόσιας Διοίκησης γ) Τεχνικές και μεθοδολογίες Ασφάλειας Ηλεκτρονικών Συναλλαγών δ) Διαλειτουργικότητα – Ανοιχτά Δεδομένα ε) Ηλεκτρονικές προμήθειες και ηλεκτρονική τιμολόγηση στ) Οδηγία των Υπηρεσιών και Παροχή Διασυννοριακών Υπηρεσιών ζ) Διαφάνεια και Συμμετοχικότητα.

Πέρα από την θεωρητική προσέγγιση του μαθήματος και την πρακτική εξάσκηση σε συγκεκριμένες εφαρμογές, προβλέπεται και εκπαιδευτική επίσκεψη στις εγκαταστάσεις της ΓΓΠΣ ή της ΓΓΔΕ.

Προαπαιτούμενα: Πριν την υλοποίηση του συγκεκριμένου εργαστηρίου οι σπουδαστές/στριες θα έχουν διδαχθεί το μάθημα «Διακυβέρνηση, θεσμοί και Δημόσιες Πολιτικές» όπως επίσης και το μάθημα «Σύνταξη, Έκδοση και Διαχείριση Δημοσίων Εγγράφων».

Διδακτικές ώρες: 32

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Συνδυασμός ερωτήσεων κλειστού ή/και ανοικτού τύπου (30% του τελικού βαθμού), εκπόνησης εργασίας σε ομάδες των δύο ατόμων (70% του τελικού βαθμού) και peer assessment στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής επίσκεψης].

##### **ΜΑΘΗΜΑ: Στατιστική ανάλυση δεδομένων και λήψη αποφάσεων στη δημόσια διοίκηση (Κοινή Φάση)**

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η παροχή στους σπουδαστές/στριες εξειδικευμένων θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων στους τομείς της Στατιστικής και της Λήψης Αποφάσεων, ώστε να δύνανται να τις αξιοποιήσουν κατά τη λήψη αποφάσεων και τη χάραξη στρατηγικών, που απαιτούνται κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση αλλαγών και μεταρρυθμίσεων. Το εργαστήριο καλύπτει ζητήματα σχετικά με α) την γνωριμία με το πρόγραμμα Minitab β) την Περιγραφική Στατιστική γ) την Δειγματοληψία δ) την Κανονική κατανομή ε) την Εισαγωγή στους Ελέγχους Υποθέσεων στ) τους ελέγχους μέσων τιμών ζ)

Πίνακες Συνάφειας - Έλεγχο ανεξαρτησίας  $X^2$  η) Ανάλυση Διακύμανσης θ) Απλή Γραμμική Παλινδρόμηση ι) την Εισαγωγή στη Λήψη αποφάσεων-Δένδρα Απόφασης-Συστήματα Υποστήριξης Αποφάσεων και κ) την Πολυκριτήρια ανάλυση-Ιεραρχική Ανάλυση Αποφάσεων

Διδακτικές ώρες: 30

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση [Συνδυασμός ερωτήσεων κλειστού ή/και ανοικτού τύπου (20% του τελικού βαθμού) και μελέτη περίπτωσης εξεταζόμενη στο εργαστήριο (80% του τελικού βαθμού)].

##### **ΜΑΘΗΜΑ: Αποτύπωση, μοντελοποίηση και βελτιστοποίηση διοικητικών διαδικασιών (Ειδική Φάση)**

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η βελτίωση των γνώσεων και η ανάπτυξη των ικανοτήτων των συμμετεχόντων για την αποτελεσματική αποτύπωση - βελτιστοποίηση διαδικασιών στην Δημόσια Διοίκηση με βάση συστηματικές μεθοδολογίες και πρότυπα. Οι ενότητες που θα καλυφθούν θα αφορούν α) την Διοίκηση και Μοντελοποίηση Διαδικασιών β) Μεθοδολογίες και Εργαλεία για την Υποστήριξη Βελτιστοποίησης Διαδικασιών γ)

Μοντελοποίηση Ροών Εργασίας δ) Ανάλυση – Προσομοίωση και ε) Προτάσεις Βελτιστοποίησης διαδικασιών

Διδακτικές ώρες: 26

Τρόπος αξιολόγησης: Ομαδική εργασία και παρουσίασης αυτής (η παρουσίαση θα λαμβάνει το 20% του τελικού βαθμού).

**ΜΑΘΗΜΑ: Διαχείριση έργων στη δημόσια διοίκηση (Ειδική Φάση)**

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η κατανόηση και εμπέδωση διαδικασίας σχεδίασης, οργάνωσης, και παρακολούθησης έργων με χρήση εργαλείων πληροφορικής. Με τη χρήση του Microsoft Project θα γίνει μια μεθοδολογική προσέγγιση του Σχεδιασμού αλλά και της Παρακολούθησης ενός Έργου. Η ανάγκη για παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών προς τους πολίτες και η βέλτιστη αξιοποίηση όλων των πόρων του Δημοσίου προς όφελος των πολιτών είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον προγραμματισμό και την οργάνωση όλων των δραστηριοτήτων του Δημοσίου. Τα σύγχρονα στελέχη του δημόσιου τομέα επιβάλλεται να διαθέτουν γνώσεις για την διαχείριση και διοίκηση έργων. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος αναλύονται όλες οι φάσεις ενός έργου, επιμέρους μέθοδοι προγραμματισμού, το κόστος και οι πόροι που είναι αναγκαίοι αλλά και οι τρόποι διενέργειας των απαιτούμενων ελέγχων.

Προαπαιτούμενα: Πριν την υλοποίηση του συγκεκριμένου εργαστηρίου οι σπουδαστές/στριες θα έχουν διδαχθεί το μάθημα «Εφαρμογή σύγχρονων εργαλείων δημοσίου management».

Διδακτικές ώρες: 26

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με συνδυασμό ερωτήσεων κλειστού ή/και ανοικτού τύπου (30% του τελικού βαθμού) και μελέτη περίπτωσης εξεταζόμενη στο εργαστήριο (70% του τελικού βαθμού).

## ΤΜΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

### 1<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Διακυβέρνηση και Θεσμοί»

#### **1. Έλεγχος διοικητικής δράσης: Εργαστήριο**

Σκοπό του εργαστηρίου αποτελεί η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με τον έλεγχο διοικητικής δράσης, μέσω πρακτικών εφαρμογών και παρουσίασης μελετών περίπτωσης. Το εργαστήριο καλύπτει μελέτες περίπτωσης ή/και πρακτικές εφαρμογές/προσομοιώσεις ελέγχου από:

- ο τον ΓΕΔΔ,
- ο το ΣΕΕΔΔ,
- ο τον Συνήγορο του Πολίτη

Διδακτικές ώρες: 21

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Συμμετοχή στην τάξη]

#### **2. Προσομοίωση του ρόλου των Εθνικών Διοικήσεων στο πλαίσιο των κοινοτικών διαβουλεύσεων, διαπραγματεύσεων και επιτροπολογίας**

Σκοπό του εργαστηρίου αποτελεί η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με τα θέματα εκπροσώπησης των εθνικών διοικήσεων στις διαδικασίες διαμόρφωσης πολιτικών και λήψης αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η αναβίωση του πλαισίου και της διαδικασίας διαμόρφωσης ουσιαστικών αποφάσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μέσω της προσομοίωσης των διαδικασιών διαβούλευσης, διαπραγμάτευσης και λήψης αποφάσεων, κατά την οποία οι σπουδαστές/στριες συμμετέχουν ενεργά υιοθετώντας συγκεκριμένους ρόλους.

Διδακτικές ώρες: 14

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Συμμετοχή στην τάξη]

### 2<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Οικονομία και Ανάπτυξη»

#### **3. Φορολογική Πολιτική και Εργαλεία Φορολογικού Ελέγχου**

Σκοπό του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση από τους σπουδαστές/στριες των τρόπων με τους οποίους η φορολογική πολιτική μπορεί να επηρεάσει την ευημερία μιας κοινωνίας. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται τι είναι φορολογική πολιτική και ποια είναι τα εργαλεία της, με ποιο τρόπο μπορεί να επηρεάζει την οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας, πώς μπορεί να συμβάλλει στη μείωση των οικονομικών ανισοτήτων και πώς συνδέεται με την οικονομική αποτελεσματικότητα και τη δικαιοσύνη. Το μάθημα καλύπτει τις ακόλουθες ενότητες:

- ο Βασικές έννοιες του φορολογικού συστήματος
- ο Φορολογική Πολιτική και Οικονομική Ανάπτυξη
- ο Φορολογική Πολιτική και Δικαιοσύνη
- ο Εργαλεία Φορολογικού Ελέγχου

Διδακτικές ώρες: 26

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών

#### **4. Διοίκηση Κόστους Δημοσίων Οργανισμών**

Σκοπό του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση από τους σπουδαστές/στριες της σύνδεσης του «φυσικού αντικειμένου» των δημοσίων οργανισμών με το «οικονομικό αντικείμενό» τους και, κατ' επέκταση, των μηχανισμών αποτελεσματικής διοίκησης των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενός φορέα. Επίσης, επιδιώκεται η εξοικείωση με τα εργαλεία της διοικητικής λογιστικής, που απαιτούνται για το σχεδιασμό και την υποστήριξη των διαδικασιών λήψης αποφάσεων, προς την κατεύθυνση της χρηστής διαχείρισης των

δημόσιων πόρων και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των οργανισμών του δημοσίου τομέα. Το μάθημα καλύπτει τις ακόλουθες ενότητες:

- Θεωρητικό πλαίσιο διοικητικής λογιστικής
- Γενικές αρχές κοστολόγησης
- Εφαρμογή της διοικητικής λογιστικής στο δημόσιο τομέα
- Τεχνικές κοστολόγησης
- Πρότυπη κοστολόγηση
- Σύνδεση με τη διαδικασία του προϋπολογισμού
- Κοστολόγηση κύκλου ζωής
- Εφαρμογή της διοικητικής λογιστικής στη λήψη αποφάσεων: Τεκμηρίωση οικονομικής σκοπιμότητας (business case modeling)

Διδακτικές ώρες: 30

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ασκήσεις

### **5. Δημόσιες Συμβάσεις**

Σκοπό του μαθήματος αποτελεί αφενός η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά της διοικητικής σύμβασης και, αφετέρου, με το σύστημα σύναψης των διοικητικών συμβάσεων δημοσίων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, που ισχύει στην Ελλάδα. Επιδιώκεται, ειδικότερα, η απόκτηση των απαραίτητων γνώσεων τόσο ως προς τη διαδικασία που κατατείνει στη σύναψη διοικητικής σύμβασης όσο και ως προς τη διοικητική δραστηριότητα που αναπτύσσεται μετά τη σύναψη της διοικητικής σύμβασης και σχετίζεται με την εκτέλεσή της. Το μάθημα καλύπτει τις ακόλουθες ενότητες:

- Προμήθειες αγαθών, υπηρεσιών και έργων
- Ανάλυση απαιτήσεων και σχεδιασμός προδιαγραφών
- Προκήρυξη και διενέργεια διαγωνισμών
- Αξιολόγηση προσφορών
- Εκτέλεση και παρακολούθηση διοικητικών συμβάσεων
- Δημόσιες πολιτικές προμηθειών - Ειδικά προγράμματα προμηθειών – Ηλεκτρονικές προμήθειες
- Εννοιολογικά χαρακτηριστικά της διοικητικής σύμβασης και διαφοροποίησή της από την ιδιωτική σύμβαση
- Κοινοτικό και εθνικό νομοθετικό πλαίσιο για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών και έργων
- Προληπτικός έλεγχος - κοινοβουλευτικός έλεγχος - δικαστική προστασία

Διδακτικές ώρες: 26

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών

### **3<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Δημόσιο Μάνατζμεντ και Δημόσια Διοίκηση»**

#### **6. Σύγχρονα εργαλεία δημόσιου management: εργαστήριο**

Σκοπό του εργαστηρίου αποτελεί η εμβάθυνση των σπουδαστών/στριών στην εφαρμογή των σύγχρονων εργαλείων δημοσίου μάνατζμεντ, ώστε, μετά την αποφοίτησή τους, να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις επεξεργασίας, διαμόρφωσης και υλοποίησης των δημοσίων πολιτικών που φορούν στον φορέα τοποθέτησής τους. Το εργαστήριο καλύπτει πρακτικές εφαρμογές των εργαλείων:

- SWOT
- PESTEL
- Balanced Scorecard
- MBO

Διδακτικές ώρες: 28

Τρόπος αξιολόγησης: Ατομική ή ομαδική εργασία



## **7. Διοίκηση Αλλαγών και Μεταρρυθμίσεων**

Σκοπός του μαθήματος είναι να παράσχει στους σπουδαστές/στριες συστηματική και οργανωμένη γνώση για την κατανόηση της πολυπλοκότητας των μεγάλων αλλαγών, των εξισορροπήσεων μεταξύ παραγόντων, των συγκρούσεων συμφερόντων που υπεισέρχονται σε διάφορες φάσεις της διαδικασίας αλλαγών. Επίσης, επιδιώκεται η ανάδειξη των προϋποθέσεων και των παραγόντων που συμβάλλουν στην επιτυχή έκβαση των προσπαθειών για αλλαγές και ευρύτερες μεταρρυθμίσεις. Το μάθημα καλύπτει τις ακόλουθες ενότητες:

- Ιστορία των μεταρρυθμίσεων
- Παράγοντες επιτυχίας και αποτυχίας αλλαγών και μεταρρυθμίσεων
- Αντίσταση στην αλλαγή
- Μελέτες περίπτωσης αλλαγών και μεταρρυθμίσεων

Διδακτικές ώρες: 32

Τρόπος αξιολόγησης: Ατομική ή ομαδική εργασία

## **8. Διαμόρφωση, υλοποίηση και αξιολόγηση δημοσίων πολιτικών: εργαστήριο**

Σκοπό του εργαστηρίου αποτελεί η πρακτική εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με τον κύκλο ανάλυσης μίας δημόσιας πολιτικής, μέσω της προσομοίωσης συγκεκριμένων μελετών περίπτωσης που αφορούν τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης.

Διδακτικές ώρες: 14

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Συμμετοχή στην τάξη]

## **9. Οργανωτικός Σχεδιασμός**

Σκοπό του εργαστηρίου αποτελεί η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με την οργανωτική δομή και στελέχωση των δημόσιων οργανισμών και με τις μεθόδους και το θεσμικό πλαίσιο που διέπουν τον οργανωτικό σχεδιασμό. Το μάθημα αποσκοπεί επίσης στο να αποκτηθεί τεχνογνωσία σχετικά με τον τρόπο κατάρτισης των οργανισμών των φορέων του δημοσίου και τον σχεδιασμό των θέσεων εργασίας, προκειμένου οι απόφοιτοι/ες να μπορούν να κατανοήσουν καλύτερα και ολιστικά τον φορέα στον οποίο θα τοποθετηθούν και να είναι εξοπλισμένοι με τα απαραίτητα εφόδια που απαιτούνται για τις οργανωτικές βελτιώσεις που ενδέχεται να γίνουν σε αυτόν. Το εργαστήριο καλύπτει τις ακόλουθες ενότητες:

- Έννοια οργάνωσης και συστημική προσέγγιση της οργάνωσης
- Χαρακτηριστικά/διαστάσεις οργανωτικών δομών
- Μοντέλα οργανωτικών δομών/ Μορφές οργάνωσης
- Σχεδιασμός θέσεων εργασίας (εξειδίκευση, εναλλαγή και εμπλουτισμός)
- Εύρος ελέγχου/ Κατάρτιση οργανογράμματος/ Περιγραφή θέσεων εργασίας
- Σχέσεις εξουσίας
- Μελέτη περίπτωσης

Διδακτικές ώρες: 24

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Συμμετοχή στην τάξη]

## **10. Καλή νομοθέτηση**

Σκοπό του μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με την έννοια, τις αρχές, τα εργαλεία, καθώς και τις δυνατότητες και προϋποθέσεις εφαρμογής της Καλής Νομοθέτησης στην ελληνική δημόσια διοίκηση. Επιδιώκεται, επίσης, οι σπουδαστές/στριες, αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες και τα οφέλη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, να καταστούν ικανοί να εφαρμόζουν τις μεθοδολογίες απλούστευσης των διαδικασιών και μείωσης των διοικητικών επιβαρύνσεων. Το μάθημα καλύπτει τις ακόλουθες ενότητες:

- Εξέλιξη της Καλής Νομοθέτησης
- Αρχές και εργαλεία της Καλής Νομοθέτησης
- Ευρωπαϊκή πολιτική για την Καλή Νομοθέτηση

- Ενσωμάτωση κοινοτικής νομοθεσίας στην εθνική νομοθεσία
- Μορφές και τεχνικές κωδικοποίησης
- Υπόδειγμα αξιολόγησης νόμων – κριτήρια
- Τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνιών στην υπηρεσία της καλής νομοθέτησης
- Ανάλυση Συνεπειών Ρυθμίσεων/ Κοινωνική διαβούλευση
- Μέτρηση διοικητικών βαρών/ Τυποποιημένο Μοντέλο Κόστους για τη μέτρηση των διοικητικών βαρών και πρόγονοί του
- Ρυθμιστικό Πλαίσιο για την απλούστευση διαδικασιών
- Ρόλος της Καλής Νομοθέτησης στο σχεδιασμό και την εφαρμογή δημόσιων πολιτικών
- Δομές εφαρμογής της Καλής Νομοθέτησης
- Πρακτικά παραδείγματα εφαρμογής (ή μη) των αρχών της Καλής Νομοθέτησης

Διδακτικές ώρες: 32

Τρόπος αξιολόγησης: Ατομική ή ομαδική εργασία μελέτης περίπτωσης

### **11. Εσωτερικός έλεγχος και δημόσια διοίκηση**

Σκοπό του μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με τις αρχές και λειτουργίες του Εσωτερικού Ελέγχου με βάση τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα και την εφαρμογή τους στην Δημόσια Διοίκηση.

Το μάθημα καλύπτει τις ακόλουθες ενότητες:

- Εισαγωγή στον Εσωτερικό Έλεγχο
  - Ορισμός
  - Διεθνή Πρότυπα ([www.theiia.org](http://www.theiia.org))
  - Αποστολή
  - Βασικές Αρχές
  - Κώδικας Ηθικής
  - Εποπτεία και Εσωτερικός Έλεγχος
- Ο Εσωτερικός Έλεγχος στην Δημόσια Διοίκηση
  - Νομοθεσία, δομές και πρακτικές

Διδακτικές ώρες: 23

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ανοιχτές ερωτήσεις

### **4<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και ΤΠΕ»**

#### **12. Συνεργατικά Εργαλεία ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση: εργαστήριο**

Στο πλαίσιο αυτού του εργαστηρίου, οι σπουδαστές/στριες θα εξοικειωθούν με τη φιλοσοφία του Σημαιολογικού Ιστού και του Συνεργατικού Διαδικτύου που εισάγει το Web 2.0. Θα λάβουν απαραίτητες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις σχετικά με τις νέες τεχνολογίες και τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα διοίκησης και οργάνωσης. Θα γίνει επίσης παρουσίαση των διαθέσιμων εφαρμογών που μπορούν να αξιοποιηθούν στο νέο επικοινωνιακό και τεχνολογικό περιβάλλον. Ζητήματα με τα οποία θα ασχοληθούν είναι α) Δίκτυα Γνώσης, Κοινωνικά Δίκτυα β) Συνεργατικές Εφαρμογές γ) Online χώροι εργασίας, διαμοιρασμός και από κοινού διαμόρφωση εγγράφων δ) Συνεργατική δημιουργία περιεχομένου ε) Χρονοπρογραμματισμός και σύγχρονη επικοινωνία στ) Διεξαγωγή και ανάλυση δημοσκοπήσεων με online εργαλεία.

Προαπαιτούμενα: Πριν την υλοποίηση του συγκεκριμένου εργαστηρίου οι σπουδαστές/στριες θα έχουν διδαχθεί το μάθημα «Σύνταξη, Έκδοση και Διαχείριση Δημοσίων Εγγράφων»

Διδακτικές ώρες: 23

Τρόπος αξιολόγησης: Ομαδική εργασία και παρουσίαση αυτής (η παρουσίαση θα είναι το 20% του τελικού βαθμού)

1<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Διακυβέρνηση και Θεσμοί»

**1. Αποκέντρωση και Αυτοδιοίκηση**

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με τις έννοιες αποκέντρωση και αυτοδιοίκηση. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζεται η οργανωτική δομή και λειτουργία των αποκεντρωμένων διοικήσεων καθώς και των σχετικών με την αποκέντρωση και την τοπική αυτοδιοίκηση υπηρεσιών του οικείου Υπουργείου. Επιπλέον, παρουσιάζονται το θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας των Δήμων και των Περιφερειών.

Διδακτικές ώρες: 30

Τρόπος αξιολόγησης: Ατομική εργασία

**2. Έλεγχος Διοικητικής Δράσης ΟΤΑ**

Σκοπό του εργαστηρίου αποτελεί η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με τον έλεγχο της διοικητικής δράσης των ΟΤΑ, μέσω πρακτικών εφαρμογών και παρουσίασης μελετών περίπτωσης.

Το εργαστήριο καλύπτει μελέτες περίπτωσης ή/και πρακτικές εφαρμογές/προσομοιώσεις:

- ο ελέγχου νομιμότητας πράξεων των ΟΤΑ (από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση),
- ο εποπτείας οικονομικής βιωσιμότητας των ΟΤΑ (από το Παρατηρητήριο ΟΤΑ του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης) και
- ο κοινωνικού ελέγχου (Συνήγορος του Δημότη)

Διδακτικές ώρες: 26

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Συμμετοχή στην τάξη]

**3. Κοινωνική ένταξη και μετανάστευση**

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η θεωρητική ή/και εμπειρική προσέγγιση ορισμένων βασικών θεσμικών και κοινωνικο-πολιτικών διαστάσεων της κοινωνικής πολιτικής με βασικό άξονα αναφοράς τις διεργασίες (και μεταρρυθμίσεις) που βρίσκονται σε εξέλιξη, υπό την επίδραση της βαθιάς οικονομικής κρίσης, και με την ανάδειξη της ευρωπαϊκής τους διάστασης. Επιπλέον, έμφαση δίνεται στους τομείς της κοινωνικής ένταξης και της μετανάστευσης. Τα επιμέρους ζητήματα που θα αναλυθούν στο πλαίσιο του μαθήματος αφορούν: α) στην ευρωπαϊκή διάσταση της κοινωνικής πολιτικής, β) στην κοινωνική ένταξη και κοινωνική συνοχή (βασικοί όροι, εννοιολογικοί προσδιορισμοί και ιστορική εξέλιξη), γ) στην οργάνωση και τις προοπτικές εξέλιξης του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας στην Ελλάδα, δ) στη μετανάστευση ως φαινόμενο και ε) στη μετανάστευση ως πεδίο άσκησης πολιτικών στην Ελλάδα και την Ευρώπη.

Διδακτικές ώρες: 26

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις «ανοικτού» και «κλειστού» τύπου ή / και πολλαπλών επιλογών ή / και συμπλήρωση κειμένου-φράσης-νοήματος ή / και μελέτη περίπτωσης.

**4. Περιβαλλοντικές και χωρικές πολιτικές**

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξέταση της χωρικής και της περιβαλλοντικής πολιτικής, ως μέσων ολοκληρωμένης ανάπτυξης και η ανάδειξη του οριζόντιου χαρακτήρα τους στη διαμόρφωση των τομεακών και περιφερειακών πολιτικών. Θα δοθεί έμφαση σε ζητήματα που άπτονται: α) των χωρικών και περιβαλλοντικών πολιτικών σε διεθνές επίπεδο και σε επίπεδο Ε.Ε., β) του χωρικού σχεδιασμού και της οικιστικής πολιτικής στην Ελλάδα, γ) του χωρικού σχεδιασμού ειδικών περιοχών/ζωνών και τομεακών δραστηριοτήτων, δ) της προστασίας του περιβάλλοντος στον χωρικό σχεδιασμό (εκτίμηση περιβαλλοντικών

επιπτώσεων από έργα, δραστηριότητες, σχέδια, προγράμματα), ε) της διαχείρισης του περιβάλλοντος στην Ελλάδα (εστιάζοντας στο φυσικό περιβάλλον, τα δάση και τα ύδατα), στ) της σχέσης περιβαλλοντικών και χωρικών πολιτικών (παρουσίαση συγκεκριμένων παραδειγμάτων σχεδίων και προγραμμάτων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο).

Διδακτικές ώρες: 26

Τρόπος αξιολόγησης: Ατομική εργασία

### **2<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Οικονομία και Ανάπτυξη»**

#### **5. Οικονομικά της τοπικής και της περιφερειακής αυτοδιοίκησης**

Σε συνέχεια μαθημάτων αναφορικά με την οικονομική διοίκηση δημοσίων οργανισμών, το μάθημα αποσκοπεί να εξοικειώσει τους σπουδαστές/στριες με τις οικονομικές λειτουργίες των ΟΤΑ. Ειδικότερα, εξετάζονται οι βασικές οικονομικές λειτουργίες, τα εργαλεία και οι διαδικασίες οικονομικής διαχείρισης των ΟΤΑ α' και β' βαθμού, καθώς και το περιεχόμενο και η διαδικασία κατάρτισης του προϋπολογισμού τους. Παρουσιάζονται ζητήματα αναφορικά με τη δημοσιονομική αυτοτέλεια των ΟΤΑ και ιδίως με την επιβολή και τη διαχείριση τοπικών εσόδων (φόρων, τελών, δικαιωμάτων) και δημοσίων συμβάσεων. Τέλος, παρουσιάζεται το θέμα των οικονομικών ελέγχων (μορφές, φορείς) των ΟΤΑ.

Διδακτικές ώρες: 45

Τρόπος αξιολόγησης: Τεστ με ερωτήματα πολλαπλών επιλογών και άσκηση

#### **6. Περιφερειακή πολιτική και προγραμματισμός**

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με τις θεωρητικές και τις εφαρμοσμένες προσεγγίσεις αναφορικά με την περιφερειακή πολιτική και τον περιφερειακό προγραμματισμό. Ειδικότερα, αναλύονται οι βασικές διαστάσεις της περιφερειακής πολιτικής της Ελλάδας και της Ε.Ε. Εξετάζονται η έννοια, το περιεχόμενο και η βασική μεθοδολογία του περιφερειακού προγραμματισμού, καθώς και οι διαδικασίες διαμόρφωσης και εφαρμογής του στην Ελλάδα, με έμφαση στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής. Τέλος, εξετάζονται έννοιες, θεωρίες και πολιτικές αναφορικά με την τοπική ανάπτυξη και τον επιχειρησιακό προγραμματισμό σε τοπικό επίπεδο.

Διδακτικές ώρες: 2

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις επί μελέτης περίπτωσης

#### **7. Περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη – προσέλκυση επενδύσεων**

Το εν λόγω μάθημα επιδιώκει την κατανόηση από τη μεριά των σπουδαστών/στριών της έννοιας της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης μέσα από την παρουσίαση των σχετικών θεωριών και την ανάλυση συγκεκριμένων παραδειγμάτων. Ειδικότερα ζητήματα που εξετάζονται στο πλαίσιο του μαθήματος αφορούν στην χωρική ανταγωνιστικότητα και τις σύγχρονες προσεγγίσεις της χωρικής ανάπτυξης (ευέλικτη εξειδίκευση, οικονομία της γνώσης, κοινωνικό κεφάλαιο) ενώ, κριτικά αντιμετωπίζονται ζητήματα τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της ελληνικής περιφερειακής πολιτικής και του Προγράμματος Καλλικράτης.

Διδακτικές ώρες: 22

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις «ανοικτού» και «κλειστού» τύπου ή / και πολλαπλών επιλογών ή / και συμπλήρωση κειμένου-φράσης-νοήματος ή / και μελέτη περίπτωσης.

### **3<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Δημόσιο Μάνατζμεντ και Δημόσια Διοίκηση»**

#### **8. Σύγχρονα εργαλεία δημόσιου management: εργαστήριο**

Σκοπό του εργαστηρίου αποτελεί η εμβάθυνση των σπουδαστών/στριών στην εφαρμογή των σύγχρονων εργαλείων δημοσίου μάνατζμεντ, ώστε, μετά την αποφοίτησή τους, να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις επεξεργασίας, διαμόρφωσης και υλοποίησης των δημοσίων πολιτικών που φορούν στον φορέα τοποθέτησής τους. Το

εργαστήριο καλύπτει πρακτικές εφαρμογές των εργαλείων: α) SWOT β) PESTEL γ) Balanced Scorecard και δ) MBO.

Διδακτικές ώρες: 28

Τρόπος αξιολόγησης: Ατομική ή ομαδική εργασία

### **9. Ανάλυση περιφερειακής πολιτικής: εργαστήριο**

Σκοπό του εργαστηρίου αποτελεί η πρακτική εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με τον κύκλο ανάλυσης μίας δημόσιας πολιτικής, μέσω της προσομοίωσης συγκεκριμένων μελετών περίπτωσης που αφορούν σε μία αναπτυξιακή – περιφερειακή πολιτική.

Διδακτικές ώρες: 7

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Συμμετοχή στην τάξη]

### **10. Οργανωτικός Σχεδιασμός**

Σκοπό του εργαστηρίου αποτελεί η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με την οργανωτική δομή και στελέχωση των δημόσιων οργανισμών και με τις μεθόδους και το θεσμικό πλαίσιο που διέπουν τον οργανωτικό σχεδιασμό. Το μάθημα αποσκοπεί επίσης στο να αποκτηθεί τεχνογνωσία σχετικά με τον τρόπο κατάρτισης των οργανισμών των φορέων του δημοσίου και τον σχεδιασμό των θέσεων εργασίας, προκειμένου οι απόφοιτοι/ες να μπορούν να κατανοήσουν καλύτερα και ολιστικά τον φορέα στον οποίο θα τοποθετηθούν και να είναι εξοπλισμένοι με τα απαραίτητα εφόδια που απαιτούνται για τις οργανωτικές βελτιώσεις που ενδέχεται να γίνουν σε αυτόν. Το εργαστήριο καλύπτει τις ακόλουθες ενότητες:

- Έννοια οργάνωσης
- Συστημική προσέγγιση της οργάνωσης
- Χαρακτηριστικά/διαστάσεις οργανωτικών δομών
- Μοντέλα οργανωτικών δομών
- Μορφές οργάνωσης
- Σχεδιασμός θέσεων εργασίας (εξειδίκευση, εναλλαγή και εμπλουτισμός)
- Εύρος ελέγχου
- Κατάρτιση οργανογράμματος
- Περιγραφή θέσεων εργασίας
- Σχέσεις εξουσίας
- Μελέτη περίπτωσης

Διδακτικές ώρες: 24

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Συμμετοχή στην τάξη]

## **4<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και ΤΠΕ»**

### **11. Γεωχωρική πληροφορία και υποστήριξη αποφάσεων σε επίπεδο ΟΤΑ: εργαστήριο**

Το εργαστήριο αποσκοπεί στο να εξοικειώσει τους σπουδαστές/στρίες με τα σύγχρονα συστήματα και εργαλεία διαχείρισης γεωχωρικής ώστε να είναι ικανοί να τα αξιοποιήσουν στο πλαίσιο της υποστήριξης λήψης αποφάσεων σε επίπεδο ΟΤΑ επί χωρικών θεμάτων. Τα θέματα που πραγματεύεται αφορούν: α) Τα γεωχωρικά δεδομένα (Γιατί τα χωρικά δεδομένα είναι ιδιαίτερα, Είδη, δομές και συστήματα γεωχωρικών δεδομένων, Παραδείγματα διαφόρων γεωχωρικών συστημάτων από το διεθνή, τον ευρωπαϊκό χώρο και τον ελληνικό χώρο) β) Γεωχωρικά συστήματα μέσω διαδικτύου (αρχές, είδη συστημάτων, επίδειξη, παραδείγματα) γ) Λογισμικά WEBGIS (Σύντομη Αναφορά στα υπάρχοντα λογισμικά, εμπορικά ή ανοικτού κώδικα, Παραδείγματα, Άσκηση 1: Εξοικείωση με εφαρμογή Κτηματολογίου ktimanet) δ) Βάσεις Γεωχωρικών Δεδομένων (Βασικές αρχές, Τι είναι Γεωβάση, Δημιουργία – Διαχείριση Γεωβάσης, Μεταδεδομένα – Κοινωνική οδηγία Inspire, Βάσεις Γεωγραφικών δεδομένων ανοικτού κώδικα ανοικτού κώδικα, Παραδείγματα, Άσκηση 2: Άσκηση Αξιοποίησης Γεωβάσης) ε) Βασικές αρχές χαρτογραφίας

(Βασικές έννοιες, χρησιμότητα, είδη απεικονίσεων, επίδειξη λογισμικού, επίδειξη ΓΣΠ σε επίπεδο ΟΤΑ).

Διδακτικές ώρες: 18

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Τέσσερις (4) πρακτικές ασκήσεις στην τάξη]

## **12. Συνεργατικά Εργαλεία ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση: εργαστήριο**

Στο πλαίσιο αυτού του εργαστηρίου, οι σπουδαστές/στρίες θα εξοικειωθούν με τη φιλοσοφία του Σημασιολογικού Ιστού και του Συνεργατικού Διαδικτύου που εισάγει το Web 2.0. Θα λάβουν απαραίτητες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις σχετικά με τις νέες τεχνολογίες και τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα διοίκησης και οργάνωσης. Θα γίνει επίσης παρουσίαση των διαθέσιμων εφαρμογών που μπορούν να αξιοποιηθούν στο νέο επικοινωνιακό και τεχνολογικό περιβάλλον. Ζητήματα με τα οποία θα ασχοληθούν είναι α) Δίκτυα Γνώσης, Κοινωνικά Δίκτυα β) Συνεργατικές Εφαρμογές γ) Online χώροι εργασίας, διαμοιρασμός και από κοινού διαμόρφωση εγγράφων δ) Συνεργατική δημιουργία περιεχομένου ε) Χρονοπρογραμματισμός και σύγχρονη επικοινωνία στ) Διεξαγωγή και ανάλυση δημοσκοπήσεων με online εργαλεία.

Προαπαιτούμενα: Πριν την υλοποίηση του συγκεκριμένου εργαστηρίου οι σπουδαστές/στρίες θα έχουν διδαχθεί το μάθημα «Σύνταξη, Έκδοση και Διαχείριση Δημοσίων Εγγράφων»

Διδακτικές ώρες: 23

Τρόπος αξιολόγησης: Ομαδική εργασία και παρουσίαση αυτής (η παρουσίαση θα είναι το 20% του τελικού βαθμού).

**ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ**

**1<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: Διακυβέρνηση και Θεσμοί**

**1. «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ – ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΑΡΧΕΣ & ΘΕΣΜΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ»**

Σκοπός και στόχος του μαθήματος είναι η εξέταση της κοινωνικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με δύο βασικές διαστάσεις της: πρώτον, ως ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική που συγκροτεί τον ενιαίο κοινωνικό χώρο με κεντρικές ρυθμίσεις και δεύτερον, ως ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική συντονισμού των εθνικών πολιτικών.

Στην πρώτη διάσταση, η Ευρωπαϊκή Ένωση προσεγγίζεται ως μια περιφερειακή υπερεθνική ολοκλήρωση που λαμβάνει κοινωνικοπολιτικά μέτρα δεσμευτικά για τα κράτη-μέλη της. Με βάση την προσέγγιση αυτή θα επιχειρηθεί η ανάλυση των μοντέλων ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής, η κατανόηση της κοινωνικής διάστασης του ευρωπαϊκού κοινωνικού χώρου και η εξέταση του θεσμικού πλαισίου, των οργάνων λήψης των αποφάσεων και των μέσων εφαρμογής των πολιτικών.

Στην δεύτερη διάσταση, εξετάζονται κοινωνικές πολιτικές που δεν έχουν σχέση με κάποια κεντρική κανονιστική ρύθμιση, αλλά με την εφαρμογή ανοικτών μεθόδων συντονισμού των επιμέρους κοινωνικών πολιτικών των κρατών-μελών στα πλαίσια μιας αποκεντρωμένης προσέγγισης σύμφωνης με την αρχή της επικουρικότητας. Η ανάλυση θα επικεντρωθεί στις στρατηγικές για την απασχόληση, τις συντάξεις, τον κοινωνικό αποκλεισμό και την υγεία.

**Ειδικοί στόχοι:**

Ειδικότερα το μάθημα στοχεύει και επικεντρώνεται στην κατανόηση θεσμών και διαδικασιών της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και των επιπτώσεων αυτής στη διαμόρφωση και εξέλιξη των βασικών θεσμών της κοινωνικής προστασίας στην Ελλάδα, όπως τα κοινωνικοασφαλιστικά συστήματα, τα εθνικά συστήματα υγείας και τα συστήματα πρόνοιας και κοινωνικής αλληλεγγύης.

**ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

- Η κοινωνική κατάσταση στην Ευρώπη
- Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Μοντέλο
- Το θεσμικό πλαίσιο
- Η Ανοικτή Μέθοδος Συντονισμού
- Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης
- Η πολιτική συντάξεων
- Η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού
- Η πολιτική υγείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Επιπτώσεις της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην κοινωνική πολιτική

**Διδακτικές ώρες:** 16

**Τρόπος αξιολόγησης:** Ατομική εργασία

**2. «ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΥΓΕΙΑΣ»**

Με αφετηρία τη βασική θέση ότι το Σύστημα Υγείας, ως ένα λειτουργικά διαφοροποιημένο κοινωνικό σύστημα, αποτελεί το βασικό θεσμό του Κράτους Πρόνοιας που χαρακτηρίζεται για την αυξημένη πολυπλοκότητα του, το **γνωστικό και διδακτικό ενδιαφέρον** του μαθήματος στοχεύει στη θεωρητικά θεμελιωμένη και εμπειρικά τεκμηριωμένη προσέγγιση, διερεύνηση, ανάλυση και κατανόηση των εναλλακτικών δυνατοτήτων διάπλασης και οργάνωσης των δομών και λειτουργικών διαδικασιών, που συγκροτούν ένα λειτουργικά ολοκληρωμένο και λογικά συνεκτικό σύστημα υγείας με αυξημένη λειτουργική-διοικητική ικανότητα., από την σκοπιά του συστημικά προσανατολισμένου Δημοσίου Μάνατζμεντ

Υγείας (Public Health Management). Στο πλαίσιο αυτό το **πρακτικά χρήσιμο εκπαιδευτικό ενδιαφέρον** του μαθήματος εστιάζεται τόσο στην προαγωγή της γνώσης των σπουδαστών/στριών με τη μεταφορά βασικών θεωρητικών προσεγγίσεων και μεθοδολογικών εργαλείων, όσο και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων επίλυσης πολύπλοκων προβλημάτων.

#### Ειδικοί στόχοι:

Το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα και αναμενόμενο όφελος συνίσταται στο να αποκτήσουν οι σπουδαστές/στριες (α) την ικανότητα θεωρητικά θεμελιωμένης και εμπειρικά τεκμηριωμένης ανάλυσης δομών και διαδικασιών του συστήματος υγείας, (β) την ικανότητα κατανόησης της επίκαιρης επιστημονικής συζήτησης διεθνώς περί μεταρρυθμίσεων των συστημάτων υγείας και εισαγωγής σύγχρονων εργαλείων δημοσίου μάνατζμεντ υγείας όσο και (γ) την ικανότητα αξιοποίησης και εφαρμογής αυτών στην ελληνική μεταρρυθμιστική προσπάθεια.

#### ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Το σύστημα υγείας ως ένας λειτουργικά διαφοροποιημένος κοινωνικοκρατικός θεσμός
  - Σκιαγράφηση του αναλυτικού πλαισίου – εννοιολογικοί προσδιορισμοί
  - Σύστημα υγείας και περιβάλλον ως σχέση πολύπλοκης διάδρασης
  - Ανάπτυξη ενός μοντέλου δομής και λειτουργίας συστήματος υγείας
  - Θεμελιώδεις αρχές και κριτήρια διάπλασης ενός συστήματος υγείας
- Λειτουργική διαφοροποίηση του συστήματος υγείας ως πλαίσιο αναφοράς βέλτιστης δόμησης και άριστης κατανομής πόρων
  - Κρίση των συστημάτων υγείας (health system crisis)
  - Ανάπτυξη μεθοδολογικού πλαισίου δομημένης προσέγγισης
  - Άριστη κατανομή των πόρων και βέλτιστη δόμηση του συστήματος υγείας
  - Η οργανωτική διάπλαση-δόμηση του συστήματος υγείας ως ζήτημα μίας δυναμικής διαδικασίας προσαρμογής
- Το σύστημα παραγωγής και διανομής υπηρεσιών υγείας
  - Εισαγωγικές παρατηρήσεις ιστορικού και μεθοδολογικού χαρακτήρα
  - Οργανωτική διάταξη και λειτουργική διασύνδεση των υπηρεσιών υγείας
  - Αναλυτική παρουσίαση επιπέδων – μορφών – μονάδων φροντίδας υγείας
  - Σύγχρονα ζητήματα και εργαλεία συντονισμού και διαχείρισης προσφοράς (Συστήματα σχεδιασμού, Managed Care, Gatekeeping, Disease Management, Public-Privat Mix,..)
- Το σύστημα χρηματοδότησης και ρόλος της κοινωνικής ασφάλισης υγείας
  - Αντικείμενο και διαδικασία χρηματοδότησης
  - Εναλλακτικές μορφές δόμησης συστήματος χρηματοδότησης
  - Κοινωνικής Ασφάλισης Υγείας 1: Αρχές κοινωνικοπολιτικής δόμησης
  - Κοινωνικής Ασφάλισης Υγείας 2: Οργανωτικές, λειτουργικές και διαχειριστικές διαστάσεις
  - Κοινωνική και Ιδιωτική Ασφάλιση Υγείας: Συγκριτική παρουσίαση
  - Σκοπός, λειτουργίες και διάπλαση συστημάτων αμοιβών και αποζημίωσης
- Το σύστημα διεύθυνσης-συντονισμού (Δ-Σ) και μάνατζμεντ του συστήματος υγείας
  - Θεωρητική προσέγγιση από τη σκοπιά του Δημοσίου Μάνατζμεντ Υγείας
  - Μηχανισμοί, σύγχρονοι μέθοδοι-τεχνικές και εργαλεία Δημοσίου Μάνατζμεντ Υγείας
  - Ανάπτυξη ενός αναλυτικού πλαισίου βέλτιστης δόμησης και συγκριτικής ανάλυσης συστημάτων υγείας
- Συγκριτική ανάλυση συστημάτων υγείας
  - Τυπολογία συστημάτων υγείας – Μία θεωρητική προσέγγιση



- Οργάνωση και διοίκηση συστήματος υγείας Μεγάλης Βρετανίας
- Οργάνωση και διοίκηση συστήματος υγείας Η.Π.Α
- Οργάνωση και διοίκηση συστήματος υγείας Γερμανίας
- Τάσεις εξέλιξης συστημάτων υγείας στην ΕΕ
- Ελληνικό Σύστημα Υγείας
  - Συστηματική παρουσίαση Ελληνικού Συστήματος Υγείας
  - Κριτική ανάλυση Ελληνικού Συστήματος Υγείας
  - Προοπτικές βέλτιστης δόμησης και εκσυγχρονισμού του ελληνικού συστήματος υγείας

Διδακτικές ώρες: 30

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις «ανοικτού» και «κλειστού» τύπου ή / και πολλαπλών επιλογών ή / και συμπλήρωση κειμένου-φράσης-νοήματος ή / και μελέτη περίπτωσης.

## **2<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Οικονομία και Ανάπτυξη»**

### **3. «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ (ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ)»**

Ο σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των σπουδαστών/στριών στην οικονομική διάσταση του σχεδιασμού και της ανάπτυξης πολιτικής υγείας σε μακρο- και μικρο-οικονομικό επίπεδο, με έμφαση και υπό το πρίσμα της διεθνούς επιστημονικής προσέγγισης και εμπειρικής πρακτικής.

Ειδικοί στόχοι:

Η παροχή των κατάλληλων αλλά και επαρκών επιστημονικών (θεωρητικών αλλά και πρακτικών) εφοδίων στους σπουδαστές/στριες για:

- Την απόκτηση ολοκληρωμένης εικόνας για τα χαρακτηριστικά (οικονομικά) της αγοράς υγείας και τις παραμέτρους εκείνες που τη διαφοροποιούν από τις υπόλοιπες αγορές αγαθών και υπηρεσιών (στη βάση της αναγνώρισης ότι η υγεία αποτελεί ύψιστο κοινωνικό αγαθό και το δικαίωμα σε αυτήν πάγια κοινωνική διεκδίκηση).
- Την κατανόηση της λειτουργίας των οικονομικών εργαλείων, τα οποία χρησιμοποιούνται για την ανάλυση των «συμπεριφορών υγείας» (health behaviors) και για το σχεδιασμό, υλοποίηση και αξιολόγηση ολοκληρωμένων συστημάτων παροχής υπηρεσιών υγείας.
- Την εφαρμογή των εργαλείων αυτών στην ανάλυση και επίλυση σύγχρονων προκλήσεων του τομέα της υγείας.
- Την κατανόηση των αρχών της οικονομικής αξιολόγησης των υπηρεσιών και προϊόντων υγείας.

#### ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στα οικονομικά της υγείας. Τι συνιστούν τα οικονομικά της υγείας; Ποιος ο ρόλος τους στην οργάνωση και παροχή υπηρεσιών υγείας; Ποιο το εύρος των ζητημάτων που εμπíπτουν στο γνωστικό πεδίο των οικονομικών της υγείας;
- Ζήτηση. Οι παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση υπηρεσιών υγείας – ομοιότητες και διαφορές από τη ζήτηση για άλλα αγαθά και υπηρεσίες. Το φαινόμενο της Προκλητής Ζήτησης. Εμπειρική προσέγγιση σε διαφορετικά περιβάλλοντα και αναζήτηση ερμηνείας του φαινομένου.
- Ζήτηση και προσφορά: Προμηθευτές υπηρεσιών υγείας και κατανάλωση υπηρεσιών υγείας. Η σχέση της αντιπροσώπευσης (agency) στην παροχή υπηρεσιών υγείας. Προκλητή Ζήτηση. Οι παράγοντες που επηρεάζουν τη συμπεριφορά των προμηθευτών υπηρεσιών υγείας. Επιπλοκές για την επιλογή πολιτικής αμοιβής των προμηθευτών υπηρεσιών υγείας.
- Προσφορά: Διαδικασίες παραγωγής υπηρεσιών υγείας. Εισροές και εκροές συστήματος. Διαδικασία Παραγωγής. Isoquants. Υποκατάσταση/

Συμπληρωματικότητα. Γραμμή Προϋπολογισμού. Βελτιστοποίηση της χρήσης των εισροών του συστήματος.

- ο Κοστολόγηση και τιμολόγηση υπηρεσιών υγείας. Σταθεροί και μεταβαλλόμενοι παράγοντες. Άμεσα και Μακροπρόθεσμα. Συνολικό Κόστος / Μέσο Κόστος/ Marginal Κόστος. Μέγεθος και κλίμακα παραγωγής και κόστους: οικονομίες κλίμακας.
- ο Αποδοτικότητα - Δομές αγοράς (Market Structures). Συνθήκες Τέλειου Ανταγωνισμού. Χαρακτηριστικά αγορών και εταιριών. Διαφορετικές μορφές αποτυχίας της αγοράς και η σχέση τους με την αγορά υπηρεσιών υγείας.
- ο Πηγές χρηματοδότησης και αναδιανεμητικότητα. Ευρύτερη προσέγγιση της χρηματοδότησης των υπηρεσιών υγείας υπό το πρίσμα της αναδιανεμητικότητας και της δικαιοσύνης. Προέλευση κεφαλαίων. Κατανομή χρηματοδοτικού βάρους στα νοικοκυριά. Προσεγγίσεις διεθνούς εμπειρίας και συμπεράσματα πρωτογενών ερευνών στην Ελλάδα.
- ο Χρηματοδότηση ανοικτής περίθαλψης. Επισκόπηση μηχανισμών χρηματοδότησης πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Αξιολόγηση υποδειγμάτων ανάλογα με τη φιλοσοφία, τον τύπο, τις προτεραιότητες και τους στόχους του συστήματος υγείας.
- ο Χρηματοδότηση νοσοκομειακής περίθαλψης. Επισκόπηση μηχανισμών χρηματοδότησης νοσοκομειακής περίθαλψης. Αξιολόγηση υποδειγμάτων ανάλογα με τη φιλοσοφία, τον τύπο, τις προτεραιότητες και τους στόχους του συστήματος υγείας.
- ο Δαπάνες υγείας στις χώρες του ΟΟΣΑ. Διεθνής σύγκριση δαπανών υγείας. Μεθοδολογικά προβλήματα κατά τη μέτρηση δαπανών υγείας. Ιδιαιτερότητες και ποικιλομορφίες παραγόντων που προσδιορίζουν τις δαπάνες υγείας μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ την τελευταία 10-ετία.
- ο Δαπάνες υγείας στην Ελλάδα. Εξέλιξη μεγεθών, τα οποία αφορούν στη σύνθεση (δημόσιες – ιδιωτικές) και τη διάρθρωση των δαπανών υγείας στην Ελλάδα ανά επίπεδο περίθαλψης. Ανάλυση σύνθετων οικονομικών δεικτών, οι οποίοι παραπέμπουν σε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και αδυναμίες του συστήματος.

Διδακτικές ώρες: 23

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις, «ανοικτού» και «κλειστού» τύπου ή / και πολλαπλών επιλογών ή / και συμπλήρωση κειμένου-φράσης-νοήματος ή / και μελέτη περίπτωσης.

#### **4. «ΟΙ ΑΓΟΡΕΣ ΦΑΡΜΑΚΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ (ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ)»**

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους σπουδαστές/στρίες στις τεχνικές οικονομικής αξιολόγησης αποτίμησης των υπηρεσιών υγείας. Με το συνδυασμό διδακτικών ενοτήτων που προσφέρουν το θεωρητικό πλαίσιο αλλά κυρίως με την ευρεία παροχή διδακτικών προσεγγίσεων που σχετίζονται με την εφαρμογή των μεθόδων και των σχετικών τεχνικών το μάθημα αποσκοπεί στο να εμφυσησει στους σπουδαστές/στρίες την φιλοσοφία της εφαρμογής των τεχνικών και μεθόδων στη διοικητική λειτουργία του δημόσιου συστήματος υγείας. Ειδικότερα η διαχείριση της Βιοϊατρικής Τεχνολογίας στα ελληνικά νοσοκομεία απαιτεί πριν από όλα την ανάγκη εφαρμογής μιας ορθολογικής ενδονοσοκομειακής διαχείρισής της, μέσα από ένα σύστημα αξιολόγησης και σχεδιασμού των τεχνολογιών και επενδύσεων σε βιοϊατρικό εξοπλισμό, συνεπικουρούμενο από προγράμματα προληπτικής και διορθωτικής συντήρησης καθώς και εκπαίδευσης των χρηστών βιοϊατρικού εξοπλισμού.

### Ειδικοί στόχοι:

Στο τέλος της διδακτικής περιόδου οι σπουδαστές/στρίες θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- Κατανοούν τις βασικές έννοιες της οικονομικής επιστήμης όπως αυτές εφαρμόζονται στην έρευνα των υπηρεσιών υγείας
- Κατανοούν την οικονομική λειτουργία των διαφόρων παραγόντων του ελληνικού συστήματος υγείας
- Προβλέπουν τις οικονομικές επιπτώσεις των παρεμβάσεων πολιτικής υγείας στη χρηματοδότηση και παροχή των υγειονομικών υπηρεσιών
- Αποτιμούν την οικονομική αποδοτικότητα των υπηρεσιών υγείας και μπορούν να προσφέρουν δεδομένα κόστους και αποτελέσματος για τη λήψη αποφάσεων
- Εφαρμόζουν τεχνικές ποιοτικής αποτίμησης των υπηρεσιών υγείας
- Κατανοούν τη δομή και τη λειτουργία της φαρμακευτικής αγοράς καθώς και τις μεθόδους οικονομικής αξιολόγησης των φαρμακευτικών προϊόντων
- Κατανοούν τη δομή και τη λειτουργία της αγοράς βιοιατρικής τεχνολογίας καθώς και τις μεθόδους οικονομικής αξιολόγησης και διαχείρισης ιατροτεχνολογικών προϊόντων

### ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

#### 1<sup>η</sup> Ενότητα: Κοινωνικοοικονομική Αποτίμηση Υπηρεσιών Υγείας – Μεθοδολογία και Τεχνικές

- *Βασικές έννοιες οικονομικής αποτίμησης των υπηρεσιών υγείας.* Ορισμός της κοινωνικο-οικονομικής αξιολόγησης. Βασικά ερωτήματα στις μελέτες οικονομικής αξιολόγησης. Δένδρα λήψης αποφάσεων. Επισκόπηση των τεχνικών κοινωνικο-οικονομικής αξιολόγησης.
- *Μέτρηση κόστους και αποτελεσματικότητας στις μελέτες κοινωνικο-οικονομικής αξιολόγησης.* Διαστάσεις κόστους στις μελέτες κοινωνικο-οικονομικής αξιολόγησης. Μέτρηση άμεσου και έμμεσου κόστους. Μέτρηση αποτελεσματικότητας των υγειονομικών παρεμβάσεων. Μέτρηση αποτελεσματικότητας – χρησιμότητας. Η έννοια των Ποιοτικώς Σταθμισμένων Ετών Ζωής (QALYs).
- *Κοινωνικο-οικονομική αξιολόγηση και λήψη αποφάσεων.* Η ερμηνεία των αποτελεσμάτων των κοινωνικο-οικονομικών αξιολογήσεων. Κατευθυντήριες οδηγίες κοινωνικο-οικονομικής αξιολόγησης. Η χρήση των ευρημάτων κοινωνικο-οικονομικής αξιολόγησης για την τιμολόγηση και αποζημίωση τεχνολογιών υγείας.

#### 2<sup>η</sup> Ενότητα: Οικονομικά της Υγείας και Αγορά Φαρμάκου

- *Αγορά φαρμάκου στην Ελλάδα και στην υπόλοιπη Ευρώπη.* Οι ιδιαιτερότητες της αγοράς φαρμάκου. Η φαρμακευτική βιομηχανία στην Ελλάδα και στις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης. Η προώθηση των πωλήσεων και τα δίκτυα διακίνησης και διανομής των φαρμακευτικών προϊόντων. Η κατανάλωση και η οικονομική λειτουργία του φαρμάκου στην Ελλάδα και την Ε.Ε.
- *Μέθοδοι φαρμακο-οικονομικής αξιολόγησης.* Μοντέλα και μέθοδοι φαρμακοοικονομικής αξιολόγησης.
- *Οι κρατικές πολιτικές για τα φάρμακα.* Μέτρα ελέγχου της φαρμακευτικής δαπάνης. Η τιμολογιακή πολιτική για τα φάρμακα στην Ελλάδα και σε μερικές χώρες της Ε.Ε. Βασικές κατευθυντήριες οδηγίες φαρμακοοικονομικών αξιολογήσεων στις χώρες του ΟΟΣ.

#### 3<sup>η</sup> Ενότητα: Διαχείριση Βιοϊατρικής Τεχνολογίας

- *Βιοϊατρική Τεχνολογία & Βιοϊατρικός Εξοπλισμός*
  - Ορισμοί
  - Στάδια Ανάπτυξης Βιοϊατρικής Τεχνολογίας
  - Η Βιοιατρική Τεχνολογία στην Ελλάδα
  - Αξιολόγηση Βιοϊατρικής Τεχνολογίας
  - Ευρωπαϊκές Οδηγίες για τα Ιατροτεχνολογικά Προϊόντα
  - Σύστημα Επαγρύπνησης

- Διαχείριση Βιοϊατρικού Εξοπλισμού
  - Στρατηγικός Τεχνολογικός Σχεδιασμός
  - Διαχείριση βιοϊατρικού εξοπλισμού στο Νοσοκομείο
  - Χρηματοδότηση βιοϊατρικού εξοπλισμού
  - Ανάλυση κόστους λειτουργίας βιοϊατρικού εξοπλισμού
  - Outsourcing

Διδακτικές ώρες: 16

Τρόπος αξιολόγησης: Ομαδική εργασία

### **3<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Δημόσιο Μάνατζμεντ και Δημόσια Διοίκηση»**

#### **5. «ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΣΥ»**

Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η μεταφορά γνώσεων που αναφέρονται στα αντικείμενα διοίκησης, της οργάνωσης, της ανάπτυξης και της διαχείρισης των Νοσοκομειακών Υπηρεσιών, με έμφαση την αξιολόγηση της λειτουργικής αποδοτικότητας του Νοσοκομείου.

Ειδικοί στόχοι:

Ειδικότεροι στόχοι του μαθήματος αποτελούν η κατανόηση της ιστορικής εξέλιξης και της δυναμικής των συντελούμενων αλλαγών στο νοσοκομειακό τομέα, η αξιοποίηση των αρχών, μεθόδων και τεχνικών οργάνωσης και διοίκησης νοσοκομείων και η συμβολή στην ανάπτυξη και εισαγωγή καινοτόμων οργανωτικών δομών στα νοσοκομεία.

#### ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- *Αρχές Νοσοκομειακής Διοίκησης.* Προσεγγίσεις της μεταβολής που διαχρονικά έχουν επέλθει στη Διοίκηση των Νοσοκομείων στην Ελλάδα.
- *Ιστορική Εξέλιξη Διοίκησης Νοσοκομείων –Σύγχρονες Απόψεις.* Ανάλυση των μεταβολών των διοικητικών προτύπων και οι επιπτώσεις στην οργάνωση και λειτουργία των Νοσοκομείων του Εθνικού Συστήματος Υγείας
- *Οργανωτικά Πρότυπα Νοσοκομείων.* Ανάλυση των οργανωτικών προτύπων και των κατά καιρούς επιλογών για την οργάνωση των Νοσοκομείων
- *Νομικοί Περιορισμοί και Δυνατότητες.* Ανάλυση των νομικών περιορισμών στην Διοίκηση των Νοσοκομείων και των εκάστοτε δυνατοτήτων εισαγωγής νέων μεθόδων
- *Οργανωτικές Μεταβολές.* Ανάλυση των αιτιών και των αναγκών που διαχρονικά επέφεραν μεταβολές στο νομικό πλαίσιο της οργάνωσης και της διοίκησης των Νοσοκομείων
- *Οργάνωση και Διοίκηση Νοσοκομείων στη ΕΕ.* Συστηματική προσέγγιση και ανάλυση δομών και λειτουργιών Νοσοκομείων στην ΕΕ και ανάδειξη βέλτιστων πρακτικών.

Διδακτικές ώρες: 23

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις «ανοικτού» και «κλειστού» τύπου ή / και πολλαπλών επιλογών ή / και συμπλήρωση κειμένου-φράσης-νοήματος ή / και μελέτη περίπτωσης & συνεκτίμηση της συμμετοχής των σπουδαστών/στριών σε όλες της φάσης του μαθήματος (ως ενεργή συμμετοχή λαμβάνεται υπόψη: η συμμετοχική συζήτηση επί των γνωστικών αντικειμένων του μαθήματος, η κριτική προσέγγιση στο εισηγητικό υλικό, η πρόταση προς διαβούλευση επίκαιρων θεμάτων, οι τεκμηριωμένες βιβλιογραφικά προτάσεις, η διάθεση προς συνεργασία με τον/την εισηγητή/τρια αλλά και τους συν-σπουδαστές/στριες, η μεταφορά εμπειριών και γνώσεων στην αίθουσα με στόχο αυτές να αποτελέσουν κοινό κτήμα, αλλά και εφιαλτήριο προβληματισμού και γόνιμου διαλόγου).

## 6. «ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ MANAGEMENT ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ – I (ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ & ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ)»

Αποτελεί κοινή αποδοχή ότι ο τρόπος οργάνωσης και χρηματοδότησης του νοσοκομείου επιδρά άμεσα στη συνολική του δραστηριότητα και στη δυνατότητα παρέμβασης για τον έλεγχο της απόδοσης. Η αύξηση των δαπανών υγείας σε συνδυασμό με την αναγκαιότητα ελέγχου της αποδοτικής χρήσης των πόρων δημιούργησε την ανάγκη για άντληση οργανωμένων οικονομικών πληροφοριών με άμεσο στόχο τη βελτίωση της οικονομικής διοίκησης (financial management) σε όλα τα επίπεδα. Με αυτήν την έννοια το μάθημα αποσκοπεί στην μεταφορά γνώσεων, τεχνικών και μεθόδων όσο και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που αναφέρονται στο χρηματοοικονομικό μάνατζμεντ του νοσοκομειακού τομέα.

### Ειδικοί στόχοι:

Ειδικότερα το μάθημα στοχεύει :α) στην εξειδίκευση στη κατάρτιση, εκτέλεση , διαχείριση και έλεγχο νοσοκομειακών προϋπολογισμών βασισμένων στην ορθή κατάτμηση ανά τμήμα και δραστηριότητα β) στη διαχείριση των προμηθειών των Νοσοκομείων όπως (φάρμακα αναλώσιμα υλικά , τεχνολογικός εξοπλισμός πάγια κ.α.) που μπορεί να γίνει μέσω λογιστικών συστημάτων και εφαρμογής της σύγχρονης τεχνολογίας τόσο σε hardware όσο και σε software.

### ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

#### 1<sup>η</sup> ενότητα: Ο Προϋπολογισμός ως εργαλείο χρηματοοικονομικού μάνατζμεντ

- Το νοσοκομείο ως οικονομική μονάδα - «επιχείρηση» τρόποι, και μέθοδοι χρηματοδότησης, οικονομικοί δείκτες, σύνταξη- ανάπτυξη – πραγμάτωση έλεγχος προϋπολογισμού κλπ.
- Ο προϋπολογισμός ως εργαλείο του σχεδιασμού
- Πρότυπα προϋπολογισμών
- Σφαιρικός προϋπολογισμός
- Προϋπολογισμός νοσοκομείου
- Προϋπολογισμός-απολογισμός
- Προϋποθέσεις εισαγωγής του κατά τμήμα προϋπολογισμού στο Ελληνικό Δημόσιο Νοσοκομείο

#### 2<sup>η</sup> ενότητα: Σύστημα προμηθειών στο νοσοκομειακό τομέα

- Σχεδιασμός προμηθειών του νοσοκομείου και του Πε.ΣΥ
- Ενιαίο πρόγραμμα προμηθειών
- Προμήθειες εκτός ΕΠΠ
- Έκτακτες προμήθειες-μικροπρομήθειες
- Συστήματα διαχείρισης προμηθειών
- Κρίσιμα θέματα (λειτουργικά και νομιμότητας) στην διαδικασία διαχείρισης προμηθειών

#### 3<sup>η</sup> ενότητα: Σύγχρονα εργαλεία χρηματοοικονομικού μάνατζμεντ Νοσοκομείων στην ΕΕ

- Συστηματική παρουσίαση σύγχρονων εργαλείων χρηματοοικονομικού μάνατζμεντ
- Επιλεκτική παρουσίαση εφαρμογών στην ΕΕ
- Κριτική αποτίμηση εισαγωγής αυτών ως βέλτιστων πρακτικών στον νοσοκομειακό τομέα στην Ελλάδα

Διδακτικές ώρες: 16

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια (Δοκιμασία γνώσεων και δεξιοτήτων).

## **7. «ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ MANAGEMENT ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ – II (ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΩΝ)»**

Όπως είναι γνωστό, το κόστος αποτελεί μια σημαντική πληροφορία για τη διοίκηση. Η δημιουργία της πληροφορίας του κόστους προκύπτει μέσω της συλλογής, κατάταξης και του προσδιορισμού των στοιχείων του. Η πληροφορία για το κόστος μπορεί να αφορά το κόστος ανά κλινική, το κόστος ανά ασθενή, το κόστος της παρεχόμενης υπηρεσίας και το πόσο αποδοτικό είναι το σύστημα των δημόσιων νοσοκομείων. Ξεχωριστές πληροφορίες αποτελούν η πληροφορία για το κόστος ανά Κέντρο Κόστους (Παρεχόμενη υπηρεσία, Διοικητικών υπηρεσιών, κ.α.)

Επομένως σκοπός του μαθήματος είναι η εκπαίδευση των σπουδαστών/στριών στο νέο λογιστικό σύστημα σύμφωνα με το διπλογραφικό σύστημα και τις μεθόδους κοστολόγησης των παρεχομένων υπηρεσιών, στο πλαίσιο των κέντρων κόστους και του σφαιρικού προϋπολογισμού. Απαραίτητο στοιχείο θεωρείται η ανάλυση των βοηθητικών και απαραίτητων εργαλείων για τον προσδιορισμό των πληροφοριών που απαιτούνται για την παρακολούθηση της αναλυτικής λογιστικής και κοστολόγησης με έμφαση την ολοκληρωμένη μηχανοργάνωση των Υπηρεσιών ενός Νοσοκομείου.

### Ειδικοί στόχοι:

Ειδικότερα το μάθημα στοχεύει να καταστήσει ικανούς τους σπουδαστές/στριες στην ανάλυση των διαδικασιών παρακολούθησης:

- Των λογιστικών πληροφοριών με την εφαρμογή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στα δημόσια νοσοκομεία σε ξεχωριστά κυκλώματα της Γενικής Λογιστικής, του Δημόσιου Λογιστικού (Προϋπολογισμός) και της Αναλυτικής Λογιστικής και
- Των πληροφοριών σχετικά με το κόστος των δημόσιων νοσοκομείων.

### ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

#### 1<sup>η</sup> ενότητα: Λογιστικό Σύστημα

- Αρχές του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου (για τα δημόσια νοσοκομεία)
- Λογιστικά Κυκλώματα
- Γενική Λογιστική,
- Δημόσιο Λογιστικό,
- Αναλυτική Λογιστική
- Λογιστικές Καταστάσεις
- Σχέσεις των λογιστικών συστημάτων και λογιστικές πληροφορίες για κάθε λογιστικό κύκλωμα

#### 2<sup>η</sup> ενότητα: Κοστολόγηση Δημοσίων Νοσοκομείων

- Έννοιες: Κόστος, Έξοδο, Κοστολόγηση
- Ανάλυση των Κέντρων Κόστους
- Τεχνικές κοστολόγησης
- Κοστολόγηση των Κέντρων Κόστους
- Παρακολούθηση του κόστους μέσω της Αναλυτικής λογιστικής (ομάδα 9)
- Κοστολόγηση πράξεων-δράσεων, ιατρικών πράξεων, προγραμμάτων, κ.α.
- Δείκτες μέτρηση του κόστους
- Κοινωνικό Κόστος

Διδακτικές ώρες: 16

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια (Δοκιμασία γνώσεων και δεξιοτήτων).

## **8. «Η ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (STATE OF THE ART, ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ)»**

Ο σκοπός του μαθήματος είναι διττός: Α) Να παρουσιαστούν οι δύο βασικοί θεσμοί του Υγειονομικού Συστήματος, το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον λειτουργίας τους, τα δομικά και οργανωσιακά τους χαρακτηριστικά αλλά και ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων στην δράση τους. Παράλληλα θα γίνουν αναφορές στους προβληματισμούς που εγείρονται από την έως τώρα δραστηριότητά τους και θα περιγραφούν κριτικά μια σειρά από πρωτοβουλίες – ιδιαίτερα σε επίπεδο πολιτικής - που διαμορφώνουν την σημερινή κατάσταση και στους δύο τομείς. Β) Με άξονα τις αναπτυξιακές προτάσεις για αυτούς τους δύο Τομείς, θα αναλυθεί το Διεθνές περιβάλλον και θα παρατεθούν οι προτάσεις που έχουν ως στόχο την διασφάλιση και την ανάπτυξη των υπηρεσιών. Τέλος, θα αναλυθούν οι χρηματοδοτικές αλλά και οι επιχειρησιακές δυνατότητες / προοπτικές των δύο υποσυστημάτων (Α΄θμιας και Ψυχικής Υγείας).

### ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Για την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ΠΦΥ):

- ✓ Ορισμός, οργάνωση και λειτουργία ΠΦΥ.
- ✓ Θεσμικό πλαίσιο και παρεμβάσεις
- ✓ Οι εμπλεκόμενοι Οργανισμοί και η παροχή ΠΦΥ (ΕΣΥ, Ασφαλιστικοί Οργανισμοί).
- ✓ ΠΦΥ και Τοπική Αυτοδιοίκηση
- ✓ Στελέχωση ΠΦΥ
- ✓ Τάσεις και προοπτικές στην ΠΦΥ

Για τις Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας :

- ✓ Ορισμός, οργάνωση και λειτουργία των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας.
- ✓ ΠΦΥ και Ψυχική Υγεία - Ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις στην κοινότητα – Προαγωγή Ψυχικής Υγείας
- ✓ Αξιολόγηση Υπηρεσιών Υγείας
- ✓ Τάσεις και προοπτικές στην ανάπτυξη υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας.

Διδακτικές ώρες: 21

Τρόπος αξιολόγησης: Ομαδική εργασία

## **9. «Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ (ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΛΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ, ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ, ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ)»**

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους σπουδαστές/στρίες στις βασικές αρχές και στις σύγχρονες τάσεις της διοίκησης της ποιότητας στον τομέα της υγείας. Η διοίκηση της ποιότητας αποτελεί, διεθνώς αλλά και στην χώρα μας, προσέγγιση μάλιστα με αυξημένο ενδιαφέρον για τον ευαίσθητο χώρο των υπηρεσιών υγείας και συμπεριλαμβάνει ένα οργανωμένο σύνολο εννοιών, μεθόδων, οργανωτικών ενεργειών, προτύπων και συστημάτων. Η διδασκαλία του μαθήματος έχει σημείο εκκίνησης το θεωρητικό πλαίσιο της διοίκησης της ποιότητας και καταλήγει σε μελέτες εφαρμογής και παραδείγματα από τον Ελληνικό και Διεθνή χώρο. Η σύνδεση της θεωρίας με την «καθημερινότητα» έχει ως απώτερο στόχο την μεταλαμπάδευση στους σπουδαστές/στρίες της σύγχρονης ασθενοκεντρικής κουλτούρας για την διοίκηση της ποιότητας στην υγεία. Κατά αυτή την έννοια, το μάθημα συμβάλει στην ανάπτυξη ή/και στην υλοποίηση των πολιτικών για την ποιότητα στον δημόσιο τομέα της υγείας καθώς και στην ενδυνάμωση υπαρχόντων επιχειρησιακών λειτουργιών μάλιστα στους οργανισμούς υγείας.

Ειδικοί στόχοι:

Βασικοί μαθησιακοί στόχοι και προσδοκώμενο αποτέλεσμα του μαθήματος αποτελούν:

- Να γνωρίζουν τις σύγχρονες τάσεις και εξελίξεις για την Ποιότητα στις Υπηρεσίες Υγείας
- Να γνωρίζουν τα συστήματα διοίκησης ποιότητας και να αξιολογούν τις δυνατότητες εφαρμογής αυτών στην υγεία («καλές πρακτικές»)

- Να αποκτήσουν την ικανότητα διασύνδεσης και εφαρμογής αυτών με σημαντικούς τομείς λειτουργίας των Νοσοκομείων

#### ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- ⇒ Ορισμοί και Ιστορική Αναδρομή – Σύγχρονες Τάσεις για την Ποιότητα στην Υγεία
  - Εννοιολογικές προσεγγίσεις, ορισμοί της ποιότητας και το «κίνημα για την ποιότητα» στις υπηρεσίες υγείας.
  - Διαστάσεις της ποιότητας στις υπηρεσίες υγείας.
  - Η έννοια του κόστους ποιότητας.
  - Ιστορική αναδρομή της ποιότητας: Επιθεώρηση, έλεγχος, διασφάλιση και διοίκηση ολικής ποιότητας.
  - Διάκριση και κατηγοριοποίηση των συστημάτων διοίκησης της ποιότητας.
  - Σύγχρονες μεθοδολογικές επισημάνσεις για την υλοποίηση και την χρηματοδότηση της ποιότητας στην υγεία.
- ⇒ Συστήματα Διοίκησης Ποιότητας και Ασφάλειας με Εφαρμογή στον Τομέα της Υγείας
  - Η δραστηριότητα της τυποποίησης: Φορείς τυποποίησης & επίπεδα τυποποίησης.
  - Πρότυπα Ποιότητας & Ασφάλειας: Συστήματα Ποιότητας & Ασφάλειας, ο υποχρεωτικός τομέας των συστημάτων ποιότητας και ασφάλειας.
  - Οδηγίες νέας κατεύθυνσης και σημάνσεις προϊόντων (CE).
  - Αναλυτική παρουσίαση της σειράς προτύπων ΕΛΟΤ EN ISO 9000:2000 με έμφαση στο πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2000.
  - Τύποι Επιθεώρησης και Πιστοποίησης: Επιθεώρηση τρίτου μέρους, φορείς πιστοποίησης, διαδικασία πιστοποίησης, δαπάνες πιστοποίησης και η σημασία της πιστοποίησης της ποιότητας στην υγεία.
  - Διαπίστευση: Η έννοια της διαπίστευσης, αρχές διαπίστευσης και το Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης.
  - Ενιαία ανάπτυξη και διαχείριση συστημάτων ποιότητας και ασφάλειας στην υγεία: Παραδείγματα οργανισμών παροχής υπηρεσιών υγείας στην Ελλάδα.
- ⇒ Ολική Ποιότητα και Διεθνείς Οργανισμοί Διοίκησης Ολικής Ποιότητας στην Υγεία
  - Εισαγωγή στην Διοίκησης Ολικής Ποιότητας: εννοιολογικός προσδιορισμός, η συνεχής βελτίωση, η έννοια των κύκλων ποιότητας.
  - Βραβεία ποιότητας: δομή και κριτήρια βραβείων ποιότητας, τα βραβεία ως συστήματα αυτο-αξιολόγησης υγειονομικών οργανισμών, Ευρωπαϊκό Βραβείο Ποιότητας (European Quality Award), Αμερικάνικο Βραβείο Ποιότητας (Malcolm Baldrige Quality Award).
  - Επισκόπηση των διεθνών οργανισμών για την διοίκηση της ποιότητας στην υγεία: National Institute of Clinical Excellence (NICE), Commission for Health Improvement (CHI), Institute for Healthcare Improvement (IHI), National Consortium for Healthcare Process Excellence (NCHPE), National Committee for Quality Assurance (NCQA), Joint Commission on Accreditation of Healthcare Organizations (JCAHO)
- ⇒ Σύνδεση της Διοίκησης Ποιότητας με τις Πολιτικές Υγείας
  - Σύνδεση Συστημάτων Ποιότητας με τον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό: Ενσωμάτωση συστημάτων Διοίκησης της Ποιότητας & Ασφάλειας στον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό.
  - Σύνδεση Συστημάτων Ποιότητας & πληροφορικής της υγείας: Παράλληλη ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων & συστημάτων Διοίκησης της Ποιότητας.



- Σύνδεση Συστημάτων Ποιότητας με τις Προμήθειες: Διεργασία προμηθειών, σχέση προμηθευτών και νοσοκομείου, τεχνικές επιτροπές για τις προμήθειες στην υγεία.
- Μελέτες εφαρμογής και παρουσίαση εγχειριδίων διαχείρισης της ποιότητας, οι βασικές διεργασίες & διαδικασίες ποιότητας για τον χώρο του Νοσοκομείου.
- Παραδείγματα εφαρμογής των Εργαλείων (Διοικητικών & Ελέγχου) Ποιότητας.

Διδακτικές ώρες: 23

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις «ανοικτού» και «κλειστού» τύπου ή / και πολλαπλών επιλογών ή / και συμπλήρωση κειμένου-φράσης-νοήματος ή / και μελέτη περίπτωσης.

#### **4<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και ΤΠΕ»**

##### **10. «ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ»**

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η μεθοδολογική προσέγγιση και παρουσίαση των δυνατοτήτων, όσο και των συγκεκριμένων εφαρμογών της πληροφορικής στον πολύπλοκο τομέα υγείας. Τα ζητήματα που θα καλυφθούν θα αφορούν: α) Ολοκληρωμένα Πληροφοριακά Συστήματα Νοσοκομείων –ΟΠΣΝ β) Κωδικοποιήσεις και Ιατρικά Πληροφοριακά Συστήματα γ) Ιατρικές εικόνες και Βιοϊατρική τεχνολογία δ) Υπηρεσίες Τηλεματικής στις Μονάδες Υγείας ε) Ηλεκτρονική Υγεία (e-Health) στ) Θέματα Ασφάλειας Π.Σ και δεδομένων

Διδακτικές ώρες: 22

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια (Δοκιμασία γνώσεων και δεξιοτήτων).

**1<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: Διακυβέρνηση και Θεσμοί**

**1. «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ: ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΕΝΝΟΙΕΣ, ΘΕΣΜΟΙ & ΜΟΝΤΕΛΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ»**

Σκοπός και στόχος του μαθήματος είναι η εξέταση της κοινωνικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με δύο βασικές διαστάσεις της: πρώτον, ως ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική που συγκροτεί τον ενιαίο κοινωνικό χώρο με κεντρικές ρυθμίσεις και δεύτερον, ως ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική συντονισμού των εθνικών πολιτικών.

Στην πρώτη διάσταση, η Ευρωπαϊκή Ένωση προσεγγίζεται ως μια περιφερειακή υπερεθνική ολοκλήρωση που λαμβάνει κοινωνικοπολιτικά μέτρα δεσμευτικά για τα κράτη-μέλη της. Με βάση την προσέγγιση αυτή θα επιχειρηθεί η ανάλυση των μοντέλων ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής, η κατανόηση της κοινωνικής διάστασης του ευρωπαϊκού κοινωνικού χώρου και η εξέταση του θεσμικού πλαισίου, των οργάνων λήψης των αποφάσεων και των μέσων εφαρμογής των πολιτικών.

Στην δεύτερη διάσταση, εξετάζονται κοινωνικές πολιτικές που δεν έχουν σχέση με κάποια κεντρική κανονιστική ρύθμιση, αλλά με την εφαρμογή ανοικτών μεθόδων συντονισμού των επιμέρους κοινωνικών πολιτικών των κρατών-μελών στα πλαίσια μιας αποκεντρωμένης προσέγγισης σύμφωνης με την αρχή της επικουρικότητας. Η ανάλυση θα επικεντρωθεί στις στρατηγικές για την απασχόληση, τις συντάξεις, τον κοινωνικό αποκλεισμό και την υγεία.

**ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

- ⇒ Η κοινωνική κατάσταση στην Ε.Ε.
- ⇒ Βασικές έννοιες και θεσμοί για τη μελέτη της Κοινωνικής Ευρώπης
- ⇒ Μοντέλα κοινωνικής πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση/ Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Μοντέλο/ Το θεσμικό πλαίσιο άσκησης της κοινωνικής πολιτικής στην Ε.Ε.
- ⇒ Η Ανοικτή Μέθοδος Συντονισμού ως εργαλείο για την οικοδόμηση της κοινωνικής διάστασης της Ε.Ε.
- ⇒ Βασικοί τομείς άσκησης της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Πολιτικής (απασχόληση, κοινωνική προστασία και κοινωνική ένταξη)
- ⇒ Ο Εξευρωπαϊσμός της κοινωνικής πολιτικής
- ⇒ Επιπτώσεις της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην κοινωνική πολιτική

Διδακτικές ώρες: 16

Τρόπος αξιολόγησης: Ατομική εργασία

**2. «ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ»**

Το συγκεκριμένο μάθημα επικεντρώνεται στη θεσμική ανάλυση του διεθνούς πλαισίου και των παρεμβάσεων των Διεθνών Οργανισμών στα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλειας και στην αξιολόγηση των επιπτώσεών τους σε σχέση με τις πολιτικές κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα. Στόχος του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων και εμπειριών για την διεθνή προστασία τους θεσμούς, τους κανόνες και τις ρυθμιστικές παρεμβάσεις (διερεύνηση υφιστάμενου νομικού και κανονιστικού πλαισίου) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων Διεθνών Οργανισμών (Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, Συμβούλιο της Ευρώπης, Διεθνής Οργάνωση Εργασίας) στους τομείς της κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας. Παράλληλα το μάθημα προσανατολίζεται στην εφαρμογή κριτηρίων για την αξιολόγηση της επίδρασης των διεθνών μηχανισμών του Δικαίου Κοινωνικής Ασφάλειας στην Ελλάδα και την αξιοποίησή τους από σχεδιαστές πολιτικής και στελέχη της κοινωνικής διοίκησης.

**ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

Από μεθοδολογική άποψη, το μάθημα διακρίνεται σε τέσσερις κύριες ενότητες, οι οποίες επικεντρώνονται στη συγκριτική ανάλυση των εθνικών προτύπων προστασίας, ως

προϋπόθεση για την κατανόηση και του διεθνούς θεσμικού πλαισίου. Στη συνέχεια ακολουθεί η θεσμική ανάλυση των παρεμβάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας και του Συμβουλίου της Ευρώπης αντίστοιχα, σε σχέση με τα εθνικά συστήματα ασφάλισης και πρόνοιας και ειδικότερα την περίπτωση της Ελλάδας. Και οι τέσσερις ενότητες στηρίζονται στην υιοθέτηση διεπιστημονικών προσεγγίσεων που αξιοποιούν τα πορίσματα της νομικής, της συγκριτικής και της κοινωνικοπολιτικής ανάλυσης, δίνοντας βέβαια έμφαση στη θεσμική ανάλυση και επεξεργασία.

- ⇒ Διεθνής συγκριτική ανάλυση των συστημάτων κοινωνικής προστασίας
  - Εισαγωγικά
  - Ιστορική ανάλυση της κοινωνικής προστασίας
  - Συγκριτική ανάλυση των συστημάτων κοινωνικής προστασίας στην Ευρώπη και στον κόσμο
- ⇒ Πολιτικές, αρμοδιότητες και τεχνικές παρέμβασης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας στα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας.
  - Οι θεσμικές αρμοδιότητες του ΟΗΕ στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας
  - Ο ρόλος του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου
  - Οι θεσμικές αρμοδιότητες της ΔΟΕ στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας
  - Οι μηχανισμοί παρέμβασης του ΟΗΕ (Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα, Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, Πρότυπο Κανόνες για τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες)
  - Οι μηχανισμοί παρέμβασης της ΔΟΕ (Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας και Συστάσεις)
  - Η επίδραση του ΟΗΕ και της ΔΟΕ στο ελληνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλειας.
- ⇒ Πολιτικές, αρμοδιότητες και τεχνικές παρέμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης στα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας.
  - Οι θεσμικές αρμοδιότητες του Συμβουλίου της Ευρώπης στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας
  - Οι μηχανισμοί παρέμβασης (Σύμβαση για την Κοινωνική και Ιατρική Αντίληψη, Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης, Ευρωπαϊκός Κώδικας Κοινωνικής Ασφάλειας, Αναθεωρημένος Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης)
  - Η επίδραση του Συμβουλίου της Ευρώπης στο ελληνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλειας
- ⇒ Πολιτικές, αρμοδιότητες και τεχνικές παρέμβασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας.
  - Οι θεσμικές αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας
  - Οι βασικές αρχές του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου
  - Οι παρεμβάσεις στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης (συντονισμός εθνικών ασφαλιστικών συστημάτων, ισότητα μεταχείρισης των δύο φύλων, λειτουργία του δεύτερου πυλώνα)
  - Οι παρεμβάσεις στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας (ελευθερίες παροχής υπηρεσιών, ισότητα μεταχείρισης)
  - Οι νέες πολιτικές και η Ανοικτή Μέθοδος Συντονισμού (οι πολιτικές για τις συντάξεις και την κοινωνική ενσωμάτωση)
  - Η επίδραση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο ελληνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλειας.

Διδακτικές ώρες: 23

Τρόπος αξιολόγησης: Ομαδική εργασία

### 3. «ΘΕΣΜΟΙ & ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ»

Το συγκεκριμένο μάθημα επικεντρώνεται στη θεσμική και κοινωνικοπολιτική ανάλυση των βασικών τεχνικών κοινωνικής προστασίας σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο: πρόκειται για τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας που συνθέτουν σήμερα και τον κύριο άξονα κατοχύρωσης του Κοινωνικού Κράτους. Υιοθετείται μάλιστα από άποψη σύλληψης της ύλης μία διευρυμένη προσέγγιση που αποβλέπει ακριβώς να προσαρμόσει τις παραδοσιακές διαστάσεις της κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας στις σύγχρονες ανάγκες και συνθήκες κάλυψης του πληθυσμού. Στόχος του μαθήματος η απόκτηση γνώσεων και εμπειριών για τους θεσμούς, τους κανόνες και τις ρυθμιστικές παρεμβάσεις (διερεύνηση υφιστάμενου νομικού και κανονιστικού πλαισίου) στους τομείς της κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας, καθώς και η ανάδειξη των τεχνικών οργάνωσης και λειτουργίας των πολιτικών ασφάλισης και πρόνοιας. Παράλληλα επιχειρείται η ολοκληρωμένη παρουσίαση των πιο σημαντικών έργων της ελληνικής αλλά και της διεθνούς βιβλιογραφίας για τις προοπτικές εξέλιξης των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας, με ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα σχεδιασμού, οργάνωσης και διαχείρισης των παροχών.

#### ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Από μεθοδολογική άποψη, το μάθημα διακρίνεται σε τρεις κύριες ενότητες: η πρώτη κατευθύνεται στην ανάπτυξη τυποποιήσεων και οριοθετήσεων σε σχέση με συγγενείς έννοιες στο πεδίο της κοινωνικής διοίκησης (κοινωνική πολιτική, κοινωνική ασφάλεια, κοινωνική πρόνοια), η δεύτερη επικεντρώνεται στη διερεύνηση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου και η τρίτη στην εξέταση της λειτουργίας και των προοπτικών εξέλιξης των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας. Και οι τρεις ενότητες στηρίζονται στην υιοθέτηση διεπιστημονικών προσεγγίσεων που αξιοποιούν τα πορίσματα της νομικής, της συγκριτικής και της κοινωνικοπολιτικής ανάλυσης, δίνοντας βέβαια έμφαση στη θεσμική ανάλυση και επεξεργασία. Από άποψη περιεχομένου, το μάθημα διαρθρώνεται σε δύο κύριες θεματικές ενότητες: η πρώτη αφορά τους θεσμούς και τις πολιτικές της κοινωνικής ασφάλισης και η δεύτερη τους θεσμούς και τις πολιτικές της κοινωνικής πρόνοιας. Σε σχέση με τη διάρθρωση της ύλης, το περιεχόμενο του μαθήματος καλύπτει τα ακόλουθα γνωστικά αντικείμενα:

- Γενικές αρχές και βασικές διαστάσεις του θεσμού της κοινωνικής ασφάλειας / Οριοθέτηση σε σχέση με συγγενείς έννοιες
- Παραδοσιακές και εναλλακτικές προσεγγίσεις για την τυποποίηση και το περιεχόμενο του θεσμού
- Τα μοντέλα κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Η ιστορική εξέλιξη και κατοχύρωση του θεσμού της κοινωνικής ασφάλειας στην Ελλάδα
- Συστήματα ασφαλιστικής προστασίας και φορείς κάλυψης στην Ελλάδα – Προνοιακοί φορείς και τεχνικές οργάνωσης
- Οι πηγές του Ελληνικού δικαίου κοινωνικής ασφάλειας
- Η τυποποίηση των ασφαλιστικών παροχών
- Η τυποποίηση των προνοιακών παροχών και υπηρεσιών
- Οι τεχνικές οργάνωσης και διοίκησης των ασφαλιστικών και προνοιακών φορέων
- Χορήγηση και διεκδίκηση των ασφαλιστικών και προνοιακών παροχών
- Οι προοπτικές εξέλιξης του θεσμού σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο
- Οι προτάσεις αναθεώρησης και μεταρρύθμισης των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

Οι θεματικές ενότητες που θα καλυφθούν είναι:

#### Κοινωνική Ασφάλιση

- Γενικές αρχές και βασικές διαστάσεις του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης /οριοθέτηση σε σχέση με συγγενείς έννοιες

- Παραδοσιακές και εναλλακτικές προσεγγίσεις για την τυποποίηση και του περιεχόμενο του θεσμού
- Τα μοντέλα κοινωνικής ασφάλισης στις χώρες της Ε.Ε.
- Η ιστορική εξέλιξη και κατοχύρωση του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα
- Συστήματα ασφαλιστικής προστασίας και φορείς κάλυψης στην Ελλάδα/ Οργάνωση και διοίκηση του θεσμού)
- Οι πηγές του ελληνικού δικαίου κοινωνικής ασφάλισης
- Ζητήματα υπαγωγής και εξέλιξης της ασφαλιστικής σχέσης (έναρξη, διάρκεια, διακοπή, λήξη)
- Η τυποποίηση των ασφαλιστικών παροχών
- Έννοια και κατηγορίες των ασφαλιστικών παροχών
- Χορήγηση και διεκδίκηση των ασφαλιστικών παροχών από Έλληνες και αλλοδαπούς που διαμένουν στην Ελλάδα: η περίπτωση των μεταναστών και των προσφύγων Οι προοπτικές εξέλιξης του θεσμού σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο
- Οι προτάσεις αναθεώρησης και μεταρρύθμισης των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης

#### Κοινωνική Πρόνοια

- Η θεσμική κατοχύρωση της Κοινωνικής Πρόνοιας στο πλαίσιο προστασίας των κοινωνικών δικαιωμάτων
- Οι αρχές άσκησης προνοιακής πολιτικής
- Οι τεχνικές υλοποίησης των αρχών (έλεγχος των μέσων βιοπορισμού, έλεγχος της προσωπικής ή οικογενειακής κατάστασης)
- Τα συστήματα Κοινωνικής Πρόνοιας (το σκανδιναβικό, το ηπειρωτικό, το αγγλοσαξονικό και το λατινικό μοντέλο)
- Η ενεργοποίηση του εθελοντικού τομέα
- Τυπολογία των προνοιακών παροχών (οι παροχές σε χρήμα, οι παροχές σε είδος, οι προσωπικές υπηρεσίες)
- Το περιεχόμενο των παροχών
  - Οι παροχές εξασφάλισης ενός ελαχίστου εισοδήματος
  - Τα επιδόματα σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης
  - Οι υπηρεσίες κλειστής /ιδρυματικής περίθαλψης
  - Οι υπηρεσίες ανοικτής περίθαλψης
  - Τα προγράμματα βοήθειας στο σπίτι
  - Οι υπηρεσίες πρόωθησης και απασχόλησης
- Τα προγράμματα κάλυψης των ομάδων στόχων στο Ελληνικό Σύστημα
  - Ανασφάλιστοι ηλικιωμένοι/ Άτομα με ειδικές ανάγκες/ Απροστάτητα παιδιά/ Μονογονεϊκές οικογένειες/ Άστεγοι/ Πρόσφυγες και Μετανάστες
- Η θεσμοθέτηση του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας (οι αρχές και η λειτουργία του Συστήματος, οι φορείς υλοποίησης)
- Η διεκδίκηση των προνοιακών δικαιωμάτων
  - Διοικητικές διαδικασίες επίλυσης των διαφορών
  - Η προσφυγή στα Δικαστήρια
  - Τα συστήματα νομικής συνδρομής
  - Ο ρόλος του Συνηγόρου του Πολίτη στην επίλυση προνοιακών διαφορών.

Διδακτικές ώρες: 23

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις «ανοικτού» και «κλειστού» τύπου ή / και πολλαπλών επιλογών ή / και συμπλήρωση κειμένου-φράσης-νοήματος ή / και μελέτη περίπτωσης.

#### **4. «ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ»**

Το μάθημα έχει ως βασικό στόχο να βοηθήσει τους σπουδαστές/στρίες να κατανοήσουν τη διαμόρφωση του πλαισίου τόσο των εθνικών, όσο και των ευρωπαϊκών κοινωνικών πολιτικών. Αυτό θεωρείται ως πεδίο κοινωνικής παρέμβασης, ιδωμένο υπό το πρίσμα της κοινωνικής μεταβολής και της συγκριτικής διάστασης, αλλά και κάτω από τον προβληματισμό, που αναπτύσσεται στους κόλπους της χώρας μας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το σημαντικό ρόλο, που οι κοινωνικές αλλαγές διαδραματίζουν στη διαμόρφωση του οικονομικού συστήματος. Παράλληλα, σκοπός του μαθήματος είναι να προσεγγίσει τα πρότυπα, τα μοντέλα που εκφράζονται μέσα από τις επιμέρους πολιτικές για την απασχόληση και τη μετανάστευση, τις ίσες ευκαιρίες, τις πολιτικές για τα ΑμΕΑ, να θέσει ερωτήματα για την παρούσα αναδιάρθρωση και το μέλλον της κοινωνικής πολιτικής στην Ευρώπη και στη χώρα μας, να περιγράψει τη διαμόρφωση πολιτικής μέσα από τις πολιτικές λειτουργίες των διαφόρων οργάνων, να συνοψίσει την ακολουθούμενη στρατηγική στους διάφορους τομείς της κοινωνικής δραστηριότητας, όπως και να καταγράψει τα μέτρα, που προτάθηκαν ή ελήφθησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση στον τομέα της απασχόλησης, μετανάστευσης και πως αυτά μεταλλάχθηκαν στη χώρα μας.

##### ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

##### Το πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση

- Το τέλος της απασχόλησης;
- Οι ανισότητες στην εργασία
- Απασχόληση και ΑμΕΑ
- Βασικές αρχές κοινωνικής πολιτικής και κράτος πρόνοιας
- Κοινωνική εναρμόνιση, σύγκλιση, συνοχή
- Τα όργανα της κοινωνικής πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- Οι πολιτικές στήριξης της νόμιμης μετανάστευσης μέσα από τις συνόδους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την απασχόληση και Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την ενσωμάτωση
- Δομές στήριξης κοινωνικής πολιτικής σε Ευρωπαϊκό και Εθνικό επίπεδο
- Ευρωπαϊκά δίκτυα

##### Θεσμοί και πολιτικές για την απασχόληση

- Το θεσμικό πλαίσιο της απασχόλησης
- Τα όργανα της Κοινωνικής Πολιτικής της Ε.Ε.
- Διαμόρφωση Πολιτικής Απασχόλησης μέσα από τις συνόδους του Συμβουλίου

##### Η στρατηγική για την Απασχόληση

- Ο Πρώτος Πυλώνας: Βελτίωση της Απασχολησιμότητας
- Ο Δεύτερος Πυλώνας: Ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος και δημιουργία θέσεων εργασίας
- Ο Τρίτος Πυλώνας: Ενθάρρυνση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και των εργαζομένων τους
- Ο Τέταρτος Πυλώνας: Ενίσχυση της ισότητας των ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών

##### Τα μέτρα της Ε.Ε. για την απασχόληση

- Οι κατευθυντήριες γραμμές
- Η δημιουργία των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την Απασχόληση
- Η ανοικτή μέθοδος συντονισμού
- Το Σύμφωνο
- Οι συστάσεις

##### Διδακτικές ώρες: 23

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις «ανοικτού» και «κλειστού» τύπου ή / και πολλαπλών επιλογών ή / και συμπλήρωση κειμένου-φράσης-νοήματος ή / και μελέτη περίπτωσης.

## 5. «ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ & ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ»

Βασικός στόχος του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι σπουδαστές/τριες βασικά στοιχεία του Εργατικού Δικαίου, την έννοια της αγοράς εργασίας, των μεταβολών που συντελούνται στην αγορά εργασίας, την έννοια και τα αίτια της ανεργίας και των πολιτικών απασχόλησης. Ειδικότερα, το μάθημα στοχεύει στο να μπορούν οι σπουδαστές/τριες:

- Να εξοικειωθούν με τα βασικά στοιχεία του Εργατικού Δικαίου
- Να κατανοούν την έννοια της αγοράς εργασίας και τη διαφορετικότητά της από οποιαδήποτε άλλη αγορά
- Να κατανοούν τις αλλαγές της αγοράς εργασίας που συντελούνται και πώς αυτές επηρεάζουν τις εργασιακές σχέσεις
- Να κατανοούν και να αναλύουν το πρόβλημα της ανεργίας καθώς και τις επιπτώσεις και τις συνέπειες από την ανεργία
- Να αναλύουν και να αξιολογούν τις πολιτικές απασχόλησης
- Να εξετάζουν τα μοντέλα των εργασιακών οργανώσεων και σχέσεων στην οικονομική και κοινωνική δυναμική τους.

Η αντιμετώπιση των πραγματικοτήτων της απασχόλησης, εδραιωμένη στην προηγούμενη συζήτηση, προσφέρεται και για την επικοινωνία των σπουδαστών/στριών, με άμεσες και μετρήσιμες διαστάσεις των φαινομένων της εργασίας για μια σταθερή κατεύθυνση για διεθνείς συγκρίσεις και για την ενεργό δοκιμασία των πορισμάτων της οργανωτικής θεώρησης των εργασιακών σχέσεων. Στο πλαίσιο αυτό, οι αναφορές και επεξεργασίες θα κινηθούν στην ανάλυση ποσοτικών δεδομένων και μετρήσεων, σε ευρείς χρόνους -με συγκριτικό μέτρο τις χώρες του ΟΟΣΑ- (από το 1970 ως το 2001), με στόχο να αναδειχθούν οι συνολικές μεταβολές και οι διαφορές ανάμεσα στα διαφορετικά εθνικά ή περιφερειακά υποδείγματα απασχόλησης και τις διάφορες πλευρές συγκρότησης των δομών και έκφρασης των λειτουργιών των εργασιακών οργανώσεων και σχέσεων.

Τέλος, επιχειρείται η περιγραφή των φαινομένων της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού καθώς και η δράση σε εθνικό και διεθνές επίπεδο για την χάραξη στρατηγικής ανάπτυξης και πολιτικής που συμβάλλει στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και την αύξηση της κοινωνικής συνοχής.

### ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

#### Αγορά εργασίας εξελίξεις και προοπτικές

- Ανάλυση της Έννοιας και της Δομής της αγοράς εργασίας
- Ο ρόλος της αγοράς εργασίας στην προώθηση της Οικονομικής ανάπτυξης και της μείωσης των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων
- Δημογραφικοί Περιορισμοί
- Γήρανση πληθυσμού και αγοράς εργασίας
- Ορισμός και τρόποι μέτρησης του ποσοστού ανεργίας
- Πληθωρισμός και ανεργία – αίτια της ανεργίας
- Παγκοσμιοποίηση και ανεργία-ONE και ανεργία
- Κατώτατοι μισθοί και ανεργία
- Τάσεις στην ελληνική αγοράς εργασίας
- Ορισμός και μέτρηση της ανεργίας στην Ελλάδα

#### Οι Εργασιακές Σχέσεις στην Ελλάδα

- Έννοια και χαρακτηριστικά του ελληνικού συστήματος εργασιακών σχέσεων
- Οι φορείς των εργασιακών σχέσεων στην Ελλάδα
- Τα μέσα ρύθμισης των εργασιακών σχέσεων στην Ελλάδα
  - Η Νομοθεσία
  - Ο ρόλος των συλλογικών διαπραγματεύσεων και των συλλογικών συμβάσεων εργασίας

- Ο ρόλος του κοινωνικού διαλόγου
- Το ρυθμιστικό πλαίσιο για τις εργασιακές σχέσεις στην Ε.Ε.
- Εργασιακές Σχέσεις και ελληνική αγορά εργασίας

#### Νέες μορφές οργάνωσης της Εργασίας στην Κοινωνία της Πληροφορίας

- Έννοια της Νέας Οργάνωσης της Εργασίας
- Η Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Νέα Οργάνωση της Εργασίας
- Το ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο για τον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης της εργασίας
  - Νέες μορφές απασχόλησης και οργάνωση της εργασίας (μερική απασχόληση, εργασία ορισμένου χρόνου, προσωρινή απασχόληση, κ.λ.π.)
  - Οργάνωση του χρόνου εργασίας στις επιχειρήσεις
  - Νέες Τεχνολογίες και νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας: η τηλεργασία

#### Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός

- Ιστορική και θεωρητική προσέγγιση
- Φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός στη νεωτερικότητα και την ύστερη νεωτερικότητα
  - από το ιδεώδες της κοινωνικής συνοχής στην κοινωνία που αποκλείει
- Φτώχεια και Εισοδηματικές Ανισότητες
  - Το φαινόμενο της φτώχειας
  - Πολιτικές καταπολέμησης της φτώχειας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο
- Κοινωνικός Αποκλεισμός
  - Το φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού
  - Πολιτικές καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο

Διδακτικές ώρες: 16

Τρόπος αξιολόγησης: Ομαδική εργασία

### **2<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Οικονομία και Ανάπτυξη»**

#### **6. «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ»**

Η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με τον τρόπο λειτουργίας του συστήματος κοινωνικής προστασίας και πως αυτό επηρεάζεται αλλά και επηρεάζει βασικές οικονομικές λειτουργίες του οικονομικού συστήματος. Αναδεικνύεται ο τρόπος λειτουργίας του συστήματος κοινωνικής προστασίας αλλά και ο προβληματισμός που αναπτύσσεται διεθνώς για τη νέα του δομή και το ρόλο του. Έχοντας αυτό το θεωρητικό υπόβαθρο, αλλά γνωρίζοντας και εφαρμοσμένες πτυχές του συστήματος κοινωνικής μπορούν να ανταποκριθούν επαρκώς στις ανάγκες της Κοινωνικής Διοίκησης.

Βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι να:

- κατανοούν την έννοια της κοινωνικής προστασίας και να μπορούν να αναλύουν τα οικονομικά στοιχεία του συστήματος κοινωνικής προστασίας
- γνωρίζουν τη διαφορετικότητα της δομής κοινωνικής προστασίας στα ΚΜ της Ε.Ε.
- αναλύουν τις επιπτώσεις των δαπανών της κοινωνικής προστασίας στην απασχόληση, στην αναδιανομή του εισοδήματος, στην καταπολέμηση της φτώχειας
- προσδιορίζουν το χαρακτήρα της κοινωνικής πολιτικής και τους παράγοντες που τον επηρεάζουν και να κατανοούν και αναλύουν τη δομή υποσυστημάτων κοινωνικής προστασίας (υγεία, πρόνοια, ασφάλιση)
- αξιολογούν επιμέρους πτυχές της κοινωνικής πολιτικής
- γνωρίζουν και να αναλύουν τους περιορισμούς του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης
- αξιολογούν εναλλακτικούς τρόπους χρηματοδότησης του συστήματος κοινωνικής προστασίας και να προτείνουν τρόπους βελτίωσης της αποτελεσματικότητας του συστήματος κοινωνικής προστασίας.



## ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

### Η κοινωνική προστασία μέσα από τα στοιχεία

- Προσδιορισμός της έννοιας κοινωνικής προστασίας και τρόποι μέτρησής της
- Η κοινωνική προστασία στην Ελλάδα και την Ευρώπη
- Κοινωνικοί δείκτες
- Προβλήματα και συμπεράσματα από την αποτύπωση και την αξιοποίηση των στατιστικών στοιχείων.

### Η κοινωνική προστασία σήμερα

- Ποια είναι η δομή της κοινωνικής προστασίας στην χώρες της Ε.Ε. και ΗΠΑ
- Η δομή του συστήματος κοινωνικής προστασίας στην Ελλάδα
- Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν τη δομή του συστήματος κοινωνικής προστασίας
- Πως η δομή του συστήματος κοινωνικής προστασίας επηρεάζει την οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και την αναδιανομή του εισοδήματος
- Ποια είναι τα θέματα και οι προκλήσεις για το σύστημα κοινωνικής προστασίας
- Παγκοσμιοποίηση και σύστημα κοινωνικής προστασίας
- Ο ρόλος του συστήματος κοινωνικής προστασίας στην ενοποιημένη Ευρώπη. Υπάρχει αναζήτηση ευρωπαϊκού μοντέλου ;
- Η έννοια της στοχοθέτησης στο σύστημα κοινωνικής προστασίας
- Ανάλυση των επιπτώσεων των δαπανών του συστήματος κοινωνικής προστασίας στην απασχόληση, στην ανάπτυξη και στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Νέες τάσεις και χαρακτηριστικά του συστήματος κοινωνικής προστασίας

### Η κοινωνική προστασία ως συνιστώσα του οικονομικού συστήματος

- Η Κοινωνική προστασία ως παραγωγικός συντελεστής
- Η έννοια του κοινωνικού κεφαλαίου
- Η κοινωνική προστασία και το ανθρώπινο κεφάλαιο
- Τρόποι χρηματοδότησης της κοινωνικής προστασίας και οικονομική μεγέθυνση
- Κοινωνική προστασία και οικονομικός κύκλος
- Κοινωνική προστασία και οικονομική μεγέθυνση : ποια είναι η αιτιώδης σχέση ;

### Υποσυστήματα κοινωνικής προστασίας και πολιτικής

- Η πολιτική οικονομία του συστήματος συνταξιοδότησης (Δαπάνες – έσοδα, οικονομική αποτελεσματικότητα, οικονομικοί και δημογραφικοί περιορισμοί, δημοσιονομική κρίση, ανισότητες στις παροχές, επιπτώσεις στην οικονομική ανάπτυξη, εναλλακτικοί τρόποι χρηματοδότησής του, διεθνείς τάσεις μεταρρύθμισης του συστήματος)
- Η πολιτική οικονομία του συστήματος απασχόλησης (τρόπος προστασίας από την ανεργία, προώθηση της απασχόλησης, επιπτώσεις στην οικονομία και στην κοινωνία)
- Η πολιτική οικονομία της πρόνοιας (οριοθέτηση της φτώχειας, μέτρηση της φτώχειας, ο ρόλος του προνοιακού συστήματος στην οικονομική ανάπτυξη)
- Η πολιτική οικονομία του συστήματος υγείας ( αγορά και κράτος στην υγεία, δημόσιες – ιδιωτικές δαπάνες υγείας, τρόπος χρηματοδότησης της υγείας, υγεία και οικονομική μεγέθυνση, χρηματοδότηση υγείας και ανάπτυξη)

### Διδακτικές ώρες: 16

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις «ανοικτού» και «κλειστού» τύπου ή / και πολλαπλών επιλογών ή / και συμπλήρωση κειμένου-φράσης-νοήματος ή / και μελέτη περίπτωσης.

## **7. «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΣΥΛΟΥ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ (TAME)»**

Η προσπάθεια εξεύρεσης και διεκδίκησης οικονομικών πόρων που θα βοηθήσουν στην υλοποίηση ανθρωπιστικών πολιτικών και θα οδηγήσουν στην βελτίωση υποδομών και υπηρεσιών στο δύσκολο τομέα της διαχείρισης του προσφυγικού και μεταναστευτικού φαινομένου στη χώρα μας είναι πολύ σημαντική. Ειδικά στις μέρες μας που η οικονομική λιτότητα δεν αφήνει πολλά περιθώρια διάθεσης εθνικών κονδυλίων προς αυτήν την κατεύθυνση. Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων σχετικά με τους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς, τα χρηματοδοτικά προγράμματα και τις πρακτικές διεκδίκησης οικονομικών πόρων από Ευρωπαϊκά Προγράμματα και Προγράμματα Συγχρηματοδότησης (με Εθνική συμμετοχή). Στο ίδιο μάθημα, περιγράφονται με λεπτομέρεια και αναλύονται και οι Οργανισμοί / Φορείς και οι τεχνικές / διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν ώστε η ανθρωπιστική κρίση που βυσσοδομεί στην συνεχώς διογκούμενη προσφυγοποίηση και μετανάστευση να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά, σε επιχειρησιακό και στρατηγικό επίπεδο.

### **ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

- Γενικά χρηματοδοτικά εργαλεία για τη μετανάστευση, την ένταξη και τις προσφυγικές ροές.
- Σχεδιασμός πολυετούς Προγράμματος TAME
- Σύνταξη Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου Δράσεων
- Προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος – Υπογραφή Συμφώνων / Αναθεωρήσεις
- Παρακολούθηση φυσικού / οικονομικού αντικειμένου
- Έλεγχος και ολοκλήρωση δράσεων
- Σύνταξη Εκθέσεων προς τις αρμόδιες ευρωπαϊκές Αρχές (π.χ. SFC κ.ά.).

Διδακτικές ώρες: 16

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια (Δοκιμασία γνώσεων και δεξιοτήτων).

## **3<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Δημόσιο Μάνατζμεντ και Δημόσια Διοίκηση»**

### **8. «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΙΚΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΡΟΩΝ»**

Σκοπός του μαθήματος είναι να περιγράψει το μεταναστευτικό φαινόμενο, να προσδιορίσει τους παράγοντες που το διαμορφώνουν, να εξηγήσει το διεθνές πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύσσονται τα σύγχρονα μεταναστευτικά ρεύματα.

Στόχος του μαθήματος είναι η εξειδίκευση των διαστάσεων του μεταναστευτικού φαινομένου στον ελληνικό χώρο, η περιγραφή των πτυχών της μεταναστευτικής πολιτικής εκ μέρους της ελληνικής Διοίκησης και η αναφορά στο πλέγμα των φορέων που εμπλέκονται άμεσα και έμμεσα στα θέματα της μετανάστευσης.

### **ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

- ⇒ Η διαχρονική διάσταση του μεταναστευτικού φαινομένου
- ⇒ Το παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον και οι σύγχρονες μεταναστευτικές ροές
- ⇒ Η Ελλάδα ως χώρα υποδοχής μεταναστών
- ⇒ Οι οικονομικές επιπτώσεις της μετανάστευσης
- ⇒ Οι κοινωνικές και πολιτισμικές επιπτώσεις της μετανάστευσης
- ⇒ Τα ζητήματα της κοινωνικο-οικονομικής ένταξης των μεταναστών
- ⇒ Ο ρόλος του διεθνούς δικαίου και το κοινοτικό πλαίσιο
- ⇒ Η ελληνική νομοθεσία και πρακτική
- ⇒ Διεθνείς οργανισμοί και φορείς
- ⇒ Ελληνική διοίκηση, Φορείς και μετανάστευση

Διδακτικές ώρες: 23

Τρόπος αξιολόγησης: Ατομική εργασία

## 9. «ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ - ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ»

Σκοπός του μαθήματος είναι να περιγράψει τις βασικές δράσεις που αφορούν σε θέματα εφαρμογής της εργατικής Νομοθεσίας. Το έντονο φαινόμενο της αδήλωτης ή / και απλήρωτης εργασίας στην Ελλάδα, οι μονομερείς αλλαγές συμβάσεων όπως και άλλα συναφή αντιαναπτυξιακά φαινόμενα στρεβλώνουν την αγορά εργασίας, διαμορφώνουν αντιπαραγωγικό κλίμα, καλλιεργούν το αίσθημα της ανασφάλειας στους εργαζόμενους και επηρεάζουν αρνητικά το γενικότερο οικονομικό κλίμα στην Ελλάδα. Ο ρόλος του Υπουργείου Εργασίας και ειδικότερα της Επιθεώρησης Εργασίας και του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας (ΣΕΠΕ) είναι κρίσιμος στην αντιμετώπιση παρόμοιων φαινομένων. Συγκεκριμένα ανάμεσα στις δράσεις που διασφαλίζουν την τήρηση της νομιμότητας στα εργασιακά δρώμενα (σε κάθε ιδιωτικό ή δημόσιο χώρο εργασίας και εκμετάλλευσης) και θέτουν τις υγιείς βάσεις στην απασχόληση και την παραγωγικότητα, περιλαμβάνονται<sup>11</sup>:

- ✓ Η τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας για τις συνθήκες εργασίας, τα χρονικά όρια εργασίας και την αμοιβή,
  - ✓ Η διασφάλιση εφαρμογής των κάθε είδους συλλογικών συμβάσεων εργασίας,
  - ✓ Η εφαρμογή των διατάξεων της ασφαλιστικής νομοθεσίας της σχετικής με την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων, την αδήλωτη εργασία και την παράνομη απασχόληση
  - ✓ Η εξέταση των καταγγελιών και η άμεση παρέμβαση στους χώρους εργασίας.
  - ✓ Η εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην εργασία και απασχόληση
  - ✓ Η τήρηση των διατάξεων για την προστασία της μητρότητας και των διατάξεων συμφιλίωσης επαγγελματικού, οικογενειακού και προσωπικού βίου.
- Κ.ά.

Στόχος του μαθήματος είναι η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των Σπουδαστών/στριών στα παραπάνω θέματα με έμφαση στις πρακτικές εποπτείας και ελέγχου αλλά και στις δράσεις διαβούλευσης, διαμεσολάβησης και συμβουλευτικής που πρέπει να υιοθετεί ένα πλήρες και ορθολογικό σχέδιο αντιμετώπισης των παθογενειών στην αγορά εργασίας, στο ευρύτερο πλαίσιο λειτουργίας μιας σύγχρονης Δημόσιας Διοίκησης.

### ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- ⇒ Παρακολούθηση και έλεγχος εργατικής νομοθεσίας
- ⇒ Εργασιακές συμβάσεις
- ⇒ Εργασιακά δικαιώματα
- ⇒ Αδήλωτη εργασία
- ⇒ Εργασία ανηλίκων
- ⇒ Δείκτες διαμόρφωσης αγοράς
- ⇒ Συμβουλευτική προς εργοδότες
- ⇒ Διαμεσολάβηση μεταξύ εργοδοσίας και εργαζομένων
- ⇒ Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις

Διδακτικές ώρες: 16

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια (Δοκιμασία γνώσεων και δεξιοτήτων).

---

<sup>11</sup> <http://www.opengov.gr/minlab/?p=1891> (προσπέλαση 10/02/2016).

## **10. «ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗ ΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ – ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ»**

Σκοπός του μαθήματος είναι να περιγράψει τις βασικές δράσεις που αφορούν την εφαρμογή των κανόνων αλλά και της προβλεπόμενης Νομοθεσίας σε θέματα Ασφάλειας και Υγιεινής στους εργασιακούς χώρους. Στο σύγχρονο πολύπλοκο και εντατικό περιβάλλον απασχόλησης και εργασίας, αποτελεί απαίτηση η εφαρμογή των αρχών της Ασφάλειας και Υγιεινής σε όλες τις παραγωγικές δραστηριότητες. Έτσι, ένα ολόκληρο θεσμικό πλέγμα, όπως οι συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, οι Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι Εθνικές κανονιστικές διατάξεις υποχρεώνουν τους εργοδότες και τους εργαζομένους να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα ασφάλειας και υγιεινής ώστε να προληφθούν τα εργατικά ατυχήματα, οι επαγγελματικές ασθένειες, να προστατευθεί η υγεία του ανθρώπινου δυναμικού, και να αποφευχθεί τόσο η δημιουργία επικίνδυνων καταστάσεων, όσο και η ρύπανση του φυσικού περιβάλλοντος.

Προς αυτήν την κατεύθυνση, αναπτύσσονται έλεγχοι για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων και έχουν ως βασικό στόχο τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών καθώς και την ανάπτυξη κουλτούρας πρόληψης.

Στόχος του μαθήματος είναι η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των Σπουδαστών/στριών στα παραπάνω θέματα με έμφαση στις πρακτικές εποπτείας και ελέγχου αλλά και στις δράσεις διαβούλευσης, διαμεσολάβησης και συμβουλευτικής που πρέπει να υιοθετεί ένα πλήρες και ορθολογικό σχέδιο αντιμετώπισης των ελλειμμάτων στα μέτρα Ασφάλειας και Υγιεινής στους χώρους εργασίας, στο ευρύτερο πλαίσιο λειτουργίας μιας σύγχρονης Δημόσιας Διοίκησης.

### **II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

- ⇒ Βασικές Αρχές Ασφάλειας και Υγιεινής στην Εργασία
- ⇒ Διαχείριση καταγγελιών
- ⇒ Έλεγχος στους χώρους εργασίας
- ⇒ Ενημέρωση και Συμβουλευτική στους εργοδότες και εργαζομένους
- ⇒ Διαμεσολάβηση μεταξύ εργοδοσίας και εργαζομένων
- ⇒ Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις.

Διδακτικές ώρες: 16

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια (Δοκιμασία γνώσεων και δεξιοτήτων).

### **4<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και ΤΠΕ»**

## **11. «ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ»**

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η σφαιρική προσέγγιση των εξειδικευμένων Πληροφοριακών Συστημάτων στους Οργανισμούς Κοινωνικής Πολιτικής.

Οι ενότητες που θα καλυφθούν θα αφορούν α) Εισαγωγή στα Συστήματα Πληροφορικής Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής β) Εφαρμογές Πληροφορικής της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων γ) Επιχειρησιακά Σχέδια για δράσεις πληροφορικής δ) Αριθμό Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ) ε) Εθνικά Μητρώα Ασφαλισμένων Εργοδοτών και Συνταξιούχων (ΕΜΑΕΣ) στ) Τα Πληροφοριακά Συστήματα ΕΟΠΥΥ κ.λπ. ζ) Άτομα με ειδικές ανάγκες και η τεχνολογία της Πληροφορικής η) Εκπαίδευση ατόμων με ειδικές ανάγκες με χρήση Η/Υ θ) Εκπαίδευση από απόσταση ι) Ηλεκτρονικό Εμπόριο στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Πολιτικής κ) Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: Νομικά και Κανονιστικά θέματα στην ΕΕ

Διδακτικές ώρες: 22

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια (Δοκιμασία γνώσεων και δεξιοτήτων).

**1<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Διακυβέρνηση και Θεσμοί»**

**1. Δίκαιο Διεθνών Επιχειρηματικών και Εμπορικών Συναλλαγών**

Στο πλαίσιο του εν λόγω μαθήματος οι σπουδαστές/στριες εξοικειώνονται με την ορολογία τόσο του εμπορικού δικαίου όσο και του δικαίου της πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, τα οποία καλύπτουν νομικά, εν μέρει, το πεδίο των διεθνών επιχειρηματικών και εμπορικών συναλλαγών. Με τον τρόπο αυτό οι σπουδαστές/στριες θα είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται και να διαχειρίζονται νομικά ζητήματα, που αφορούν στο εν λόγω πεδίο, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Οι επιμέρους ενότητες που διδάσκονται αφορούν σε ειδικά θέματα των προαναφερόμενων κλάδων του δικαίου, στο νομικό πλαίσιο εγκατάστασης αλλοδαπών εταιρειών στην Ελλάδα καθώς και στην επίλυση διεθνών εμπορικών διαφορών.

Διδακτικές ώρες: 26

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση σε μελέτη περίπτωση

**2. Νομική Προστασία Ξένων Επενδύσεων: διάλεξη**

Σκοπός της εν λόγω διάλεξης είναι να παρουσιάσει στους σπουδαστές/στριες του Τμήματος Εμπορικών – Οικονομικών Υποθέσεων ορισμένα ειδικά θέματα που σχετίζονται με τις ξένες επενδύσεις και κυρίως την επίλυση των ανακυπτουσών διαφορών.

Διδακτικές Ώρες: 7

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Ερωτηματολόγιο & συμμετοχή στην τάξη]

**2<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Οικονομία και Ανάπτυξη»**

**3. Διεθνής πολιτική οικονομία και οικονομική διπλωματία της Ελλάδας**

Σκοπός του μαθήματος είναι να προετοιμάσει τους σπουδαστές/στριες, ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν με αμεσότητα και αποτελεσματικότητα, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, τα σύγχρονα ζητήματα της διεθνούς πολιτικής οικονομίας και να εκπροσωπούν τα συμφέροντα της ελληνικής οικονομικής διπλωματίας στο διεθνές περιβάλλον.

Ειδικότερα, το εν λόγω μάθημα περιλαμβάνει μία εισαγωγική ενότητα σχετικά με την έννοια και τις δομές στο πλαίσιο της διεθνούς πολιτικής οικονομίας ενώ, εμπλουτίζεται μέσα από μία διακριτή ενότητα ανασκόπησης της ελληνικής οικονομικής διπλωματίας στον χρόνο και τον χώρο. Τέλος, το μάθημα συμπληρώνεται με μία κριτική ματιά της ελληνικής επιχειρηματικής δραστηριότητας στο εξωτερικό, τόσο από την πλευρά των εξαγωγών όσο και των επενδύσεων.

Διδακτικές ώρες: 32

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις «ανοικτού» και «κλειστού» τύπου ή / και πολλαπλών επιλογών ή / και συμπλήρωση κειμένου-φράσης-νοήματος ή / και μελέτη περίπτωσης.

**4. Ευρωπαϊκή Ένωση: Εσωτερική Αγορά – Συνοδευτικές Πολιτικές και Κοινή Εμπορική Πολιτική**

Σκοπός του μαθήματος είναι η ανάπτυξη σύγχρονης προβληματικής σχετικά με την συνεχή εξέλιξη της εσωτερικής αγοράς και της αξιοποίησης της δυναμικής της. Επιπλέον, το εν λόγω μάθημα αποσκοπεί στην κατάρτιση των στελεχών ΟΕΥ γύρω από τον άξονα των οικονομικών πολιτικών της Ε.Ε. με ιδιαίτερη έμφαση να δίνεται στις εξωτερικές οικονομικές σχέσεις και στην κοινή εμπορική πολιτική.

Διδακτικές ώρες: 30

Τρόπος αξιολόγησης: Ατομική ή Ομαδική Εργασία

## **5. Διεθνές Εμπορικό και Χρηματοοικονομικό Σύστημα**

Το μάθημα αποσκοπεί στην παροχή στους σπουδαστές/στριες του επαρκέστερου δυνατόν σχετικού υποβάθρου ώστε να είναι σε θέση, όχι μόνο να κατανοούν τα διαλαμβανόμενα στο διεθνές εμπορικό και χρηματοοικονομικό σύστημα αλλά, να επεξεργάζονται τις διαμορφούμενες τάσεις και να προβλέπουν την κατεύθυνση των εξελίξεων, ώστε να είναι σε θέση να σχεδιάζουν κατάλληλα. Τούτο επιδιώκεται μέσα από διδακτικές ενότητες σχετικές με τα μέσα του παγκόσμιου εμπορίου, τη δομή του διεθνούς νομισματικού συστήματος και κυρίως του τρόπου λειτουργίας των εγχώριων και διεθνών αγορών χρήματος και κεφαλαίου.

Διδακτικές ώρες: 30

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις «ανοικτού» και «κλειστού» τύπου ή / και πολλαπλών επιλογών ή / και συμπλήρωση κειμένου-φράσης-νοήματος ή / και μελέτη περίπτωσης.

## **6. Προσέλκυση και Αξιολόγηση Επενδυτικών Σχεδίων**

Με το μάθημα αυτό επιδιώκεται η κατάλληλη προετοιμασία των σπουδαστών/στριών ώστε να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στο πεδίο της προσέλκυσης αλλοδαπών επενδύσεων στην Ελλάδα, αλλά και της προώθησης της επιχειρηματικής συνεργασίας μεταξύ ελληνικών και ξένων επιχειρήσεων τόσο εντός όσο και εκτός συνόρων.

Διδακτικές ώρες: 22

Τρόπος αξιολόγησης: Ομαδική εργασία

## **7. Θέματα Αναπτυξιακής Συνεργασίας**

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατάλληλη προετοιμασία των σπουδαστών/στριών για την επιτυχή ανταπόκρισή τους στον χειρισμό θεμάτων αναπτυξιακής βοήθειας, μέσα από την απόκτηση γνώσεων σχετικά με την ιστορία της, τα είδη βοήθειας, τα κίνητρα και το βαθμό αποτελεσματικότητας της κρατικής αναπτυξιακής βοήθειας που παρέχουν τα κράτη-μέλη του ΟΟΣΑ σε φτωχότερες χώρες. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διμερή ελληνική κρατική αναπτυξιακή βοήθεια και στις προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει.

Διδακτικές ώρες: 17

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Συμμετοχή στην τάξη]

## **8. Ενεργειακή Διπλωματία**

Το μάθημα αποσκοπεί καταρχάς στην ανάδειξη της σημαντικότητας του ρόλου της ενεργειακής διπλωματίας και της διπλωματίας για το κλίμα τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο, όσο και σε επίπεδο Ε.Ε.. Οι εταιρικές σχέσεις, ο διάλογος στον τομέα της ενέργειας, οι στόχοι για το κλίμα, η προαγωγή ασφαλών και βιώσιμων τεχνολογιών, οι επιχειρηματικές ευκαιρίες για εταιρείες της Ε.Ε., στο πλαίσιο των αγορών βιώσιμης ενέργειας, αποτελούν επιμέρους θεματικές οι οποίες καλύπτονται από το εν λόγω μάθημα.

Διδακτικές ώρες: 20

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Γραπτή εξέταση σε μελέτη περίπτωσης]

### 3<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Δημόσιο Μάνατζμεντ και Δημόσια Διοίκηση»

#### **9. Αρχές Διεθνούς Μάρκετινγκ – Εξαγωγικό Μάρκετινγκ Ελληνικών Προϊόντων**

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση από τους σπουδαστές/στρίες του Τμήματος, των Αρχών του Διεθνούς και Εξαγωγικού Μάρκετινγκ, ώστε να είναι σε θέση να ενισχύουν τις πρωτοβουλίες και δράσεις των ελληνικών εξαγωγικών επιχειρήσεων και τη συνεργασία με τους φορείς που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της προώθησης των ελληνικών προϊόντων, υπηρεσιών και εξαγωγών εν γένει.

Διδακτικές ώρες: 24

Τρόπος αξιολόγησης: Ατομική εργασία σχεδιασμού και παρουσίασης «σχεδίου προώθησης προϊόντος/υπηρεσίας»

#### **10. Εφαρμοσμένες Δημόσιες Σχέσεις**

Σκοπός του μαθήματος είναι η άσκηση της ικανότητας της διαπραγμάτευσης. Μέσα από την παρουσίαση των βασικών βημάτων χάραξης στρατηγικής και χρήσης συγκεκριμένων τεχνικών σε κάθε διαπραγμάτευση, οι σπουδαστές/στρίες εξασκούνται στο ζητούμενο, που είναι η επιτυχής υποστήριξη των θέσεων τους και η αποδοχή τους από τρίτα μέρη.

Διδακτικές ώρες: 17

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Ασκήσεις προσομοίωσης & παρουσίαση σε ομάδες]

### 4<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και ΤΠΕ»

#### **11. Συνεργατικά Εργαλεία ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση: εργαστήριο**

Στο πλαίσιο αυτού του εργαστηρίου, οι σπουδαστές/στρίες θα εξοικειωθούν με τη φιλοσοφία του Σημαιολογικού Ιστού και του Συνεργατικού Διαδικτύου που εισάγει το Web 2.0. Θα λάβουν απαραίτητες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις σχετικά με τις νέες τεχνολογίες και τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα διοίκησης και οργάνωσης. Θα γίνει επίσης παρουσίαση των διαθέσιμων εφαρμογών που μπορούν να αξιοποιηθούν στο νέο επικοινωνιακό και τεχνολογικό περιβάλλον. Ζητήματα με τα οποία θα ασχοληθούν είναι α) Δίκτυα Γνώσης, Κοινωνικά Δίκτυα β) Συνεργατικές Εφαρμογές γ) Online χώροι εργασίας, διαμοιρασμός και από κοινού διαμόρφωση εγγράφων δ) Συνεργατική δημιουργία περιεχομένου ε) Χρονοπρογραμματισμός και σύγχρονη επικοινωνία στ) Διεξαγωγή και ανάλυση δημοσκοπήσεων με online εργαλεία

Προαπαιτούμενα: Πριν την υλοποίηση του συγκεκριμένου εργαστηρίου οι σπουδαστές/στρίες θα έχουν διδαχθεί το μάθημα «Σύνταξη, Έκδοση και Διαχείριση Δημοσίων Εγγράφων»

Διδακτικές ώρες: 23

Τρόπος αξιολόγησης: Ομαδική εργασία και παρουσίαση αυτής (η παρουσίαση θα είναι το 20% του τελικού βαθμού)

**1<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Διακυβέρνηση και Θεσμοί»**

**1. Οικονομική, Θεσμική & Πολιτική συγκρότηση της Ε.Ε.**

Ο σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών τόσο με τις βασικές έννοιες του κοινοτικού δικαίου, όσο και με τη θεσμική συγκρότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ακόμα ειδικότερα της ΟΝΕ, τις διαδικασίες λήψης των αποφάσεων και τους παράγοντες που μετέχουν στη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών πολιτικών (Πολίτης- Κράτος- Ευρωπαϊκή Ένωση). Στο πλαίσιο του μαθήματος θα πραγματοποιηθεί εκπαιδευτική επίσκεψη στην Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Αθήνα.

Διδακτικές ώρες: 30

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ανοιχτές ερωτήσεις

**2. Διεθνείς και Ευρωπαϊκοί Θεσμοί**

Η ύπαρξη κρατών προϋποθέτει την οργάνωση της διεθνούς κοινωνίας. Ενεργό ρόλο σε αυτή διαδραματίζουν οι διεθνείς και ευρωπαϊκοί θεσμοί. Στο πλαίσιο του εν λόγω μαθήματος παρουσιάζονται οι σημαντικότεροι εξ αυτών, ενώ περαιτέρω επιχειρείται η κριτική προσέγγισή τους αναφορικά με το ρόλο που διαδραματίζει ο καθένας στο διεθνές γίγνεσθαι. Αναλυτικότερα, θα παρουσιαστούν το Συμβούλιο της Ευρώπης, ο ΟΗΕ, το ΝΑΤΟ κ.ά.

Διδακτικές ώρες: 26

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ανοιχτές ερωτήσεις

**3. Διεθνείς, ευρωπαϊκοί και εθνικοί ΜΚΟ**

Στο συγκεκριμένο μάθημα θα αναλυθούν, ο ορισμός και τα χαρακτηριστικά των μη κυβερνητικών και μη κερδοσκοπικών οργανισμών, ο ρόλος τους, η οργάνωση και η χρηματοδότηση τους. Επίσης, θα δοθεί έμφαση στο συμβουλευτικό ρόλο των ΜΚΟ ως τρίτος φορέας παροχής υπηρεσιών, ο τρόπος οργάνωσής τους και παρουσίαση βασικών ΜΚΟ εθνικής, ευρωπαϊκής και διεθνούς εμβέλειας.

Διδακτικές ώρες: 17

Τρόπος αξιολόγησης: Ομαδική εργασία

**4. Σύγχρονη ελληνική Εξωτερική πολιτική**

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτηθούν από τους σπουδαστές/στριες οι γνώσεις εκείνες σε ζητήματα εξωτερικής πολιτικής, ώστε να είναι σε θέση να κατανοούν και να εκφράζουν σχετικές, κατά περίπτωση, θέσεις της Ελλάδας. Μέσα από το μάθημα θα μελετηθούν τα σημαντικότερα ζητήματα της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί μετά το 1974, μέσα στο περιβάλλον λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.). Έμφαση θα δοθεί, σε ποια έκταση, η συμμετοχή της χώρας στην Ε.Ε. έχει επηρεάσει την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας και αντίστροφα, σε ποιο βαθμό οι ελληνικές θέσεις συμβάλλουν στην προώθηση της εξωτερικής πολιτικής της Ε.Ε.

Διδακτικές ώρες: 26

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση με ανοιχτές ερωτήσεις



## **5. Προσομοίωση του ρόλου των εθνικών διοικήσεων στο πλαίσιο των κοινοτικών διαβουλεύσεων, διαπραγματεύσεων και επιτροπολογίας**

Σκοπός του εργαστηρίου αποτελεί η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με τα θέματα εκπροσώπησης των εθνικών διοικήσεων στις διαδικασίες διαμόρφωσης πολιτικών και λήψης αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσω της προσομοίωσης των διαδικασιών διαβούλευσης, διαπραγμάτευσης και λήψης αποφάσεων, κατά την οποία οι σπουδαστές/στριες συμμετέχουν ενεργά υιοθετώντας συγκεκριμένους ρόλους.

Διδακτικές ώρες: 14

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Συμμετοχή στην τάξη]

## **2<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Οικονομία και Ανάπτυξη»**

### **6. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις**

Σκοπός του μαθήματος είναι να αναλύσει τα σημαντικότερα ζητήματα των διεθνών οικονομικών σχέσεων με στόχο τα μελλοντικά στελέχη της διοίκησης να αναγνωρίζουν τον τρόπο λειτουργίας του διεθνούς χρηματοοικονομικού συστήματος. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα αναλυθούν και συζητηθούν θέματα όπως η οικονομική παγκοσμιοποίηση και οι διεθνείς εμπορικές και νομισματικές σχέσεις καθώς και η ευρωπαϊκή οικονομική ολοκλήρωση και το ευρωπαϊκό νομισματικό σύστημα.

Διδακτικές ώρες: 26

Τρόπος αξιολόγησης: Ατομική ή ομαδική εργασία

## **3<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Δημόσιο Μάνατζμεντ και Δημόσια Διοίκηση»**

### **7. Καλή νομοθέτηση**

Σκοπός του μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με την έννοια, τις αρχές, τα εργαλεία, καθώς και τις δυνατότητες και προϋποθέσεις εφαρμογής της καλής νομοθέτησης στην ελληνική δημόσια διοίκηση. Επιδιώκεται, επίσης, οι σπουδαστές/στριες, αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες και τα οφέλη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, να καταστούν ικανοί να εφαρμόζουν τις μεθοδολογίες απλούστευσης των διαδικασιών και μείωσης των διοικητικών επιβαρύνσεων.

Διδακτικές ώρες: 32

Τρόπος αξιολόγησης: Ατομική ή ομαδική εργασία μελέτης περίπτωσης

### **8. Εφαρμοσμένες Δημόσιες Σχέσεις**

Σκοπός του μαθήματος είναι η άσκηση της ικανότητας της διαπραγμάτευσης. Μέσα από την παρουσίαση των βασικών βημάτων χάραξης στρατηγικής και χρήσης συγκεκριμένων τεχνικών σε κάθε διαπραγμάτευση, οι σπουδαστές/στριες εξασκούνται στο ζητούμενο, που είναι η επιτυχής υποστήριξη των θέσεων τους και η αποδοχή τους από τρίτα μέρη.

Διδακτικές ώρες: 17

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Ασκήσεις προσομοίωσης & παρουσίαση σε ομάδες – Συμμετοχή στην τάξη]

### **9. Ενδο – διοργανωσιακός συντονισμός: Εργαστήριο**

Σκοπός του εν λόγω εργαστηρίου είναι να αναπτύξουν οι σπουδαστές/στριες του Τμήματος τις κατάλληλες εκείνες δεξιότητες συλλογής, αξιολόγησης, αξιοποίησης και παρουσίασης πληροφοριών, εργασιών και προγραμμάτων για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Τα ανωτέρω επιδιώκονται, μέσα από την χρήση και αξιοποίηση πρακτικών παραδειγμάτων.

Διδακτικές ώρες: 21

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Συμμετοχή στην τάξη]

#### 4<sup>ο</sup> Μεγαθεματικό Πεδίο: «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και ΤΠΕ»

##### **10. Συνεργατικά Εργαλεία ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση**

Στο πλαίσιο αυτού του εργαστηρίου, οι σπουδαστές/στριες θα εξοικειωθούν με τη φιλοσοφία του Σημασιολογικού Ιστού και του Συνεργατικού Διαδικτύου που εισάγει το Web 2.0. Θα λάβουν απαραίτητες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις σχετικά με τις νέες τεχνολογίες και τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα διοίκησης και οργάνωσης. Θα γίνει επίσης παρουσίαση των διαθέσιμων εφαρμογών που μπορούν να αξιοποιηθούν στο νέο επικοινωνιακό και τεχνολογικό περιβάλλον. Ζητήματα με τα οποία θα ασχοληθούν είναι α) Δίκτυα Γνώσης, Κοινωνικά Δίκτυα β) Συνεργατικές Εφαρμογές γ) Online χώροι εργασίας, διαμοιρασμός και από κοινού διαμόρφωση εγγράφων δ) Συνεργατική δημιουργία περιεχομένου ε) Χρονοπρογραμματισμός και σύγχρονη επικοινωνία στ) Διεξαγωγή και ανάλυση δημοσκοπήσεων με online εργαλεία

Προαπαιτούμενα: Πριν την υλοποίηση του συγκεκριμένου εργαστηρίου οι σπουδαστές/στριες θα έχουν διδαχθεί το μάθημα «Σύνταξη, Έκδοση και Διαχείριση Δημοσίων Εγγράφων»

Διδακτικές ώρες: 23

Τρόπος αξιολόγησης: Ομαδική εργασία και παρουσίαση αυτής (η παρουσίαση θα είναι το 20% του τελικού βαθμού)

##### **11. Αξιοποίηση Δικτύων Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με τα σημαντικότερα δίκτυα της Ευρωπαϊκής ένωσης, τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο. Θα παρουσιαστούν διάφορες μορφές δικτύων διαλειτουργικότητας, όπως το IMI, (Internal Market Information System), το SOLVIT, αρμόδιο για την επίλυση ζητημάτων σχετικών με την παραβίαση του ενωσιακού δικαίου, το πρόγραμμα EU pilot το οποίο είναι ευέλικτο πληροφοριακό σύστημα επίλυσης προβλημάτων κακής εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου με τη συνδρομή της Επιτροπής και άλλα παρόμοια.

Διδακτικές ώρες: 14

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Ομαδική εργασία]

## **γ) Μαθήματα Ξένων Γλωσσών**

### **ΚΟΙΝΗ ΦΑΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ**

Η άρτια γνώση των ξένων γλωσσών αποτελεί σημαντικότερη προϋπόθεση για την αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης στον σημερινό απαιτητικό της ρόλο. Η κατάργηση των συνόρων ανάμεσα στα ευρωπαϊκά κράτη και η αυξανόμενη κινητικότητα μεταξύ των ευρωπαίων εργαζομένων δημιούργησαν νέες δυνατότητες αλλά και υποχρεώσεις των στελεχών του ανθρώπινου δυναμικού του Δημόσιου Τομέα για συνεργασία με τους ομολόγους τους σε τέτοιο βαθμό ώστε η ανάγκη για βελτίωση και επέκταση των δεξιοτήτων στις ξένες γλώσσες να κρίνεται όλο και περισσότερο αναγκαία.

Η ΕΣΔΔΑ έχει αναγνωρίσει την ανάγκη αυτής της γνώσης και για τον λόγο αυτόν οι ξένες γλώσσες σχεδιάζονται με βάση τις αρχές που προτείνει το Συμβούλιο της Ευρώπης, στο Ενιαίο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για την Εκμάθηση των Γλωσσών. Για το λόγο αυτό, το επίπεδο, για τη μεν την αγγλική γλώσσα είναι προχωρημένη γνώση της γλώσσας (επίπεδο Γ2), για τη δεύτερη ξένη γλώσσα είναι ανάλογο του επιπέδου κατάταξης των σπουδαστών/στριών μετά από αίτησή τους κατά την εισαγωγή τους στην ΕΣΔΔΑ. Επιπλέον, λαμβάνονται υπόψη και οι ειδικές απαιτήσεις του χώρου της Δημόσιας Διοίκησης. Κατ' αυτόν τον τρόπο τα μαθήματα λειτουργούν προς την κατεύθυνση ενός ευέλικτου συστήματος γνώσεων και δεξιοτήτων με στόχο την οργανική ένταξη και συμβολή τους στο συνολικό Πρόγραμμα Σπουδών της ΕΣΔΔΑ.

Τα μαθήματα Ξένων Γλωσσών λειτουργούν κατά τη διάρκεια της Κοινής και της Ειδικής Φάσης Σπουδών και η παρακολούθησή του είναι υποχρεωτική για όλα τα τμήματα εξειδίκευσης. Τα μαθήματα περιλαμβάνουν υποχρεωτικά δύο ξένες γλώσσες, την αγγλική και τη γαλλική ή γερμανική ή ιταλική ή ισπανική. Όσον αφορά στα τμήματα Στελεχών Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων και Διεθνών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, η βαθμολογία και των δύο γλωσσών συμπεριλαμβάνεται στον τελικό βαθμό αποφοίτησης.

Στα Τμήματα Γενικής Διοίκησης, Αναπτυξιακών-Περιφερειακών Πολιτικών και Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας η βαθμολογία της δεύτερης γλώσσας δεν λαμβάνεται υπόψη στη συνολική βαθμολογία, συμπεριλαμβάνεται ωστόσο στον ατομικό φάκελο των σπουδαστών/στριών, όπου αναφέρεται το επίπεδο γλωσσομάθειας. Να σημειωθεί ότι η βεβαίωση στον ατομικό φάκελο των σπουδαστών/στριών δεν αποτελεί βεβαίωση πιστοποίησης του επιπέδου το οποίο ολοκλήρωσαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Η συγκρότηση των τμημάτων της δεύτερης γλώσσας, η οποία έχει επιλεγεί από τους σπουδαστές/στρίες, γίνεται με απόφαση του Διευθυντή της ΕΣΔΔΑ και εφόσον συμπληρώνεται ικανός αριθμός σπουδαστών/στριών κατά τμήμα.

Η στρατηγική που ακολουθείται στα μαθήματα Ξένων Γλωσσών είναι η παροχή σχεδιασμένων μαθησιακών δραστηριοτήτων, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στο χειρισμό ειδικών θεμάτων και ορολογίας, καθώς και στην εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με θεσμικούς μηχανισμούς που σχετίζονται με τους αντίστοιχους τομείς αρμοδιότητας των δημοσίων λειτουργών. Η έμφαση στη διδασκαλία της ξένης γλώσσας δίνεται σε αυτό που έχει ονομαστεί Γλώσσα για Ειδικούς Σκοπούς. Είναι ωστόσο φυσικό, η διδασκαλία της Γλώσσας για Ειδικούς Σκοπούς να προϋποθέτει τη γνώση των γενικών στοιχείων της γλώσσας.

Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότερης λειτουργίας των μαθημάτων Ξένων Γλωσσών, λαμβάνονται υπόψη ως κριτήρια, η προηγούμενη εμπειρία στην κάθε γλώσσα, ο ενδεδειγμένος αριθμός σπουδαστών/στριών ανά τμήμα, η ποιότητα της διδασκαλίας και η ειδική θεματολογία ώστε να εξασφαλίζονται υποδειγματικά πρότυπα και να προκαλείται παραγωγικός διάλογος.

Ενδεικτικά, αναφέρονται οι δεξιότητες μέσω των οποίων επιδιώκεται η περαιτέρω ανάπτυξη της ξενόγλωσσης επικοινωνίας των εκπαιδευομένων.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	ΣΤΟΧΟΙ
<b>ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Να κατανοούν οι σπουδαστές/στριες μακροσκελείς και περίπλοκους μονολόγους, εισηγήσεις, ομιλίες κ.λπ.</li> <li>- Να διακρίνουν την έκφραση αντικειμενικών ή προσωπικών απόψεων.</li> <li>- Να κατανοούν συνομιλίες, δημόσιες συζητήσεις, τηλεοπτικές εκπομπές κ.ά. που αφορούν στη λειτουργία των θεσμικών οργάνων ή απόψεις για κοινωνικά ζητήματα.</li> <li>- Να μπορούν να κρατούν σημειώσεις σε σχέση με αριθμητικά ή στατιστικά δεδομένα κατά τη διάρκεια μιας επαγγελματικής συνομιλίας.</li> </ul>
<b>ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Να κατανοούν και να αντλούν πληροφορίες από εκτεταμένα και περίπλοκα γραπτά κείμενα, όπως άρθρα, εφημερίδες, επιστημονικά περιοδικά γενικού και ειδικού πολιτικού και κοινωνικού περιεχομένου.</li> <li>- Να κατανοούν κείμενα σχετικά με τους θεσμούς και τις λειτουργίες της Ε.Ε.</li> <li>- Σε ένα αυθεντικό δημοσίευμα να μπορούν να κατανοήσουν το κεντρικό νόημα, τον σκοπό για τον οποίο γράφτηκε, το ύφος, τη στάση και τις απόψεις του συγγραφέα.</li> </ul>
<b>ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Να μπορούν οι σπουδαστές/στριες να ρωτούν, να περιγράφουν και να διατυπώνουν την άποψή τους με επιχειρήματα, καθώς και να κάνουν προτάσεις για θέματα που αφορούν στη Δημόσια Διοίκηση.</li> </ul>
<b>ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Να μεταφέρουν σε ξενόγλωσσο συνομιλητή τους πληροφορίες από μια εκτεταμένη εκπομπή που παρακολούθησαν ή γραπτό κείμενο που διάβασαν στην ελληνική γλώσσα.</li> </ul>
<b>ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Να συντάσσουν οι σπουδαστές/στριες αναφορά με βάση στοιχεία και πληροφορίες από γραπτές και προφορικές πηγές.</li> <li>- Να συντάσσουν επιστολές, ηλεκτρονικά μηνύματα επαγγελματικού χαρακτήρα.</li> <li>- Η έμφαση στη διδασκαλία της ξένης γλώσσας δίνεται σε αυτό που έχει ονομαστεί Γλώσσα για Ειδικούς Σκοπούς. Είναι ωστόσο φυσικό, η διδασκαλία της Γλώσσας για Ειδικούς Σκοπούς να προϋποθέτει τη γνώση των γενικών στοιχείων της γλώσσας. Να συντάσσουν την περίληψη ενός κειμένου, άρθρου, αναφοράς, έκθεσης κ.λπ.</li> <li>- Να κρατούν σημειώσεις για τις αιτίες, τα αποτελέσματα και τις πιθανές λύσεις με βάση γραπτό ή προφορικό κείμενο.</li> </ul>
<b>ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Να καταγράφουν οι σπουδαστές/στριες από στατιστικούς πίνακες και διαγράμματα στην ελληνική γλώσσα στοιχεία και πληροφορίες ως ενιαίο κείμενο στην ξένη γλώσσα.</li> </ul>

Πίνακας 14

Τρόπος αξιολόγησης:

Η αξιολόγηση των Ξένων Γλωσσών της Κοινής Φάσης Σπουδών τόσο για την Αγγλική όσο και για τη Γαλλική, Γερμανική, Ισπανική και Ιταλική γίνεται με δομημένη γραπτή εξέταση, η οποία περιλαμβάνει ασκήσεις κατανόησης γραπτού λόγου, μετάφρασης και ασκήσεις λεξιλογίου, ορολογίας και γραμματικών φαινομένων με βάση τη θεματολογία που έχει διδαχθεί. Επιπροσθέτως, προσμετράται η συμμετοχή στην τάξη κατά 25% του τελικού βαθμού.

## **ΕΙΔΙΚΗ ΦΑΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ**

Οι σπουδαστές/στριες κατά τη διάρκεια της Ειδικής Φάσης Σπουδών παρακολουθούν εξειδικευμένα μαθήματα Ανάπτυξης Γλωσσικών & Επικοινωνιακών Δεξιοτήτων για ειδικούς σκοπούς, προσαρμοσμένα στις ειδικότερες απαιτήσεις της μελλοντικού τους τοποθέτησης. Τα μαθήματα αφορούν τις γλώσσες: **αγγλικά ή γαλλικά ή γερμανικά ή ιταλικά ή ισπανικά.** Η Ειδική Φάση Σπουδών περιλαμβάνει τόσο θεωρητική όσο και εφαρμοσμένη εκπαίδευση, η οποία έχει στόχο την καλλιέργεια και ενίσχυση των γλωσσικών γνώσεων και δεξιοτήτων των μελλοντικών στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης, ώστε να αντεπεξέρχονται με αποτελεσματικότητα και δυναμισμό στα καθημερινά τους καθήκοντα. Σκοπός των μαθημάτων είναι η κάλυψη ειδικών γλωσσικών δεξιοτήτων επαγγελματικού τύπου σε θέματα που άπτονται των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος τους.

Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση του πνεύματος της άμιλλας και της συνεργασίας, καθώς και της διαχείρισης και εξυπηρέτησης των πολιτών λόγω της πολυπλοκότητας των απαιτήσεων που καλούνται να διαχειριστούν. Κάτι τέτοιο γίνεται μέσω ομαδικών δραστηριοτήτων, όπως είναι οι τεχνικές διαπραγματεύσεων, η επίλυση συγκρούσεων και θέματα που άπτονται του επαγγελματικού πεδίου των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης ανάλογα με το Τμήμα Εξειδίκευσής τους. Οι επικοινωνιακές, αλλά και κοινωνικές δεξιότητες είναι βασικά στοιχεία για τον ρόλο που καλούνται να παίξουν στον επαγγελματικό τους χώρο, κάτι για το οποίο δίνεται ιδιαίτερη σημασία καθώς είναι απαραίτητη η συνεργασία με τους πολίτες. Οι τηλεφωνικές συνδιαλέξεις και η παρακολούθηση συνεδρίων και προγραμμάτων με ομολόγους τους στο εξωτερικό είναι μερικά από τα διαφορετικά γλωσσικά πλαίσια, στα οποία πρέπει να κινείται το στέλεχος της Δημόσιας Διοίκησης και τα οποία απαιτούν γλωσσική εγρήγορση, επάρκεια και ευελιξία.

Τα μαθήματα είναι εναρμονισμένα με τις θεματικές ενότητες μελέτης του κάθε τμήματος εξειδίκευσης και τη νέα δομή και αρχιτεκτονική της δημόσιας διοίκησης. Η υλοποίηση δημοσίων πολιτικών, η διαχείριση ανθρώπινων και οικονομικών πόρων, αλλά και η διαχείριση εθνικών και κοινοτικών προγραμμάτων, καθώς και οι δημόσιες σχέσεις είναι μερικοί από τους άξονες τα θέματα των οποίων χρησιμοποιούν οι διδάσκοντες στην ξένη γλώσσα και στοχεύουν σε ένα διττό ρόλο:

### **1. στην καλλιέργεια δεξιοτήτων γραπτής επικοινωνίας:**

- με μεταφραστική άσκηση (ευθεία και αντίστροφη) κειμένων από πρωτότυπες πηγές και δραστηριότητες διαμεσολάβησης
- με την ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων προφορικής και γραπτής επικοινωνίας επαγγελματικού τύπου, όπως σύνταξη αίτησης, ανακοίνωσης, περίληψης, αναφοράς, πρακτικών, ενημερωτικών δελτίων
- με την εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με βασικές έννοιες και όρους του χώρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των ευρωπαϊκών θεσμών, των δημοσίων σχέσεων, του δικαίου και τους σύγχρονους τρόπους διοίκησης.

### **2. στην καλλιέργεια δεξιοτήτων προφορικής επικοινωνίας:**

- με διαδραστικές ασκήσεις μέσα σε μικρές ή μεγαλύτερες ομάδες με στόχο την ανάπτυξη της έκφρασης και της διαμεσολάβησης
- με προσομοίωση συνεντεύξεων με στόχο τη μορφοποίηση κοινωνικών δεξιοτήτων
- με ασκήσεις προσομοίωσης στις τεχνικές διαπραγματεύσεων με στόχο την ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων
- με παρουσιάσεις ειδικών θεμάτων με στόχο τη διαχείριση της πληροφορίας
- με προσομοίωση παρουσίασης του καθημερινού προγράμματος εργασίας του στελέχους της Γενικής Διοίκησης.

Αξιοποιείται η ξενόγλωσση βιβλιογραφία που χρησιμοποιείται για το σύνολο των μαθημάτων του κάθε Τμήματος Εξειδίκευσης. Η βασική ορολογία για κάθε θεματικό πεδίο αποδελτιώνεται από τον Τύπο, τους διεθνείς διαδικτυακούς τόπους και τις Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Επίσημες Εκδόσεις και χρησιμοποιείται ως αυθεντικό υλικό προς επεξεργασία. Ταυτόχρονα, χρησιμοποιούνται τα ηλεκτρονικά αρχεία Υπουργείων τα οποία έχουν άμεση σχέση με τα στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης καθώς και τα ηλεκτρονικά αρχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της διεθνούς κοινότητας και του ΟΟΣΑ.

Τρόπος αξιολόγησης:

Η αξιολόγηση των Ξένων Γλωσσών της Ειδικής Φάσης Σπουδών τόσο για την Αγγλική όσο και για τη Γαλλική, Γερμανική, Ισπανική και Ιταλική γίνεται με δομημένη γραπτή εξέταση, η οποία περιλαμβάνει ασκήσεις κατανόησης γραπτού λόγου, μετάφρασης και ασκήσεις λεξιλογίου, ορολογίας και γραμματικών φαινομένων με βάση, ειδικά για την Αγγλική γλώσσα, τη θεματολογία που έχει διδαχθεί σε κάθε Τμήμα Εξειδίκευσης. Επιπροσθέτως, προσμετράται η συμμετοχή στην τάξη κατά 25% του τελικού βαθμού.

## **δ) Διατμηματικά Μαθήματα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων**

### **Κτίζοντας την Αποτελεσματική Ομάδα (Κοινή Φάση): εργαστήριο**

Σκοπός του μαθήματος, που θα διεξαχθεί με τη μορφή εργαστηρίου, είναι η ανάπτυξη και βελτίωση των δεξιοτήτων, ικανοτήτων και τεχνικών που θα οδηγήσουν στην αποτελεσματικότερη διαχείριση σε όλα τα επίπεδα της Δημόσιας Διοίκησης θέτοντας τα θεμέλια μιας νέας αντίληψης για συνεργατική, αποτελεσματική και ποιοτική Δημόσια Διοίκηση. Πιο συγκεκριμένα, το εργαστήριο αποσκοπεί στην απόκτηση των απαραίτητων γνώσεων και δεξιοτήτων που είναι αναγκαίες για να λειτουργήσουν οι σπουδαστές/στρίες αποτελεσματικά ως άτομα αλλά και ως μέλη μιας ολιγομελούς ή διευρυμένης ομάδας.

Ο συνολικός σχεδιασμός του μαθήματος με κυρίαρχη τη διαδραστική μέθοδο μάθησης έχει δομηθεί έτσι ώστε καθόλη τη διάρκεια του όλες οι ασκήσεις, τα παιχνίδια ρόλων, οι μελέτες περίπτωσης, η διάδραση, αλλά και ο ελεύθερος χρόνος να προσαρμόζονται και να υπακούουν στις αρχές της αποτελεσματικής διαχείρισης του χρόνου.

Μέσα από το μάθημα αυτό, οι σπουδαστές/στρίες θα έχουν τη δυνατότητα:

- να αναλύουν τα πρότυπα ηγετικής συμπεριφοράς και πως η συμπεριφορά της ηγεσίας επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της ομάδας,
- να επιλύουν τις διαφορές που προκύπτουν και να διαπραγματεύονται με άλλες ομάδες,
- να επικοινωνούν αποτελεσματικά, λαμβάνοντας υπόψη τα εμπόδια που δυσχεραίνουν την επικοινωνία,
- να κατανοούν τρόπους παρακίνησης των μελών μιας ομάδας και ανάληψης πρωτοβουλίας,
- να λαμβάνουν αποφάσεις ομαδικά αξιοποιώντας όλες τις γνώμες και απόψεις.

### **ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

- Αποτελεσματικότητα της Ομάδας
- Λήψη αποφάσεων
- Επίλυση Διαφορών – Ανταγωνισμός
- Αποτελεσματική Επικοινωνία
- Επίλυση Διαφορών – Συνεργασία
- Υποκίνηση
- Οι Ρόλοι των Μελών στη Λειτουργία της Ομάδας
- Η Ηγεσία ως Λειτουργία
- Η Σύνθεση της Προσωπικότητας του Ηγέτη
- Συμβουλευτικός Ρόλος της Ηγεσίας
- Διαπροσωπική Πληροφόρηση - Επιλογή Προσωπικών Στόχων

**Διδακτικές ώρες:** Το εργαστήριο υλοποιείται σε 18 ώρες και απαιτεί ομάδες των 20-25 ατόμων. Για κάθε εργαστήριο χρειάζεται ένας/μία Συντονιστής/στρία και άλλοι τρεις εισηγητές/σύμβουλοι. Το συγκεκριμένο εργαστήριο θα πραγματοποιηθεί στις δύο πρώτες εισαγωγικές εβδομάδες με πρωταρχικό στόχο τη γνωριμία των σπουδαστών/στριών μεταξύ τους.

**Τρόπος αξιολόγησης:** Επάρκεια [Οι γνώσεις που αποκτήθηκαν θα αξιολογηθούν με την ενεργή συμμετοχή στις δραστηριότητες και συζητήσεις κατά τη διάρκεια του τριμήνου, με ένα ερωτηματολόγιο στο τέλος του προγράμματος, και με αναστοχασμό κατά το τέλος του σεμιναρίου]

### **Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Παρουσίασης (Κοινή Φάση)**

Η βελτίωση γνώσεων και δεξιοτήτων των σπουδαστών/στριών σε τεχνικές λόγου και παρουσίασης, διατηρώντας το προσωπικό τους ύψος, αποτελεί βασικό σκοπό του εν λόγω εργαστηρίου. Δεδομένου ότι οι σπουδαστές/στρίες θα κληθούν να κάνουν παρουσιάσεις, τόσο κατά τη διάρκεια της φοίτησης τους στην Σχολή, όσο και στη μετέπειτα εργασιακή τους καριέρα, με το εργαστήριο αυτό επιδιώκεται να ενισχυθεί η ικανότητα έκφρασης, η μεταδοτικότητα και η αποτελεσματική επικοινωνία με το εκάστοτε ακροατήριο.

#### **ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

- Βασικοί κανόνες παρουσιάσεων
- Σχεδιασμός και περιεχόμενο παρουσιάσεων
- Δομή των παρουσιάσεων
- Τήρηση προβλεπόμενου χρόνου παρουσίασης
- Συμπεριφορά του παρουσιαστή
- Γλώσσα του σώματος (στάση, οπτική επαφή και φωνή)
- Διαδραστικότητα με το κοινό
- Μέθοδοι/τεχνικές που κρατούν το ενδιαφέρον του κοινού ζωντανό
- Διαχείριση ερωταπαντήσεων
- Έλεγχος του περιβάλλοντα χώρου και χειρισμός άγχους
- Αυτοαξιολόγηση και αξιολόγηση από το κοινό, μέσω προαιρετικής βιντεοσκόπησης

**Διδακτικές ώρες:** Όλα τα παραπάνω προσεγγίζονται με βιωματικό τρόπο, μέσα από πρακτικές ασκήσεις και αυτοβελτίωση. Το εργαστήριο υλοποιείται σε 18 ώρες και απαιτεί ομάδες των 20-25 ατόμων. Το συγκεκριμένο εργαστήριο θα πραγματοποιηθεί στις δύο πρώτες εισαγωγικές εβδομάδες σε συνδυασμό με εργαστήρια για τα ηλεκτρονικά εργαλεία παρουσιάσεων (powerpoint, prezi κτλ).

**Τρόπος αξιολόγησης:** Επάρκεια [Οι γνώσεις που αποκτήθηκαν θα αξιολογηθούν με την ενεργή συμμετοχή στις δραστηριότητες και συζητήσεις κατά τη διάρκεια της ημέρας, με ένα μικρής διάρκειας τεστ πολλαπλών επιλογών στο τέλος των ωρών διδασκαλίας.]

### **Εργαλεία Παρουσιάσεων (Κοινή Φάση)**

Στο πλαίσιο του εισαγωγικού αυτού μαθήματος θα γίνει χρήση προγράμματος παρουσιάσεων για την εκτέλεση διοικητικών εργασιών. Οι ενότητες που θα καλυφθούν είναι:

- Δημιουργία παρουσιάσεων – Εισαγωγή σε πρόγραμμα παρουσιάσεων
- Πρότυπα παρουσιάσεων, ενσωμάτωση και διαχείριση αντικειμένων
- Ειδικά χαρακτηριστικά και εφέ, προβολή παρουσιάσεων
- Αποθήκευση παρουσίασης ως ιστοσελίδα
- Εκτύπωση παρουσίασης και σημειώσεων
- Προχωρημένες ρυθμίσεις

**Τρόπος αξιολόγησης:** Επάρκεια [Οι γνώσεις που αποκτήθηκαν θα αξιολογηθούν με τον έλεγχο μιας έτοιμης παρουσίασης]



### **Επεξεργασία Κειμένου (Κοινή Φάση)**

Στο πλαίσιο του εισαγωγικού αυτού μαθήματος θα γίνει χρήση προγράμματος επεξεργασίας κειμένου για την εκτέλεση διοικητικών εργασιών. Οι ενότητες που θα καλυφθούν είναι:

- Εισαγωγή στη διαμόρφωση ψηφιακών εγγράφων
  - Δημιουργία:
    - Εξωφύλλου
    - Κύριου και δευτερευόντων εγγράφων.
    - Ενοτήτων σε έγγραφο και αξιοποίηση στη διακριτή μορφοποίηση ανά ενότητα
      - Διαμορφωμένου κείμενου (Ευρετήρια/ Εισαγωγή πινάκων περιεχομένων, περιεχομένων εικόνων, περιεχομένων πινάκων κ.λ.π. με τη χρήση επικεφαλίδων και λεζαντών)
    - Υποσημειώσεις και σημειώσεις τέλους
    - Μορφοποίηση εμφάνισης κειμένου σε στήλες
    - Σελιδοδεικτών
    - Πλαισίων κειμένου
    - Προτύπων κειμένων
- Συγχώνευση αλληλογραφίας
- Χρήση επεξεργαστή κειμένου σε ομάδες εργασίας
  - Παρακολούθηση αλλαγών σε έγγραφο
  - Σχόλια
  - Εισαγωγή σχολίων
  - Επεξεργασία σχολίων
  - Διαγραφή σχολίων
  - Εκτύπωση σχολίων

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια [Οι γνώσεις που αποκτήθηκαν θα αξιολογηθούν με ασκήσεις στο εργαστήριο]

### **Λογιστικά Φύλλα (Κοινή Φάση)**

Στο πλαίσιο του εισαγωγικού αυτού μαθήματος θα γίνει χρήση προγράμματος λογιστικών φύλλων για την εκτέλεση διοικητικών εργασιών. Οι ενότητες που θα καλυφθούν είναι:

- Δημιουργία λιστών-πινάκων δεδομένων
- Μορφοποίηση υπό όρους
- Επεξεργασία δεδομένων μέσω τύπων και συναρτήσεων
- Εμφάνιση πληροφοριών μέσω γραφημάτων

Οι γνώσεις που αποκτήθηκαν θα αξιολογηθούν με ασκήσεις στο εργαστήριο.

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια (Δοκιμασία γνώσεων και δεξιοτήτων)

### **Τεχνικές διαπραγματεύσεων (Κοινή Φάση): εργαστήριο**

Σκοπός του μαθήματος αυτού που θα διεξαχθεί με τη μορφή εργαστηρίου, είναι να βελτιώσει τις διαπραγματευτικές ικανότητες των σπουδαστών/στριών, ώστε να είναι σε θέση να εκπροσωπήσουν με επιτυχία και αποτελεσματικότητα την υπηρεσία ή το φορέα τους, σε ενδοϋπηρεσιακές και διυπουργικές συναντήσεις, καθώς και κατά σε συναντήσεις διαβούλευσης με εξωτερικούς συνεργάτες, ομάδες πολιτών ή επιχειρήσεων. Οι σπουδαστές/στρίες οργανωμένοι σε ομάδες και με ανάληψη συγκεκριμένων ρόλων θα έχουν τη δυνατότητα:

- να προβληματιστούν για την έννοια και τη σημασία της διαπραγμάτευσης
- να αναγνωρίσουν διαφορετικούς τρόπους προσέγγισης της διαπραγμάτευσης και να συζητήσουν κριτήρια επιλογής μεταξύ τους

- να εξοικειωθούν με τη διαπραγμάτευση στον εργασιακό χώρο και την προετοιμασία της
- να μελετήσουν τα χαρακτηριστικά και το ρόλο του διαπραγματευτή
- να γνωρίσουν αρχές, τεχνικές, πρακτικές και εργαλεία διαπραγμάτευσης
- να αναλύσουν σημαντικές πτυχές της διαπραγμάτευσης
- να εξασκηθούν στην πρακτική εφαρμογή των συμπερασμάτων του εργαστηρίου.

#### ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Τρόποι Προσέγγισης
  - Εισαγωγική Άσκηση Διαπραγμάτευσης σε μικρές ομάδες
  - Θεωρητικό Πλαίσιο
  - Τρόποι Προσέγγισης της διαπραγμάτευσης
- Τέχνη της Διαπραγμάτευσης
- Εξάσκηση
  - Εξάσκηση στη Διαπραγμάτευση
  - Προετοιμασία και Διεξαγωγή Διαπραγμάτευσης

Διδακτικές ώρες: Το εργαστήριο υλοποιείται σε 18 ώρες και απαιτεί ομάδες των 20-25 ατόμων.

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια (Δοκιμασία γνώσεων και δεξιοτήτων)

#### **Βελτίωση δεξιοτήτων επικοινωνίας, συνεργασίας, διαχείρισης συγκρούσεων και κρίσεων (Ειδική Φάση): εργαστήριο**

Σκοπός του μαθήματος αυτού που θα διεξαχθεί με τη μορφή εργαστηρίου, είναι η βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων των σπουδαστών/στριών σε θέματα επικοινωνίας, συνεργασίας, διαχείρισης κρίσεων, συγκρούσεων ώστε να είναι ικανοί/ές να επικοινωνούν και να συνεργάζονται αποτελεσματικά με συναδέλφους, στελέχη της ΕΣΔΔΑ ή άλλων υπηρεσιών και πολίτες (κατά περίπτωση), να διαχειρίζονται αποτελεσματικά έκτακτες καταστάσεις με κοινωνική υπευθυνότητα, επαγγελματισμό και ενσυναίσθηση. Στο πλαίσιο αυτό, θα αξιοποιηθούν μέθοδοι όπως τα «Καπέλα σκέψης» προς ανάπτυξη των δεξιοτήτων της δημιουργικότητας, της καινοτομίας και της αιρετικής σκέψης (Chun Tzu).

#### ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
  - Λεκτική-μη λεκτική επικοινωνία,
  - Γλώσσα του σώματος
  - Ενεργητική Ακρόαση
- ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ
  - Αυτοεπίγνωση
  - Ενσυναίσθηση
  - Αυτορρύθμιση
  - Παρακίνηση
  - Κοινωνικές Δεξιότητες
- ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΩΝ
  - Μορφές και τρόποι αντιμετώπισης κρίσεων στο εργασιακό περιβάλλον
  - Αντιμετώπιση και διαχείριση άγχους (στρες) ( και σε συνθήκες «κρίσης»)
  - Αποτελεσματική Διαχείριση του Χρόνου
- ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
  - Λήψη αποφάσεων ( και σε καταστάσεις «κρίσης»)
  - Αναγνώριση, Επιβράβευση

Όλες οι ενότητες θα ενσωματώνουν βιωματικές ασκήσεις και μελέτες περίπτωσης.

Διδακτικές ώρες: Το εργαστήριο υλοποιείται σε 24 ώρες και απαιτεί ομάδες των 20-25 ατόμων.

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια (Δοκιμασία γνώσεων και δεξιοτήτων)

### **Τεχνικές δημόσιων ομιλιών (Ειδική Φάση)**

Κατά την Ειδική φάση σπουδών, θα διεξαχθεί ένα εργαστήριο 7 ωρών σχετικά με τις **τεχνικές δημόσιων ομιλιών** που θα καλύψει (live) ενότητες, όπως:

- Ξεπερνώντας τις δυσκολίες της παρουσίασης σε μεγάλο κοινό ακροατών.
- Προετοιμασία για ομιλία μπροστά σε άλλους.
- Σχεδιασμός για την αντιμετώπιση των αναγκών του ακροατηρίου.
- Εξάσκηση και τελειοποίηση της ομιλίας/παρουσίασης και έλεγχος του χρόνου.
- Ομιλία/Παρουσίαση με αυτοπεποίθηση-Διατήρηση του ελέγχου και προβολή επαγγελματισμού.
- Τεχνικές χαλάρωσης με σκοπό την μείωση του άγχους.
- Γλώσσα σώματος - Πως επιδρά στις αντιδράσεις του ακροατηρίου.
- Απόκτηση και διατήρηση της προσοχής του ακροατηρίου.
- Τεχνικές παρουσίασης που "ελκύουν" το ακροατήριό σας.
- Τεχνικές που χρησιμοποιούνται από επιτυχημένους Παρουσιαστές που κάνουν τις παρουσιάσεις/ομιλίες τους πειστικές και ισχυρές.
- Χρήση Οπτικοακουστικών Βοηθημάτων
- Προσωπικό Action Plan

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια (Δοκιμασία γνώσεων και δεξιοτήτων)

### **Αποτελεσματικές μέθοδοι βελτίωσης ενδοϋπηρεσιακών σχέσεων (Φάση προετοιμασίας διορισμού)**

Κατά τη φάση προετοιμασίας διορισμού, διενεργείται το μάθημα αυτό με τη μορφή εργαστηρίου διάρκειας 6 ωρών σχετικά με τις **Ενδοϋπηρεσιακές σχέσεις** και αντικείμενο τους κυριότερους τύπους ανθρώπων, τα χαρακτηριστικά τους, το πώς σκέφτονται, κινούνται και αισθάνονται, με ποιο τρόπο μπορούν να αποπερατώσουν μια δουλειά χρησιμοποιώντας διαφορετικές νόρμες, την προσαρμοστικότητα τους, την επιρροή τους στους άλλους.

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια (Δοκιμασία γνώσεων και δεξιοτήτων)

### **«COACHING ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ» (Φάση προετοιμασίας διορισμού): εργαστήριο**

Η υποστήριξη και η συνεργασία στον από κοινού προσδιορισμό στόχων, η ανάγκη για πιο συμμετοχική υποστήριξη κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, η ικανότητα δημιουργίας συμμετοχικού κλίματος και οργανωσιακής κουλτούρας μάθησης με βάση τις ανθρώπινες αξίες, την εργασιακή ηθική, την υπευθυνότητα και λογοδοσία και τη διαρκή βελτίωση, η στοχοπροσήλωση, αλλά και η θωράκιση της αντοχής στις αλλαγές, η ικανότητα προσαρμογής όταν αυτό απαιτείται, η συμπλήρωση δεξιοτήτων της ηγεσίας με ικανότητες ενδυνάμωσης των μελών της ομάδας για την αυτορυθμιζόμενη επίτευξη επιμέρους στόχων, αποτελούν λόγους για τους οποίους το Coaching, τόσο ως στάση και δεξιότητες, όσο και ως διαδικασία, αποτελεί απαραίτητο εφόδιο σε προσωπικό και ομαδικό επίπεδο για την επίτευξη της μεγάλης μεταρρυθμιστικής προσπάθειας αλλαγής στη βάση ενός στέρεου, αποτελεσματικού και ανθρώπινου υποδείγματος στη Δημόσια Διοίκηση. Επιπλέον, το νέο σύστημα αξιολόγησης στον Δημόσιο τομέα, επιφέρει αλλαγές στον τρόπο που θα προάγεται η βελτίωση της απόδοσης και της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, δίνοντας έμφαση σε έναν κύκλο βελτίωσης με επίκεντρο τον άνθρωπο και στη βάση μιας πιο ολιστικής αξιολόγησης από και προς όλους τους/τις απόφοιτους/ες, μελλοντικούς/ες εργαζόμενους/ες στη Δημόσια Διοίκηση, οι οποίοι/ες συνεργάζονται για την επίτευξη του σκοπού ενός δημοσίου οργανισμού ή μιας οργανωτικής μονάδας.

Σε μια εποχή, έντονης κρίσης, κυρίως αξιακής, σε όλα τα επίπεδα του Δημόσιου Τομέα, με χαμηλό το ηθικό των Δημοσίων Υπαλλήλων, αλλά και τη φήμη των Δημοσίων Υπηρεσιών, με τη συνεχή συρρίκνωση των πόρων και τις αυξανόμενες πιέσεις, τα στελέχη (γυναίκες και άνδρες) των Δημοσίων Οργανισμών έχουν έναν νέο διπλό ρόλο να επιτελέσουν: να κάνουν καλά τη δουλειά τους και ταυτόχρονα να υποστηρίζουν την ομάδα των υφισταμένων τους στο δρόμο της προσωπικής και συλλογικής ανάπτυξης.

Για τα επόμενα χρόνια η επιτυχία και η αποτελεσματικότητα των Δημοσίων Οργανισμών θα εξαρτηθεί πολύ περισσότερο από την προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού τους, καθώς η δημιουργία ενός θετικού κλίματος συνεργασίας έχει προφανή, αλλά και πιο διαρκή αποτελέσματα σε οποιαδήποτε προσπάθεια αλλαγής ή μεταρρύθμισης. Η καλλιέργεια μιας κουλτούρας Coaching συνεργασίας μπορεί να βοηθήσει προς αυτή την κατεύθυνση, μία κουλτούρα που καλλιεργεί επίγνωση και υπευθυνότητα στον Δημόσιο Οργανισμό.

Η δομή του μαθήματος απαιτεί σύγχρονη και ασύγχρονη εκπαίδευση και παρουσιάζεται σχηματικά παρακάτω:

ΗΜΕΡΑ	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ (Τίτλοι)	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (σε ώρες)
1η	Εισαγωγή στο μάθημα	2
	Η έννοια του Coaching	2
	To Coaching στη Δημόσια Διοίκηση	3
2η	Διαμορφώνοντας ένα λειτουργικό πλαίσιο σχέσης	7
(ενδιάμεσο διάστημα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης)	Πρακτική εφαρμογή	18
3η	Βασικές ικανότητες του Coach	7
4η	Μέθοδοι, εργαλεία και τεχνικές του Coaching	7
(ενδιάμεσο διάστημα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης)	Πρακτική εφαρμογή	17
5η	Παρουσίαση των τελικών εργασιών	7
<b>ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ</b>		<b>70</b>

Πίνακας 15

Οι τεχνικές που θα χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο του μαθήματος θα είναι:

- η συμμετοχή στις online δραστηριότητες και συζητήσεις
- η ολοκλήρωση των εργασιών κατά τα διαστήματα των δύο εξ αποστάσεως φάσεων
- ο αναστοχασμός στην προσωπική εργασία (με κριτήρια που θα έχουν δοθεί πριν) και τα σχόλια που θα λάβουν.

Τρόπος αξιολόγησης: Επάρκεια (Δοκιμασία γνώσεων και δεξιοτήτων)

## **ε) Εκπαιδευτικές επισκέψεις/ Διάλογοι**

### **Διάλογοι**

#### **Από τα Ανοικτά Δεδομένα στην Ανοικτή Διακυβέρνηση (Ειδική Φάση)**

Πρόκειται για ημερίδα διάρκειας 7 ωρών, στην οποία θα υπάρξει ενημέρωση για το πλαίσιο πολιτικών, το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο (σε Ευρωπαϊκό και Εθνικό επίπεδο), τα βασικά οικονομικά και οργανωτικά μοντέλα και τις βέλτιστες πρακτικές Ανοικτής Διακυβέρνησης και Ανοικτών Δεδομένων σε βασικές δικαιοδοσίες κυρίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και άλλων πρωτοπόρων της Ανοικτής Διακυβέρνησης σε όλο τον κόσμο.

Θα καλυφθεί το σύνολο της εξέλιξης της Ανοικτής Διακυβέρνησης, από ένα σύνολο πολιτικών που αφορούσε το θέμα της διαφάνειας και της πρόσβασης του πολίτη στα δημόσια έγγραφα, μέχρι τις διαφορετικές μορφές ανοικτότητας που αποτελούν απόρροια νέων μοντέλων πληροφοριακής παραγωγής και της διαχείρισης του κύκλου ζωής των άυλων ψηφιακών αγαθών. Θα παρουσιαστεί η εξέλιξη της ανοικτότητας από το ανοικτό λογισμικό, στο ανοικτό περιεχόμενο, τα ανοικτά δεδομένα, το ανοικτό υλισμικό και ανοικτή κατασκευή και τελικά την ανοικτή καινοτομία και την ανοικτή δημόσια διοίκηση. Με άλλα λόγια, θα παρουσιαστεί ο τρόπος με τον οποίο διαμορφώνεται η πλέον αποτελεσματική και αποδοτική παροχή της δημόσιας υπηρεσίας και η εξυπηρέτηση των βασικών αρχών της διαφάνειας, συμμετοχής και λογοδοσίας μέσα από μορφές κοινής ομότιμης παραγωγής εφαρμοσμένων στη δράση και λειτουργία της δημόσιας διοίκησης

### **Εκπαιδευτικές επισκέψεις**

Στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών επισκέψεων γενικότερου ενδιαφέροντος, προβλέπεται μία επίσκεψη εκτός Αθηνών κοινή για όλους που θα περιλαμβάνει φορείς που δραστηριοποιούνται σε υπερεθνικό, εθνικό και τοπικό επίπεδο, ώστε να έχουν όλοι/ες οι σπουδαστές/στριες την ευκαιρία να μάθουν για τη λειτουργία αυτών και τη συμβολή τους στη διοίκηση. Κατά αυτή τη λογική προβλέπεται μία τριήμερη επίσκεψη στη **Θεσσαλονίκη** για το σύνολο των σπουδαστών/στριών κατά την ειδική φάση σπουδών σε υπηρεσίες και φορείς τόσο γενικού όσο ειδικού/τοπικού ενδιαφέροντος, όπως η CEDEFOP, ο Δήμος Θεσσαλονίκης, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης το Μουσείο Λευκού Πύργου και το Φεστιβάλ Κινηματογράφου για τη διατήρηση, αλλά και ενίσχυση της διεπαφής και επικοινωνία των σπουδαστών/στριών μεταξύ των Τμημάτων Εξειδίκευσης.

Περαιτέρω, προβλέπεται για τα Τμήματα Εξειδίκευσης η πραγματοποίηση επιμέρους εκπαιδευτικών επισκέψεων ανά τμήμα εξειδίκευσης που να συνδέονται με το αντικείμενο εξειδίκευσης του κάθε τμήματος, ενδεικτικά ως ακολούθως:

#### **Τμήμα Γενικής Διοίκησης**

Επίσκεψη στη Δ/ση Φορολογικής Συμμόρφωσης, της Γενική Δ/σης Φορολογικής Διοίκησης, της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, με αντικείμενο την παρουσίαση των δράσεων εκούσιας συμμόρφωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών σχετικά με τις φορολογικές τους υποχρεώσεις και την ανάλυση κινδύνου σχετικά με τη μη συμμόρφωσή τους.

#### **Τμήμα Αναπτυξιακών - Περιφερειακών Πολιτικών**

- Επίσκεψη στον χώρο «Τεχνόπολις» του Δήμου Αθηναίων, με αντικείμενο την παρουσίαση του πετυχημένου παραδείγματος της Ανώνυμης Εταιρία Ο.Τ.Α. Προστασίας και Ανάδειξης Βιομηχανικού Αρχαιολογικού Πάρκου Αθηνών και του δημοτικού ραδιοφώνου 9.84.

- **ΛΙΜΑΝΙ ΠΕΙΡΑΙΑ:** Οργανισμός Λιμένα, Υπουργείο, Περιφέρεια, Δήμος, Ναυτιλιακές οργανώσεις
- **ΕΛΛΗΝΙΚΟ:** Περιφέρεια, Δήμος, φορείς με προτάσεις για αξιοποίηση, κ.ά.
- **ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ**
- **ΔΗΜΟΙ:** **Νέου Φαλήρου** (αστικός δήμος, με πλεόνασμα οικονομικό και δήμαρχο εκλεγόμενο επί 12ετία) και **Αγίου Ιωάννη Ρέντη-Νίκαιας** (λαϊκής περιοχής, συνενωμένο με δήμαρχο εκλεγόμενο επί 12ετία στον μικρότερο από τους συνενωθέντες)
- **ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΝΤΕΙΟΥ**
- **ΟΣΕ** για την πολιτική ανάπτυξης σιδηροδρόμων

### Τμήμα Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας

A) Για την πρώτη Κατεύθυνση: «Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας», προβλέπονται οι ακόλουθες εκπαιδευτικές δράσεις:

**Πέντε (5) Διάλογοι / Διαλέξεις στα ακόλουθα θεματικά πεδία**, με την αντίστοιχη ανά διάλεξη διάρκεια και τους αντίστοιχους επιδιωκόμενους σκοπούς :

- ✓ «Κλινική διακυβέρνηση» (“Clinical Governance”)<sup>12</sup>. Ο σκοπός της διάλεξης είναι να εισαγάγει τους σπουδαστές/στριες στην επίκαιρη έννοια της «Κλινικής Διακυβέρνησης» (7 ώρες) και να παρουσιάσει την διατομεακή σύμπραξη της στη παροχή φροντίδων υγείας. Στο πλαίσιο της ίδιας διάλεξης θα αναλυθεί ο ρόλος των εμπλεκόμενων επαγγελματιών υγείας<sup>13</sup> και τέλος θα αναπτυχθούν οι νέες τάσεις στο Management Οργανισμών και Υπηρεσιών που ως βάση έχουν την Κλινική Διακυβέρνηση. Η διάρκεια της διάλεξης είναι 7 ώρες.
- ✓ «Ο ρόλος των πρωτοκόλλων στον ιατρικό, νοσηλευτικό και φαρμακευτικό τομέα». Ο ρόλος των πρωτοκόλλων είναι πολύ σημαντικός στην ανάπτυξη και βελτίωση των Υπηρεσιών Υγείας. Τα ιατρικά<sup>14</sup> («Θεραπευτικά») πρωτόκολλα<sup>15</sup> στα οποία συναντώνται η τεκμηριωμένη ιατρική μέσω της υιοθέτησης των άριστων κλινικών πρακτικών αλλά και οι προσδοκίες και οι αξίες των ασθενών, θεωρούνται παγκοσμίως το επόμενο βήμα στην ανάπτυξη της ιατρικής επιστήμης. Τα Νοσηλευτικά Πρωτόκολλα<sup>16</sup> ανάμεσα στα άλλα, βελτιώνουν την παρεχόμενη νοσηλευτική φροντίδα, διευκολύνουν τον κλινικό έλεγχο, συντονίζουν την διεπιστημονική φροντίδα, περιορίζουν τις αστοχίες, ενισχύουν την επαγγελματική αυτοπεποίθηση των Νοσηλευτριών/των. Τέλος με τα Φαρμακευτικά πρωτόκολλα<sup>17</sup> («Θεραπευτικά Πρωτόκολλα Συνταγογραφίας»), επιχειρείται η επιστημονική τεκμηρίωση της φαρμακευτικής επιλογής που εξυπηρετεί την εκάστοτε

<sup>12</sup> Brennan M.N. & Flynn A.M, (2013), Differentiating clinical governance, clinical management and clinical practice Clinical Governance, σε: An International Journal, 18 (2) : 114-131

<sup>13</sup> Hastings S. E., et.al., (2014), Exploring the relationship between governance mechanisms in healthcare and health workforce outcomes: a systematic review, σε: BMC Health Services Research, 14:479

<sup>14</sup> Συναντώνται ως «Κλινικά» ή/και «Θεραπευτικά».

<sup>15</sup> Σκαλκίδης Ι, Νάστος Κ., Ζαβιτσάνος Ξ., (2010), Κλινικά πρωτόκολλα και κλινικές οδηγίες. Ζητήματα εφαρμογής τους στην καθημερινή κλινική πράξη, σε: Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής, 27(2):264-273

<sup>16</sup> Σειρά Νοσηλευτικών Πρωτοκόλλων από επιτελικούς Οργανισμούς, π.χ. 4<sup>η</sup> ΥΠε. Μακεδονίας και Θράκης (<http://www.4ype.gr/index.php/nosileytika-protokolla>, Πρόσβαση 20/02/2016) αλλά και Νοσοκομεία (π.χ. [http://www.konstantopouleio.gr/images/files/diefnosyp/egxeiridio\\_sec.pdf](http://www.konstantopouleio.gr/images/files/diefnosyp/egxeiridio_sec.pdf), πρόσβαση 20/02/2016, <http://www.gnagennimatas.gr/appdata/%CE%A0%CE%A1%CE%A9%CE%A4%CE%9F%CE%9A%CE%9F%CE%9B%CE%9B%CE%91%20-%20Ekdosi%201%20-%20Tomos%20A.20159249341.pdf>, πρόσβαση 20/02/2016 κ.ά.)

<sup>17</sup> Ιστοσελίδα της European Medicines Agency ([http://www.ema.europa.eu/ema/index.jsp?curl=pages/regulation/general/general\\_content\\_000362.jsp&](http://www.ema.europa.eu/ema/index.jsp?curl=pages/regulation/general/general_content_000362.jsp&), Πρόσβαση 20/02/2016)

θεραπεία, την διασφάλιση του άριστου θεραπευτικού αποτελέσματος και παράλληλα την ορθολογικοποίηση της όλης διαδικασίας μέσω σύγχρονων διοικητικο – οικονομικών μεθόδων όπως αυτή του κόστους – οφέλους κ.ά. Η διάρκεια της διάλεξης είναι 7 ώρες.

- ✓ «*Το Δίκαιο στις Υπηρεσίες Υγείας*» και «*Ηθική και Δεοντολογία στις Υπηρεσίες Υγείας*» Οι δύο αυτές θεματικές παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον από πολλές απόψεις. Η διάλεξη σκοπεύει αφενός να παρουσιάσει τα κυριότερα σημεία εφαρμογής κανόνων δικαίου (με προτεραιότητα σε θέματα πειθαρχικού κανονισμού, διαφάνειας και καλής πρακτικής<sup>18</sup> και διαχείρισης διοικητικών θεμάτων<sup>19</sup>) πάντα υπό το πρίσμα των ιδιαιτεροτήτων που εμφανίζει ο Υγειονομικός Τομέας. Στην ίδια διάλεξη θα αναπτυχθούν θέματα Ηθικής και Δεοντολογίας στις Υπηρεσίες Υγείας που αφορούν τόσο σε πρακτικές και επαγγελματίες<sup>20</sup> όσο και σε ασθενείς και εξωτερικούς χρήστες των υπηρεσιών<sup>21</sup> με σκοπό την εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με έννοιες όπως Δικαιώματα και Υποχρεώσεις Ασθενών<sup>22</sup>, θέματα δεοντολογίας στην κλινική έρευνα, στη συνταγογράφηση<sup>23</sup> κ.ά. Η διάλεξη θα διαρκέσει 7 ώρες.
- ✓ «*Ασφάλεια και υγιεινή στις Υπηρεσίες Υγείας*». Ως τελευταία παρουσίαση έχει επιλεγεί η θεματική ενότητα της «*Ασφάλειας και Υγιεινής*» με σκοπό την παρουσίαση και ανάλυση όλων των κανόνων που διέπουν αυτές τις τόσο ευαίσθητες διστάσεις λειτουργίας ενός υγειονομικού φορέα και σύνδεσή τους με το παραγωγικό αποτέλεσμα<sup>24</sup> αλλά φυσικά και με την αποφυγή και αποσόβηση των επαγγελματικών κινδύνων.<sup>25</sup> Δεδομένου ότι οι έννοιες της ενότητας αυτής εκτός από του ότι «προστατεύεται» από ένα ισχυρό θεσμικό πλέγμα, είναι κεφαλαιώδους σημασίας και για αυτή καθαυτή λειτουργία ενός φορέα δεδομένου ότι υγιείς και αναπτυξιακοί οργανισμοί δεν μπορούν να υπάρξουν χωρίς υγιείς και αισθανόμενους ασφάλεια εργαζομένους. Η διάλεξη θα διαρκέσει, επίσης, 7 ώρες.

**Εννέα (9) Εκπαιδευτικές Επισκέψεις**, στους ακόλουθους Φορείς με τους παρακάτω σκοπούς και διάρκεια:

- ✓ *Διοίκηση 2ης Υγειονομικής Περιφέρειας (ΥΠε.) Πειραιώς & Αιγαίου και Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο (ΩΚΚ)* με σκοπό αρχικά την συνοπτική παρουσίαση μιας μεγάλης ΔΥΠε, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (μητροπολιτικό αστικό και περιφερειακό περιβάλλον, Υγειονομικές Μονάδες μεγάλου, μεσαίου και μικρού μεγέθους, χερσαίες και νησιωτικές Υγειονομικές Μονάδες και πολύ μεγάλο σε αριθμούς και διασπορά,

<sup>18</sup> Petrou, E., Karali, V., Danos, A., Pantelidis, P., (2015), The legal framework of medical liability - Comparison between Greece and Switzerland, σε: *Archives of Hellenic Medicine*, 32 (1) : 85-91.

<sup>19</sup> Minaki, P., Samoli, E., Theodorou, M., (2013), Patient complaints at three public hospitals in Greece: Who cares?, σε: *Archives of Hellenic Medicine*, 30 (1) :67-78.

<sup>20</sup> Τριανταφυλλίδου, Σ., & Παπαγεωργίου, Ε., (2011), Δεοντολογία και διαχείριση ηθικών διλημάτων στα επαγγέλματα υγείας, σε: *Το Βήμα του Ασκληπιού*, 10 (4) : 465 – 479.

<sup>21</sup> Βαλάση – Αδάμ, Ε., (2011), *Ηθική και Δεοντολογία (Liber Amicorum)*, Αθήνα, Π.Χ. Πασχαλίδης.

<sup>22</sup> Ενημερωτικό υλικό από Διεθνή Ιδρύματα ([http://www.hopkinsmedicine.org/the\\_johns\\_hopkins\\_hospital/\\_docs/bill\\_of\\_rights.pdf](http://www.hopkinsmedicine.org/the_johns_hopkins_hospital/_docs/bill_of_rights.pdf), πρόσβαση 21/02/2016) και ελληνικούς Οργανισμούς ([http://www.moh.gov.cy/MOH/MOH.nsf/0/94A15074C2FB34742257909003C916D/\\$file/Patient's%20Right%20Booklet.pdf](http://www.moh.gov.cy/MOH/MOH.nsf/0/94A15074C2FB34742257909003C916D/$file/Patient's%20Right%20Booklet.pdf), πρόσβαση 21/02/2016).

<sup>23</sup> Δήμα, Ε, Δήμου, Μ., & Τζαβέλλα Φ., (2013), Φαρμακευτική δεοντολογία και ηθική φαντασία στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία, σε: *Αρχαία Ελληνικής Ιατρικής* 30(3) : 355-361.

<sup>24</sup> Ραυτοπούλου, Ε., (Άρθρο Σύνταξης), (2011), Η υγιεινή και Ασφάλεια, μετρήσιμος στόχος βελτίωσης της απόδοσης και μέτρο επιτυχίας στο Νοσοκομείο, σε: *Το Βήμα του Ασκληπιού*, 10 (1) : 3 – 9.

<sup>25</sup> Τζιαφέρη Σ., & Σουρτζή Π., Βελονάκης Ε., (2006), Πιλοτική μελέτη εκτίμησης επικινδυνότητας εργασίας στο χώρο του νοσοκομείου, σε: *Νοσηλευτική*, 45(3):380-390.

δίκτυο Α΄θμιων Οργανισμών παροχής Υπηρεσιών Υγείας. Σε δεύτερο επίπεδο, θα παρουσιαστεί εν συντομία ένα «υβριδικού» χαρακτήρα Νοσηλευτικό Ίδρυμα (ΩΚΚ) του οποίου οι καινοτόμες διαχειριστικές πρακτικές (Πληροφοριακό Σύστημα, Κωδικοποιήσεις, Πιστοποιήσεις Τμημάτων κ.ά.) έχουν επηρεάσει σημαντικά την δράση πολλών άλλων Νοσοκομείων. Οι δύο επισκέψεις θα διαρκέσουν 7 ώρες.

- ✓ *Διοίκηση 3ης Υγειονομικής Περιφέρειας (ΥΠε.) Κεντρικής Μακεδονίας.* Σκοπός της επίσκεψης είναι η παρουσίαση μιας μεγάλης ΔΥΠε της Βορείου Ελλάδας και των επιτελικών αποφάσεων που αφορούν στην διαχείριση των υγειονομικών δράσεων αλλά και των αναγκών που αφορούν στον πληθυσμό αναφοράς. Η επίσκεψη αυτή μπορεί να συνδυασθεί με την επίσκεψη και παρουσίαση της λειτουργίας του ΓΝΘ «Παπαγεωργίου» με προβλεπόμενη διάρκεια 21 ώρες (συμπεριλαμβανομένων της μετάβασης και της επιστροφής στη Αθήνα)
- ✓ *Εθνικός Οργανισμός Παροχών Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) – Κεντρική Υπηρεσία* (μαζί με τους/τις σπουδαστές/στριες της κατεύθυνσης Διοίκησης Υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας). Σκοπός αυτής της επίσκεψης είναι η παρουσίαση του ρόλου του ΕΟΠΥΥ, η ανάλυση των μηχανισμών χρηματοδότησης, ελέγχου και σχεδιασμού πολιτικής του Οργανισμού και φυσικά η ανάλυση των προβλημάτων που παρουσιάζονται. Η επίσκεψη θα διαρκέσει 7 ώρες.
- ✓ *Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων (ΕΟΦ).* Σκοπός της επίσκεψης είναι η παρουσίαση και ανάλυση της φαρμακευτικής αγοράς στην Ελλάδα με έμφαση στις διάφορες μορφές πολιτικής και στρατηγικής προσέγγισης του δημόσιου χαρακτήρα αυτής. Θα συζητηθούν θέματα έγκρισης και κυκλοφορίας νέων φαρμάκων, κλινικών δοκιμών, κοστολόγησης, χρεώσεων, επιστροφής αποζημιώσεων κ.ά. Η διάρκεια της επίσκεψης θα είναι 7 ώρες.
- ✓ *Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων Υγείας (ΕΚΕΠΥ) και Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ).* Οι επισκέψεις αυτές αποσκοπούν στην παρουσίαση δύο κρίσιμων Οργανισμών Υπηρεσιών Υγείας με τον πρώτο να αποτελεί τον κύριο διαχειριστή κρίσεων και «ευαίσθητων» καταστάσεων στις Υπηρεσίες Υγείας και τον δεύτερο ένα Οργανισμό που κατά κύριο λόγο με τη δράση του προστατεύει τη Δημόσια Υγείας. Η διάρκεια των επισκέψεων θα είναι 7 ώρες.
- ✓ *Εθνικό Κέντρο Άμεσου Βοηθείας (ΕΚΑΒ).* Η επίσκεψη σκοπό έχει την παρουσίαση του ρόλου και του έργου του ΕΚΑΒ, ενός Οργανισμού που είναι στενά συνδεδεμένος με την διαχείριση εκτάκτων περιπτώσεων και την άμεση λήψη αποφάσεων διαχείρισης αυτών συχνά υπό συνθήκες πίεσης. Η επίσκεψη θα διαρκέσει 7 ώρες.
- ✓ *Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης (ΗΔΙΚΑ ΑΕ)* (μαζί με τους/τις σπουδαστές/στριες της κατεύθυνσης Διοίκησης Υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας) (7 ώρες). Η συγκεκριμένη επίσκεψη σκοπό έχει την παρουσίαση ενός Οργανισμού που είναι στενά συνδεδεμένος με την πρακτική της Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης. Ο σχεδιασμός της τεχνολογικής υποδομής, η εποπτεία, ο έλεγχος καθώς και οι προτάσεις βελτίωσης της όλης διαδικασίας, καθιστούν την ΗΔΙΚΑ έναν Οργανισμό με επιτελικό ρόλο στο Σύστημα Υπηρεσιών Υγείας. Η διάρκεια της επίσκεψης θα είναι επίσης 7 ώρες.

Β) Για τη δεύτερη κατεύθυνση «*Διοίκηση Υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας*» προβλέπονται οι ακόλουθες εκπαιδευτικές δραστηριότητες:

**Μία (1) Διάλεξη / Παρουσίαση :**

- ✓ «Θέματα ίσης μεταχείρισης και ίσων ευκαιριών» (συνολικής διάρκειας 7 ωρών), με σκοπό την παρουσίαση και ανάλυση θεμάτων Ισότητας στην απασχόληση και τις συνθήκες εργασίας, Ισότητας στον τομέα της κοινωνικής προστασίας, την προάσπιση



των δικαιωμάτων και την προώθηση της ίσης μεταχείρισης κ.ά.<sup>26</sup>. των προβλεπόμενων από τη διεθνή και εθνική νομοθεσία διατάξεων<sup>27</sup>.

**Πέντε (5) Εκπαιδευτικές Επισκέψεις**, στους ακόλουθους Φορείς με τους παρακάτω σκοπούς και διάρκεια:

- ✓ Στην Δημόσια Εταιρεία Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Κοινωνικής Ασφάλισης (ΗΔΙΚΑ) ΑΕ (μαζί με τους/τις σπουδαστές/στριες της κατεύθυνσης Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας, διάρκειας 7 ωρών), με σκοπό την παρουσίαση και την ερμηνεία του συστήματος Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης και των εποπτικών μηχανισμών.
- ✓ Στην Κεντρική Υπηρεσία του Εθνικού Οργανισμού Παροχών Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) (μαζί με τους/τις σπουδαστές/στριες της κατεύθυνσης Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας, διάρκειας 7 ωρών), με σκοπό την παρουσίαση ενός μεγάλου τμήματος από το σύστημα παροχής Α΄θμιας Υπηρεσιών Υγείας, από την μεριά του χρηματοδότη.
- ✓ Σε κεντρικό Παράρτημα του Πρωτοβάθμιου Εθνικού Δικτύου Υγείας (ΠΕΔΥ) διάρκειας 7 ωρών), με σκοπό την παρουσίαση ενός μεγάλου τμήματος από το σύστημα παροχής Α΄θμιας Υπηρεσιών Υγείας, από την μεριά του παρόχου.
- ✓ Σε νησιωτικό Hot Spot για Πρόσφυγες και Μετανάστες (π.χ. του πρώτου που δημιουργήθηκε στο νησί της Λέσβου) διάρκειας 28 ωρών, με σκοπό την μελέτη και κατανόηση των πραγματικών συνθηκών διαχείρισης του προσφυγικού και μεταναστευτικού φαινομένου και την παρουσίαση των μηχανισμών ταυτοποίησης, υγειονομικού ελέγχου και παροχής αξιοπρεπών συνθηκών υποδοχής.
- ✓ Σε χερσαίο Κέντρο Φιλοξενίας μετεγκατάστασης και επαναπροώθησης Προσφύγων και Μεταναστών (π.χ. Διαβατά Θεσσαλονίκης) και σε σημείο έντονης διασυνοριακής ροής (π.χ. Ειδομένη, Κιλκίς) (διάρκειας 28 ωρών), με σκοπό την παρατήρηση και κατανόηση τόσο των συνθηκών και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που σχετίζονται με την μεγάλη ανθρωπιστική κρίση που στην αντιμετώπισή της καλείται να διαδραματίσει καίριο ρόλο η χώρα μας, όσο και με τους μηχανισμούς που καθιστούν αυτόν τον εθνικό ρόλο αποτελεσματικό.

#### **Τμήμα Εμπορικών – Οικονομικών Υποθέσεων**

- ✓ Επίσκεψη στο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών, με αντικείμενο την εξοικείωση με την αποστολή και τη λειτουργία ενός κομβικού φορέα σε θέματα εμπορίου, βιομηχανίας, παροχής υπηρεσιών και γενικότερα αναπτυξιακής πολιτικής.
- ✓ Επίσκεψη στο Τελωνείο Πειραιά, με αντικείμενο την παρουσίαση των διαδικασιών τελωνειακού ελέγχου.

#### **Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων**

- ✓ Επίσκεψη στα γραφεία Ενημέρωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα (Αθήνα) και στην Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με αντικείμενο την παρουσίαση των δράσεών τους.

---

<sup>26</sup> Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων, (2003), «Οδηγός Εφαρμογής των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων στο Σχεδιασμό και την Αξιολόγηση των Δράσεων του Ε.Π. του Γ΄ΚΠΣ», Αθήνα.

<sup>27</sup> Συνήγορος του Πολίτη – Ανεξάρτητη Αρχή (Ισότητα Φύλων – Νομοθεσία) <http://www.synigoros.gr/?i=isotita-ton-fylon.el.ifnomos>, πρόσβαση 19/02/2016.

### **στ) Δραστηριότητες φάσης προετοιμασίας για διορισμό**

Στη φάση αυτή πραγματοποιούνται εκτός των δυο Διατμηματικών Μαθημάτων Ανάπτυξης Δεξιοτήτων και των των δύο ενημερωτικών ημερίδων και τα ακόλουθα εξειδικευμένα εργαστήρια:

#### **A. Διπλωματική πρακτική και Εθιμοτυπία (Τμήματα ΟΕΥ & ΔΕΥ)**

Μέσα από το μάθημα - και ειδικότερα μέσα από την παρουσίαση της εθιμοτυπικής πρακτικής και των βασικών αρχών παράστασης του διπλωματικού υπαλλήλου, που εκπροσωπεί την Ελλάδα στο εξωτερικό - επιδιώκεται οι σπουδαστές/στρίες που θα κληθούν να στελεχώσουν τα γραφεία Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, ανά την υφήλιο, να αποκτήσουν έναν επιπλέον αρωγό-οδηγό, ώστε να ξεχωρίζουν ως «παράδειγμα», τόσο μέσα από την επιτυχή ανταπόκρισή τους στα καθήκοντα της θέσης αλλά και εν γένει της στάσης τους.

Διδακτικές ώρες: 21

Τρόπος Αξιολόγησης: Δεν προσμετρείται στην τελική βαθμολογία [Συμμετοχή στην τάξη]

#### **B. Οργάνωση και Λειτουργία Γραφείων ΟΕΥ (Τμήμα ΟΕΥ)**

Σκοπός του εν λόγω μαθήματος είναι, μέσα από τη μεταφορά της εμπειρίας από την πρακτική εκπαίδευση όλων των σπουδαστών/στριών του Τμήματος, η παρουσίαση του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Γραφείων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων καθώς και του συνόλου των αρμοδιοτήτων, δράσεων, πρακτικών και συνεργασιών που αναπτύσσονται στο πλαίσιο τους. Ξεχωριστή ενότητα αφορά στη συζήτηση των προτάσεων βελτίωσης ειδικότερων ζητημάτων που θα έχουν θιγεί κατά την προηγούμενη παρουσίαση. Τα ανωτέρω επιδιώκονται μέσα από την ενεργή συμμετοχή των σπουδαστών/στριών στον σχεδιασμό των επιμέρους θεματικών ενοτήτων του μαθήματος και στην εκπαιδευτική διαδικασία συνολικά.

Διδακτικές ώρες: 14

Τρόπος Αξιολόγησης: Δεν προσμετρείται στην τελική βαθμολογία [Συμμετοχή στην τάξη μέσα από ομάδες]

#### **Γ. Σύνθεση/επεξεργασία φακέλου (Τμήματα Γενικής Διοίκησης, Αναπτυξιακών – Περιφερειακών Πολιτικών και ΔΕΥ): εργαστήριο**

Ο σκοπός του εργαστηρίου είναι οι σπουδαστές/στρίες δρώντας σε ομάδες και αξιοποιώντας τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησαν ή εξέλιξαν μέσα από τις ενότητες σχετικές με τη Σύνταξη Εγγράφων, την Ανάλυση Δημόσιας Πολιτικής, τις Τεχνικές Παρουσίασης, καθώς και της Βελτίωσης Δεξιοτήτων Επικοινωνίας, να εξοικειωθούν με τη σύνθεση και την επεξεργασία φακέλου ενός συγκεκριμένου ζητήματος, με κύριο αποδέκτη τον Επικεφαλής ενός δημόσιου οργανισμού. Στο πλαίσιο αυτό, καλούνται αρχικά να συλλέξουν στοιχεία για το θέμα που τους δίνεται, να συνθέσουν και να παρουσιάσουν έναν ενημερωτικό φάκελο, αναπτύσσοντας κυρίως την συνθετική τους ικανότητα. Στη συνέχεια καλούνται να επεξεργαστούν ένα φάκελο που τους δίνεται και αφορά σε συγκεκριμένο δημόσιο πρόβλημα, να επεξεργαστούν τις πληροφορίες, ώστε να καταλήξουν στη σύνθεση μίας συγκεκριμένης πρότασης/εισηγήσης, αναπτύσσοντας κυρίως την αφαιρετική τους ικανότητα. Και στις δύο περιπτώσεις προηγείται η παρουσίαση του μεθοδολογικού πλαισίου και έπεται σχολιασμός από τον/τη διδάσκουσα και τους συσπουδαστές/στρίες τους. Οι ενότητες που θα καλυφθούν είναι: Α) Μεθοδολογικό πλαίσιο συλλογής στοιχείων, έρευνας, σύνθεσης και παρουσίασης φακέλου. Β) Συλλογή και σύνθεση στοιχείων για τη δημιουργία θεματικού φακέλου προς ενημέρωση του Επικεφαλής ενός οργανισμού, παρουσίαση και σχολιασμός αυτού. Γ) Μεθοδολογικό πλαίσιο επεξεργασίας πληροφοριών και σύνθεσης προτάσεων/εισηγήσεων. Δ) Επεξεργασία φακέλου προβλήματος προς ενημέρωση/συμβουλευτική του Επικεφαλής ενός οργανισμού, παρουσίαση και σχολιασμός αυτού.

Διδακτικές ώρες: 28

Τρόπος Αξιολόγησης: Επάρκεια [Συμμετοχή στην τάξη]